

Årsredovisning 2023

Innehållsförteckning

Inledning		Finansiella rapporter	
Kommunledningen har ordet	3	Resultaträkning	56
Värnamo kommuns vision	4	Resultaträkning fullfond och blandmodell	56
Förvaltningsberättelse		Balansräkning	57
Den kommunala koncernen	7	Balansräkning fullfond och blandmodell	57
Översikt över verksamhetens utveckling	8	Kassaflödesanalys	58
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	10	Noter	59
Händelser av väsentlig betydelse	16	Särskild redovisning för vatten- och avloppsverksamhet (VA)	70
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	19	Noter VA	71
Utvärdering av god ekonomisk hushållning	22	Driftsredovisning	73
Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning	34	Investeringsredovisning	78
Balanskravsresultat	39	Revisionsberättelse	82
Väsentliga personalförhållanden	41	Några axplock från 2023 års händelser	86

Gummifabrikens femårsjubileum i september.

Kommunledningen har ordet

De ekonomiska utmaningarna för kommunen blir alltmer påtagliga. Hög inflation, kraftigt ökade pensionskostnader och ökade räntekostnader bidrar till dessa utmaningar. Många kommuner kommer att redovisa negativa resultat – både i år och nästa år – trots åtgärder och arbete med effektiviseringar i verksamheterna. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för kommunernas ekonomiska utveckling. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedömer att resultaten återhämtas under år 2025 och 2026.

Samtidigt med de ekonomiska utmaningarna ökar de långsiktiga behoven av välfärd och kompetensförsörjning vilket sammantaget blir en stor utmaning. Värnamo kommun har haft en stabil ekonomisk utveckling där resultaten varit positiva under en lång rad av år. Befolkningen har årligen ökat och de överskott som uppstått har bidragit till att finansiera investeringar i kommunen. Den stabila ekonomin och de goda resultaten har också möjliggjort utveckling som stärker kommunen i många avseenden.

Resultatet för 2023 innebär ett positivt resultat på 43 miljoner kronor. 3 miljoner kronor bättre än budgeterat. Oroande är dock fortsatt nämndernas samlade underskott på 65 miljoner kronor. Detta uppvägs för 2023 av ett sammanlagt överskott under den gemensamma finansieringen på 69 miljoner kronor främst bestående av ökade skatteintäkter och generella statsbidrag samt intäkter av engångskaraktär som realisationsvinster och elstöd.

Bruttoinvesteringarna för 2023 uppgår till 565 miljoner kronor, den högsta investeringsnivån någonsin för Värnamo kommun. Bland investeringarna finns bland annat Park Arena som blev klar under hösten medan nya Trälleborgsskolan beräknas bli klar våren 2024. Byggnation av ny grundskola Västhorja pågår och håller tidplanen. Nybyggnation av två förskolor med sex avdelningar vardera blev klara under vintern 2023/2024 och ytterligare en sexavdelnings förskola ska stå klar första kvartalet 2024.

De närmaste åren ligger ytterligare stora investeringar på 2,1 miljarder i budget och plan. Höga resultat kommer att behövas för att klara kommunens stora investeringar. Alternativet är en ökad upplåning samtidigt får Värnamo kommun inte skapa en låneskuld som blir för stor för kommande generationer. Genom en självfinansiering i stället för upplåning skapar kommunen en handlingsfrihet och säkrar upp verksamheternas utrymme för framtiden.

Det nödvändiga arbetet med effektivisering av verksamheterna pågår och behovet att intensifiera detta är mer angeläget än någonsin för att möta de utmaningar kommunen står inför. Ambitionen är att Värnamo kommun ska fortsatt stå sig stark ekonomiskt och fortsätta visa på goda verksamhetsresultat. I detta arbete är ett nära ledarskap och samverkan mellan våra förvaltningar, med andra kommuner, näringsliv, förenings- och civilsamhället avgörande.

Under året har kommunfullmäktige reviderat kommunens vision och har även tagit beslut om fyra kommunövergripande mål. Kommunens strukturerade målarbete utvecklar oss för de utmaningar som finns och för att kontinuerligt få effektivare verksamheter.

Värnamo kommun bedriver en verksamhet med hög kvalitet som uppskattas av medborgarna. För 2023 är vi extra stolta för utmärkelserna Årets kulturkommun 2024 och Årets friluftskommun 2023. Vi vill passa på att rikta ett riktigt stort tack till alla våra medarbetare för det fina arbete som gjorts under 2023 – allt för invånarnas, näringslivets och besökares bästa.

*Tobias Pettersson,
Kommunstyrelsens ordförande*

*Ulf Svensson,
Kommundirektör*

Värnamo – den mänskliga tillväxtkommunen.

Visionen är ledstjärnan för vilket framtida Värnamo kommun vi vill se. Visionen om den mänskliga tillväxtkommunen förmedlar:

Att alla räknas och att varje människa är en tillgång, – kommunens utveckling präglas av långsiktighet, delaktighet, tolerans och integration. Att kommunen utvecklas med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Att utveckling sker inom ramen för de planetära gränserna och med hänsyn till mänskliga rättigheter samt att vårt sätt att leva inte belastar kommande generationers möjligheter.

Det ska även finnas möjlighet att växa som människa, möjlighet till utbildning och föreningsliv, boende och arbete. Även goda förutsättningar för barn att växa upp ska finnas. Värnamo ska vara en kommun som växer och välkomnar fler medborgare och verksamheter.

Den mänskliga tillväxten handlar också om att kommunens medarbetare kan få förutsättningar att växa och utvecklas. Invånare och besökare möter den mänskliga tillväxtkommunen i mötet med kommunens medarbetare. Värnamo ska slutligen även vara en mänsklig kommun som möter medborgaren med trygg omsorg och stöd.

Befolkningstillväxt

Att säkerställa att befolkningens mängd ständigt ökar i Värnamo kommun är fortsatt viktigt. Enligt de två prognoser som har tagits fram antas befolkningen fortsätta öka under hela prognosperioden och inflyttningen är den demografiska komponent som förväntas bidra till folkökningen. De två olika scenarierna visar en ökning på 80 respektive 140 nya invånare i genomsnitt per år 2023 – 2032 vilket innebär 35 500 eller 36 000 invånare år 2032.

Kommunens befolkning har under lång period varit ökande. Efter en viss minskning av invånarantalet 2020 ökade befolkningen med 101 personer 2022 till totalt 34 661. Under 2023 har återigen en minskning av folkmängden skett. Fler har dött än fötts i kommunen vilket ger födelsenetto på –8. Det har flyttat ut 1 399 personer och 1 229 har flyttat in vilket ger en minskning på 170 personer. Invandringen har varit högre än utvandringen vilket ger ett plus på 76 invånare. Totalt innebär detta en minskning med 91 personer jämfört med 2022 och antalet invånare var 34 601 vid årskiftet 2023/2024. De satsningar som kommunen gör för att bland annat stimulera attraktivitet, näringsliv, utbildning och boende kommer förhoppningsvis att innebära att befolkningsutvecklingen utvecklas uppåt under kommande år.

Slutredovisning av de gamla övergripande målen

Koncernens övergripande mål	Helhetsbedömning	Trend
Kvalitet	●	→
Klimat	●	→
Delaktighet	●	→
Kompetensförsörjning	●	↗

■ = Ökad
 ■ = Oförändrad
 ■ = Minskad

2015 identifierades ovanstående övergripande mål som väsentliga för att nå visionen. Glädjande är målen nu i hög grad uppfyllda. Läs mer i kapitlet om God ekonomisk hushållning.

Utmaningar att lösa för att nå visionen

Utifrån de behov som identifieras i Värnamos utökade nyckeltals-samling för Agenda 2030 följs utvecklingen av visionen. Utifrån den analysen formuleras eller justeras sedan de övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag som behövs för nämnder och koncern.

Av analysen vid slutet av helåret 2023 kan följande utfall på nyckeltalen vara intressanta för läget för visionen.

Nyckeltal med positiv trend sedan 2015

Mål 5: Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%). Har ökat med 5 procentenheter men kommunen tillhör fortfarande de lägsta 25 procenten av Sveriges kommuner. Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, närstående genom parrelation med offret i kommunen (treårsmedelvärde), antal/100 000 invånare. Värdet har minskat från 102 till 64.

Mål 8: Långtidsarbetslöshet 25–65 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen. Värdet har minskat från 3,3 till 2,4.

Mål 12: Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, andel (%). Värdet har gått från 30 kilo till 47 kilo och från att tillhört de 25 procent sämsta kommunerna tillhör vi nu de 25 procent bästa.

Mål 15: Ekologiskt brukad åkermark, andel (%). Värdet har ökat med 6 procentenheter till 20 procent.

Den bästa kvartilen

Det finns 19 nyckeltal (av för närvarande totalt 105) där Värnamo kommun placerar sig bland de 25 främsta procenten av kommunerna. Nedan presenteras ett urval.

Mål 1: Invånare, 0–64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%). År 2022 var det 14 procent av befolkningen 0–19 år respektive 9 procent bland de i åldern 20–64 som uppfyllde nyckeltalets kriterier.

Mål 2: Invånare med övervikt eller fetma, andel (%). I Värnamo var det endast dryga hälften, 52 procent som var överviktiga eller feta.

Mål 3: Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år. I genomsnitt genomfördes 31 tillfällen. Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad. Utbetalda dagar var i genomsnitt 10 i Värnamo 2023.

Mål 4: Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%). Andelen var 90 procent. Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat ”Helt och hållet” eller ”Till stor del”, (%). Andelen var 82 procent.

Mål 7: Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%). Nästan 100 procent – 99,8!

Mål 11: Demografisk försörjningskvot. Avser förhållandet mellan de under 19 år och de över 64 år som ska försörjas av den delen i yrkesverksam ålder. I Värnamo var kvoten 0,84 under 2023.

Mål 13: Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%). Värdet i Värnamo är 20 procent.

Mål 15: Betesmark, andel (%). Värdet är 3,22 procent i Värnamo kommun.

Mål 16: Medborgarundersökningen – Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%). Värdet var 86 procent 2023.

Nyckeltal med utvecklingspotential

(tillhör den lägsta kvartilen av kommuner).

Mål 3: Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde. Kommunen tillhör de 25 procent av kommuner med längst tid – 79 dagar 2022. Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%). Det var 70 procent som angav Mycket nöjd eller ganska nöjd.

Mål 4: Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%). Av de som påbörjade gymnasiet var det 35 procent som inte tog examen.

Mål 12: Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%). Värdet var 20 procent 2022.

Mål 16: Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%). Det var 35 procent som saknade denna tillit.

Utmaningar framför oss

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) anger fem globala spänningsfält: Globalisering, Demografi, Grön omställning, Teknikutveckling samt Värderingar. Alla dessa kommer att påverka oss och vägen mot visionen.

SKR anger att Sveriges kommuner måste ha förmåga att snabbt anpassa sig för att möta nya utmaningar. Innan pandemin knappt var över drabbades Europa av krig, vilket kan kopplas till megatrenden värderingar. På detta följde en energikris och hög inflation. Vikten av förmåga att snabbt ändra prioriteringar kräver en effektiv styrmodell och ledning med övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiska uppdrag för att bibehålla fart mot visionen.

Nationellt anger SKR att kommuner behöver förbereda sig på följande tio trender fram till 2035:

1. Demokratins utmanas.
2. Samhällskontrakt under omförhandling.
3. ”Tyckonomi” breder ut sig.
4. Fler vägar till kunskap.
5. Demografiska utvecklingen utmanar.
6. AI förändrar arbetslivet.
7. Autonoma system utmanar med eller utan människa.
8. Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor.
9. Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringen.
10. Ökad efterfrågan på kritiska resurser.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Värnamo kommuns verksamhet 2023. Fokus ligger i huvudsak på den kommunala koncernen och ger en bild av den samlade kommunala verksamheten, oberoende av hur verksamheten är organiserad.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och genom de kommunala bolagen.

Värnamo kommun är en politiskt styrd organisation, precis som alla kommuner i landet. Kommunfullmäktige, kommunstyrelse och åtta nämnder fattar de politiska besluten.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är det högsta beslutande församlingen i Värnamo kommun. Alla ledamöter utses direkt av invånarna vid valet. Här fattas de strategiska övergripande besluten och de politiska målen. Kommunfullmäktige utser ledamöter till kommunstyrelse och nämnder. Ordförande i kommunfullmäktige är Stefan Widerberg (C).

Vid de allmänna valen 2022 förändrades fördelning av de 51 ledamöterna i kommunfullmäktige i Värnamo och nu ser fördelningen ut så här (fördelningen under mandatperioden 2018-2022 inom parantes).

Socialdemokraterna	14 mandat (15)
Moderaterna	11 mandat (8)
Sverigedemokraterna	9 mandat (8)
Centerpartiet	8 mandat (10)
Kristdemokraterna	5 mandat (5)
Liberalerna	2 mandat (2)
Vänsterpartiet	2 mandat (2)
Miljöpartiet	0 mandat (1)

Valnämnd

Valnämnden fullgör kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar.

Kommunrevision

Kommunfullmäktige utser politiker att vara förtroendevalda revisorer i kommunrevisionen. Kommunrevisionen är oberoende. Revisionen granskar och bedömer hur kommunstyrelsen och nämnderna utför sina uppgifter.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med övergripande mål och riktlinjer, och styrning av kommunens verksamheter. Tobias Pettersson (M) har under 2023 varit ordförande i kommunstyrelsen.

Nämnder

Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas, deras uppgifter och hur arbetet ska fördelas.

Förvaltningar

Värnamo kommun har under 2023 haft nio förvaltningar inklusive Campus och cirka 2 800 anställda. De har till uppgift att genomföra de beslut som fattas politiskt och att svara för den dagliga verksamheten. Kommunledningsförvaltningen har en kommunövergripande och samordnande roll i kommunen, med kommundirektören Ulf Svensson som chef.

Kommunala bolag

Värnamo Stadshus AB är moderbolag i koncernen, som består av tre helägda dotterbolag samt ett kommunalförbund SÅM där kommunens andel är 39 procent.

Styrelsen i Värnamo Stadshus AB utgörs av kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande samt ytterligare två ledamöter från kommunstyrelsen. VD är Kjell Fransson.

Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i miljoner kronor

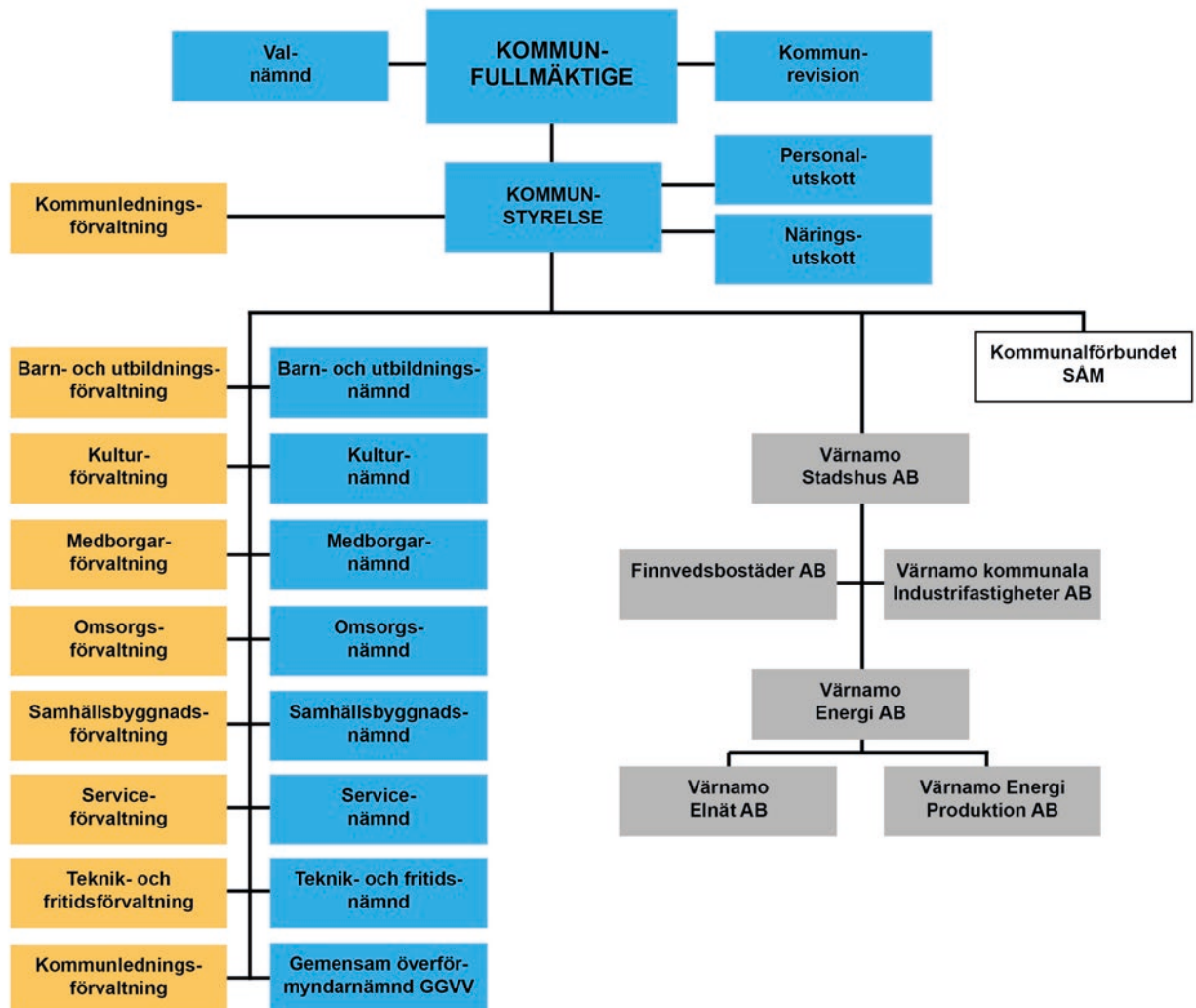
Värnamo kommunala koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1 264,6	1 317,2	1 121,9	1 011,4	1 035,9
Verksamhetens kostnader	-3 277,3	-3 164,8	-2 863,4	-2 692,6	2 716,4
Årets resultat	55,2	192,5	166,3	122,9	57,2
Soliditet (%)	37,6	38,4	37,1	36,6	36,1
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	29,5	30,1	27,9	26,9	25,7
Investeringar (netto)	667,1	544,4	544,0	369,5	510,3
Långfristig låneskuld*	3 270,4	3 044,4	3 028,8	2 791,6	2 715,5
Antal anställda	3 079	3 018	2 990	2 980	2 993
Investeringar/ medborgare (kr)	19 279	15 692	15 695	10 701	14 766
Värnamo kommun					
Antal invånare (folkmängd)	34 601	34 692	34 661	34 530	34 560
Kommunal skattesats (%)	21,52	21,52	21,52	21,52	21,52
Verksamhetens intäkter	573,3	547,2	493,9	507,7	504,2
Verksamhetens kostnader	2 796,2	2 615,7	2 452,5	2 389,0	2 377,5
Skatteintäkter och statsbidrag	2 406,4	2 304,5	2 205,3	2 081,5	1 980,5
Årets resultat	43,0	132,8	121,2	84,5	8,0
Soliditet (%)	52,2	56,6	56,1	56,8	58,4
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	37,2	40,3	37,7	36,6	36,1
Investeringar netto inklusive exploateringsprojekt	565,2	353,0	257,8	224,8	287,1
Investeringar netto exklusive exploateringsprojekt	560,9	336,7	219,2	209,9	288,0
Långfristig låneskuld*	1 040,0	730,8	705,4	593,8	564,5
Antal anställda	2 927	2 872	2 848	2 840	2 846

Detta får du för skattepengarna. 100 kronor av skattepengarna fördelas enligt bilden.

Värnamo kommuns organisation 2023

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Värnamo och omvärlden

Kommunens ekonomi och verksamhet påverkas av förändringar i omvärlden, både i närområdet, nationellt och internationellt. Beslut i riksdag och regering kan påverka de ekonomiska förutsättningarna. Även det internationella ekonomiska läget, näringslivets och arbetsmarknadens utveckling har stor betydelse, detta tillsammans med förändringar i demografin.

I detta avsnitt beskrivs kort några av dessa omvärldsfaktorer samt vilka utmaningar, risker och förhållande som Värnamo kommun har för att bedriva sin verksamhet idag och de kommande åren.

Samhällsekonomi

Efter tre starka år förväntas skatteunderlagstillväxten bromsa in rejält under 2024. Sveriges Kommuner och Regioner konstaterar i sin makroanalys (februari 2024) ökning av skatteunderlaget är den svagaste sedan 2010 (om man bortser från pandemiåret 2020). Kommunernas köpkraft urholkas kraftigt under 2023 och 2024 till följd av höga pensionskostnader och prisökningar. Ett stort antal av Sveriges kommuner förväntas redovisa negativa resultat under 2024.

Från 2025 ser det ekonomiska läget ljusare ut. Trendmässigt sjunker inflationen både i Sverige och i omvärlden. Sommaren 2024 förväntas inflationsmålet om 2 procent att nås. Detta innebär att Riksbanken kan börja sänka styrräntan. Lägre inflation och räntenivåer gör att ekonomin gradvis börjar återhämtas mot senare delen av 2024. Svensk ekonomi är mer räntekänslig än övriga Europa. Samtidigt förväntas detta också innebära att svensk konjunktur stärks snabbare när räntorna väl börjar sänkas. Arbetslösheten förväntas fortsätta stiga under 2024 men en ljusning med åter stigande sysselsättning förväntas under 2025.

Befolkningsutveckling

Befolkningsstillväxten i Värnamo kommun har haft en stadig tillväxt av invånare sedan kommunen bildades 1971 då invånarantalet var 29 468. Av nedanstående tabell framgår att kommunen haft en ökning under varje årtionde. På 70-, 80- och 90-talen var ökningen nästan 100 invånare per år. Även under 00-talet skedde en ökning men måttligare än tidigare år. Glädjande skedde det en ännu kraftigare ökning på 10-talet där ökningstakten var 165 invånare per år. Tyngdpunkten låg mellan åren 2013 och 2019 då ökningstakten var i snitt 234 personer per år.

Tyvärr har antalet invånare i Värnamo kommun minskat under 2023. Sista december 2023 hade Värnamo kommun 34 601 invånare, en minskning med 91 st invånare under 2023.

År	Antal invånare	Ökning	Genomsnittlig ökning per år
1971	29 468		
1980	30 342	874	97 st 70-talet
1990	31 315	973	97 st 80-talet
2000	32 256	941	94 st 90-talet
2010	32 883	627	63 st 00-talet
2020	34 530	1 647	165 st 10-talet
2021	34 661	131	
2022	34 692	31	
2023	34 601	-91	

I budgetförutsättningarna som kommunstyrelsen beslutade om i februari 2024 finns prognos på befolkningsutvecklingen. Prognosen är att fram till november 2027 kommer Värnamo kommun öka med 0,8 procent, en ökning med 281 invånare, till 34 900.

Datum	Antal invånare	Förändring från föregående år	Ackumulerat	Ökning procent
2023-11-01, utfall	34 619			
2025-11-01, prognos	34 724	105		
2026-11-01, prognos	34 813	89	194	
2027-11-01, prognos	34 900	87	281	0,8

Demografisk utveckling

Kommunens kanske största utmaning är den demografiska utvecklingen. Befolkningen i riket kommer att öka inom många åldersgrupper. Störst ökning förväntas bland de äldsta. Samtidigt som andelen invånare över 80 år kommer att öka med nästan 50 procent kommer andelen som är i arbetsför ålder enbart att öka med 5 procent. Utmaningen ligger såväl i att finansiera de förändrade behoven som att förse verksamheten med personal. Sannolikt kommer denna utveckling att ställa krav på kommunen både avseende prioriteringar, förändrat arbetssätt och ny finansiering.

I nedanstående tabell görs en jämförelse av invånarantalet i Värnamo kommun mellan åren 2000 och 2023.

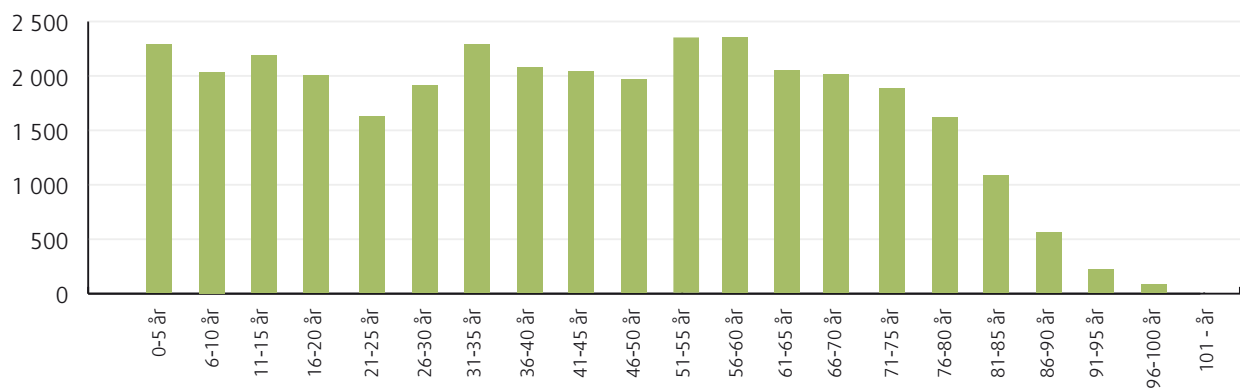
Värnamo kommun	Ökning			
	År 2000	År 2023	Antal	Procent
Totalt antal invånare	32 256	34 601	2 345	7,3
Invånare äldre än 65 år, antal	5 807	7 810	2 003	34,5
Invånare äldre än 65 år, andel	18,0	22,6		
Invånare äldre än 80 år, antal	1 680	2 249	569	33,9
Invånare äldre än 80 år, andel	5,2	6,5		

Kommunen har vuxit med 2 345 personer eller med 7,3 procent under dessa 23 år. Befolkningen över 65 år har ökat med 34,5 procent och andelen invånare som är äldre än 65 år har ökat från 18,0 till 22,6 procent.

Personer över 80 år kräver ofta större insatser från äldreomsorgen. År 2020 fanns det 1 680 invånare i Värnamo över 80 år. År 2023 är de 2 249 personer, en ökning med 33,9 procent.

Befolkningsstrukturen i kommunen är inte jämn efter åldersintervall. Ungdomarnas utflyttning gör att det finns små årskullar i 20–25 årsåldern. Mellan 50–60 år finns stora årskullar där många av de äldsta går i pension inom en tioårsperiod. Värnamo kommun är en inflyttningkommun med förhållandevis många barnfamiljer. Om detta förhållande fortsätter kommer antalet yngre invånare att öka.

Befolkning efter ålder (5-års intervall) Värnamo kommun 2023-12-31

Omsorgsförvaltningen har gjort en utredning där behov av boenden och boendeplatser inom äldre- och funktionshinderomsorg har genomlysts. Utredningen beskriver tre olika scenarier, vilka grundar sig bland annat på befolkningsutvecklingen i Värnamo kommun fram till år 2029.

Utmaningar med den demografiska utvecklingen då antalet äldre ökar.

Bostadsmarknad

Värnamo kommun vill växa, både vad gäller antalet arbetstillfällen och invånare. Visionen om att växa till 40 000 invånare till 2035 lägger grunden för planeringsarbetet med bostadsförsörjning och byggande som möjliggör fler invånare.

I juni 2021 fastställde kommunfullmäktige plan för bostadsförsörjning för Värnamo kommun 2021–2025. I planen fastställdes bland annat målsättningen att tillskapa möjligheten att byggstarta minst 800 bostäder av olika typer i hela kommunen under planperioden.

I samband med framtagandet av befolkningsprognos fram till och med 2031 har bedömning gjorts av antal färdigställda bostäder. Prognosen är att under perioden 2022 till 2031 skall 1 512 bostäder färdigställas varav 1 214 i Värnamo.

Kommunstyrelsens strategiska möten har under året haft tema hållbarhet. I maj och september handlade det om hållbar stadsutveckling. Som ett fortsatt led i detta tema mötte kommunstyrelsen bland annat Sporda Nonwoven i Bredaryd.

Arbetsmarknad

Från Arbetsförmedlingens statistik kan utläsas att arbetslösheten i Värnamo kommun i december 2023 var 4,8 procent. Det är en ökning jämfört med december 2022 +0,1 procentenheter. Sett till antal personer betyder det att 870 av 18 125 invånare i ålderna 16 till 65 år i Värnamo kommun var inskrivna som arbetssökande (48 fler än i december 2022).

Arbetslösheten har även ökat i Jönköpings län och totalt i Sverige. Det är enbart i två kommuner i länet där arbetslösheten minskar, Aneby och Vaggeryd. Största ökningen av arbetslöshet

har Sävsjö kommun. Även ungdomslösheten har ökat i Värnamo liksom i länet och totalt i Sverige. Glädjande har arbetslösheten bland utlandsfödda minskat. Det är en minskning som syns både för Värnamo, länet och totalt för Sverige.

Av nedanstående tabell kan bland annat utläsas att Värnamo är bland de bästa i Jönköpings län vad gäller kommuner med låg arbetslöshet. Detta gäller både totalt, arbetslöshet bland utlandsfödda och bland ungdomar.

Kommun	Total arbetslöshet i Jönköpings län		Arbetslöshet bland utlandsfödda i Jönköpings län		Arbetslöshet bland 18–24-åringar i Jönköpings län	
	Arbetslöshet i december 2023	Förändring (12 mån)	Arbetslöshet i december 2023	Förändring (12 mån)	Arbetslöshet i december 2023	Förändring (12 mån)
Aneby	5,3 %	-0,4 % ▼	17,0 %	-2,6 % ▼	11,2 %	+1,3 % ▲
Eksjö	6,6 %	+0,4 % ▲	18,5 %	-0,3 % ▼	10,3 %	-0,4 % ▼
Gislaved	6,2 %	+0,2 % ▲	14,5 %	-0,8 % ▼	8,6 %	+0,1 % ▲
Gnosjö	4,1 %	±0,0 % ►	9,4 %	+0,3 % ▲	6,0 %	+0,3 % ▲
Habo	3,6 %	+0,5 % ▲	14,4 %	-1,1 % ▼	8,2 %	+1,7 % ▲
Jönköping	5,5 %	+0,4 % ▲	14,1 %	-0,1 % ▼	6,5 %	+1,3 % ▲
Mullsjö	4,9 %	+0,7 % ▲	14,8 %	+2,1 % ▲	7,1 %	+0,2 % ▲
Nässjö	8,4 %	+0,1 % ▲	21,1 %	-2,2 % ▼	10,8 %	-1,1 % ▼
Sävsjö	8,9 %	+1,7 % ▲	24,1 %	+1,5 % ▲	13,5 %	+4,6 % ▲
Tranås	6,5 %	+0,3 % ▲	17,9 %	-2,1 % ▼	11,3 %	+3,7 % ▲
Vaggeryd	4,2 %	-0,2 % ▼	10,3 %	-0,7 % ▼	5,8 %	-0,6 % ▼
Vetlanda	6,8 %	+0,7 % ▲	19,0 %	±0,0 % ►	9,6 %	-0,3 % ▼
Värnamo	4,8 %	+0,1 % ▲	11,4 %	-0,4 % ▼	6,6 %	+0,1 % ▲
Jönköpings län	5,9 %	+0,4 % ▲	15,2 %	-0,4 % ▼	8,0 %	+0,9 % ▲
Hela landet	6,7 %	+0,1 % ▲	15,6 %	-1,0 % ▼	8,3 %	+0,2 % ▲

Arbetslösheten bland utrikes födda är väsentligt högre än bland inrikes födda. Detta beror bland annat på att utbildningsnivån generellt sett är lägre i gruppen, samt att det tar tid att etablera sig i ett nytt land om man kommit hit som flykting. Glädjande så har arbetslösheten bland utlandsfödda sjunkit betydligt. Även ungdomsarbetslösheten är högre än för övriga kategorier. Tyvärr har arbetslösheten i denna grupp ökat något.

Värnamo kommun har en viktig roll med att bidra till att de arbetslösa kan läsa in grundläggande utbildning med mål att anställningsmöjligheterna ökar. Brist på lämplig arbetskraft är ett tillväxthinder.

Jämförelser

I denna årsredovisning beskrivs hur verksamheten bedrivits under 2023 men även hur utvecklingen varit jämfört med tidigare år.

För att bredda bilden kring Värnamo kommuns verksamhet är det intressant att göra jämförelser med andra kommuner. Det finns en mängd nyckeltal där jämförelse kan göras men nedanstående tal representerar en stor del av kommunens verksamheter och under vilka förutsättningar som verksamheten bedrivs.

Här görs en jämförelse med Värnamos grannkommuner Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Ljungby samt jämförelse med alla kommuner i Sverige.

Ett nyckeltal där Värnamo har ett bättre utfall än vad siffran är för alla kommuner markeras grön. Nyckeltalet markeras rött om Värnamo har sämre utfall än alla kommuner. Om Värnamos utfall är i nivå med alla kommuner blir markeringen gul.

Befolkningsutveckling de senaste fem åren (2018-2023, procent per den 31/12)

Vaggeryd	3,8
Värnamo	0,1
Ljungby	-0,8
Gislaved	-3,2
Gnosjö	-4,8

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N01951

Skattesats till kommun år 2023, (%)

Ljungby	21,07
Vaggeryd	21,49
Värnamo	21,52
Gislaved	21,99
Gnosjö	22,24

Alla kommuner (ovägt medel) 21,67

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N00901

Arbetsmarknad

Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking

	2021	2022	2023
Vaggeryd	51	24	18
Gnosjö	39	68	52
Ljungby	88	70	66
Värnamo	76	80	114
Gislaved	122	156	148

Källa: Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking. Kolada. Nyckeltal ID: U40402

Nystartade företag, antal.

	2020	2021	2022
Värnamo	202	170	190
Gislaved	119	173	133
Ljungby	143	160	111
Vaggeryd	71	89	75
Gnosjö	57	53	46
Alla kommuner (ovägt medel)	231	271	252

Källa: Kolada Nyckeltal ID: N01003

Arbetslöshet årsmedelvärde

	2021	2022	2023
Gnosjö	4,9	3,7	3,4
Vaggeryd	4,9	3,7	3,6
Värnamo	5,2	4,1	4,0
Ljungby	5,8	4,7	4,6
Gislaved	6,2	5,0	5,2
Alla kommuner (ovägt medel)	6,3	5,2	4,8

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N03920

Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkning

	2020	2021	2022
Gislaved	3,6	2,3	1,8
Värnamo	2,6	2,3	1,9
Vaggeryd	3,0	2,3	1,9
Ljungby	2,8	2,6	2,1
Gnosjö	4,6	3,8	3,0
Alla kommuner (ovägt medel)	3,9	3,4	3,0

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N31807

Skola

Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan

	2020	2021	2022
Gnosjö	4,8	4,8	4,1
Gislaved	5,3	5,1	4,5
Värnamo	5,2	5,2	4,9
Ljungby	4,8	4,9	5,1
Vaggeryd	5,0	5,2	5,4
Alla kommuner (ovägt medel)	5,2	5,1	5,0

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N11102

Elever/lärare (årsarbetare) i grundskola åk 1-9

	2020	2021	2022
Gnosjö	10,4	10,5	9,7
Gislaved	11,9	11,3	10,9
Ljungby	10,9	11,3	11,3
Vaggeryd	12,2	11,6	11,5
Värnamo	12,1	12,5	12,1
Alla kommuner (ovägt medel)	11,6	11,6	11,4

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N15033

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%)

	2021	2021	2022
Värnamo	84,0	81,2	86,0
Gnosjö	78,6	78,9	84,7
Ljungby	81,0	76,5	83,4
Gislaved	83,1	81,2	81,1
Vaggeryd	90,1	77,8	78,3
Alla kommuner (ovägt medel)	84,7	83,5	84,1

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N15428

Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal gymnasieskola

	2020	2021	2022
Vaggeryd	11,8	9,3	8,2
Gnosjö	9,5	8,8	9,2
Värnamo	12,4	11,4	11,7
Ljungby	10,6	10,8	ingen uppgift
Gislaved	10,7	11,0	ingen uppgift
Alla kommuner (ovägt medel)	9,9	9,8	9,6

Källa: Kolada. Nyckeltal N17817

Gymnasieelever med examen inom 4 år, andel (%)

	2021	2022	2023
Vaggeryd	65,1	77,6	75,3
Ljungby	68,9	66,5	71,6
Värnamo	70,6	67,6	64,8
Gnosjö	56,9	58,5	60,0
Gislaved	60,4	56,8	53,2
Alla kommuner (ovägt medel)	70,7	72,7	72,2

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N17461

Omsorg

Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)

	2020	2021	2022
Gnosjö	3,0	3,0	3,3
Vaggeryd	3,2	3,5	3,4
Gislaved	4,1	3,7	3,8
Värnamo	4,0	4,0	4,0
Ljungby	4,4	4,4	4,4
Alla kommuner (ovägt medel)	3,7	3,6	3,7

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N23890

Invånare 65+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)

	2020	2021	2022
Värnamo	6,2	5,6	5,3
Vaggeryd	5,6	5,4	5,4
Ljungby	6,7	6,5	6,6
Gislaved	6,8	7,1	7,4
Gnosjö	8,2	8,2	7,4
Alla kommuner (ovägt medel)	7,0	6,8	6,8

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N21701

Invånare med insatser enl. LSS, andel (%)

	2020	2021	2022
Gnosjö	0,52	0,52	0,54
Gislaved	0,70	0,70	0,74
Vaggeryd	0,70	0,73	0,75
Värnamo	0,79	0,80	0,78
Ljungby	1,00	1,05	1,07
Alla kommuner (ovägt medel)	0,75	0,75	0,76

Källa: Kolada. Nyckeltal ID: N28892

Händelser av väsentlig betydelse

I detta avsnitt redovisas ett urval av väsentliga beslut och händelser från kommunen och koncernens verksamhet.

Hur har ett förändrat omvärldsläge påverkat verksamheten?

Flera förändringar i omvärlden har påverkat Värnamos verksamheter. Höga räntor, hög inflation, försämrat säkerhetsläge, ökad gängkriminalitet med mera.

Uppbyggandet av Totalförsvaret ökade i intensitet under 2022 och det har även i år haft ett stort fokus. I detta arbete inkluderas bland annat risk- och sårbarhetsanalyser, informationssäkerhet, civilt försvar och säkerhetsskyddsarbete. Även det brottsförebyggande arbetet påverkas av det omvärldsläge Sverige har gällande kriminilitet.

Osäkerheten i omvärlden har medfört en ökad hotbild mot allmän infrastruktur, vilket ökat behovet av säker IT-infrastruktur och vidare arbete med beredskap.

Världsläget och stigande räntor har haft en klart dämpande effekt på efterfrågan av tomtmark för både industri, flerbostadshus och villatomter.

Ökade räntekostnader kombinerat med upplåningsbehov innebär att kommunens finansprocess tar alltmer tid i anspråk.

Inflation- och indexutveckling ger fördyrade kostnader inom hela verksamheten både inom drift och investeringar. Även priserna för livsmedel, transporter, el- och drivmedelspriser har ökat kraftigt. Bland annat märks detta på kostnaderna för skolskjutsar.

Gällande kriget i Ukraina har medborgarnämnden fortsatt arbeta med ökad beredskap gällande att ge stöd till människor på flykt. Bland annat fanns det en förberedelse för att det skulle komma ett större antal barn- och elever till skolorna men så har inte blivit fallet.

För kommunens bolag Värnamo energi har energimarknaden påverkat på många sätt under året av det rådande omvärldsläget. Läget har inneburit stora utmaningar på biobränslemarknaden. Strypta flöden från Ryssland och Ukraina på grund av kriget innebär att köpare på marknaden i övriga Europa köper upp biobränsle på den svenska marknaden som är attraktiv på grund av den svaga kronan. Konjunkturläget och inflation har gjort att byggnationen i Sverige minskat vilket leder till minskat utbud av restprodukter från träindustrin. En kombination av flera omständigheter leder till att priset på biobränsle har ökat kraftigt. Detta påverkar värmeverksamheten då fjärrvärmepriserna trots omfattande prishöjning inte fullt ut speglar ökade kostnader.

Övriga händelser

Inom skolans verksamheter har man under året fortsatt arbetet med tillgänglig undervisning och språkutvecklande arbetssätt. Under hösten startades tillsammans med Skolverket upp en riktad

insats för nyanländas lärande och flerspråkighet, vilket kommer innebära en kompetensutvecklingsinsats som löper på de fem kommande terminerna.

Enheter har fortsatt sitt arbete med RTI (Respons to intervention) som innebär täta uppföljningar och anpassningar av undervisningen, främst i de yngre årskurserna.

När det gäller elevernas studieresultat är det glädjande att eleverna i årskurs 9 ökade sina behörigheter till gymnasiet. Även andelen elever med gymnasieexamen ökade i både högskoleförberedande och yrkesprogrammen. Förvaltningens enkäter visade på en ökande trend gällande delaktighet, trygghet och studiero, vilket är viktigt för en god skolgång.

Tyvärr visade 2023 på en något vikande trend för läsförståelse i lågstadiet. Även något lägre resultat i årkurs 6 vad gäller i E-betyg uppnåddes.

Barn- och utbildningsförvaltningen har under året, tillsammans med teknik- och fritidsförvaltningen arbetat med byggnationer av tre nya förskolor, Skogen, Ekenhaga och Rönnbacken. Nya idrottshallen Park Arena invigdes och är i bruk av Trälleborgskolans och Gröndalsskolans elever. Byggnationen av Trälleborgskolan har fortskridit och uppstart av Västhorjaskolans lokaler har genomförts.

Omsorgsförvaltningens verksamheter har arbetat med det förändrade arbetssättet LEIF (LEIF: Lugnt, Effektivt med Individens Fokus). Syftet med ett förändrat arbetssätt har inte varit fler resurser, utan hur resurserna används och skapar värde för invånaren. Tanken var att arbetssättet skulle leda till högre kvalitet och förbättrad ekonomi. Förväntningarna på resultat har varit höga, men tyvärr har de inte uppfyllts i önskad omfattning. Därför avslutades detta förändringsarbete under hösten 2023.

Under hösten 2023 har omsorgsförvaltningen förändrat ledningsfunktionen. Förändringen innebär att förvaltningen numera har tre verksamhetschefer med tre nya verksamhetsområden, vilket syftar till att skapa bättre förutsättningar till resursutnyttjande.

De tre verksamhetsområdena är:

- särskilt boende,
- funktionshinderomsorg och myndighet,
- hemtjänst, hälso- och sjukvård och förebyggande

Under året märktes också arbetet med att införa EU:s arbetstidsdirektiv om dygnsvila.

Då omsorgsförvaltningen har stora budgetunderskott präglades stora delar av 2023 med att komma till rätta med den ansträngda ekonomiska situationen. Det som bland annat märks är anställningstopp, ökat fokus på arbetet med att minska sjukskrivningar, minska timanställningar och minska behovet av inhyrd personal.

Inom medborgarförvaltningens verksamheter märks bland annat arbetet med att minska och förkorta placeringar. Det går dock inte se att arbetet ännu gett önskat resultat. Antal barn och unga inom institutionsvården har minskat något, samtidigt har behovet av familjehemsplaceringar ökat stort. På vuxensidan har kostnaderna för externa placeringar minskat något mot föregående år, men nämnden ser att antalet individer med behov av externt stöd fortsatt ligger högre än vad budgeten medger. Medborgarnämnden noterar också att det är fler individer 2023 som erbjuds möjlighet till kontraktsvård, där nämnden delar betalningsansvar med kriminalvården.

Andra förändringar och utvecklingsområden som medborgarnämnden genomfört under 2023 är:

- nedläggning av stödboende och i stället styrt om resurser till hemmaplanslösning,
- startat säkerhetsplaneringsteam,
- öppnat upp lokal för trygg mötesplats i Rydaholm,
- rekryterat TSI samordnare (Tidigt samordnade insatser),
- fortsatt och utvecklat arbetet med flera e-tjänster bland annat inom ekonomiskt bistånd,

För samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetet med de nya dygnsvilloreglerna påverkat medarbetarna på räddningstjänsten. Vidare har förvaltningen haft en stor efterfrågan på detaljplaner. Utöver planer i kommunal regi finns även ett ihållande intresse från den privata marknaden. Tack vare det arbete som nu görs med detaljplaner så är planberedskapen god när trenden kring byggnationer vänder. Vissa milstolpar har passerats under året; detaljplanen för fotbollsarenan är antagen, planer för anstalt och polishus är påbörjade. Även arbetet med den nya översiktsplanen har startats upp.

Inom serviceförvaltningens måltidsorganisation märks arbetet med att minska matsvinnet. Efter ett medborgaralternativ så inleddes ett pilotprojekt där matsvinnet på Apladalsskolan skänktes till Hela människan. Projektet föll väl ut och arbetet med att skänka överbliven mat har permanentats. I mars 2023 infördes en helvegetarisk dag per vecka i kommunens förskolor och skolor. Det är fördelaktigt ur ekonomisk synpunkt då den vegetariska rätten är billigare. Det ligger dessutom i linje med de nya nordiska näringsrekommendationerna som presenterades av Livsmedelsverket under 2023.

För serviceförvaltningens IT-center har flera åtgärder genomförts för att säkerställa och modernisera kommunens IT-infrastruktur. Kritiska åtgärder inom driftmiljön har prioriterats enligt framtagen åtgärdsplan och flera investeringar i IT-säkerheten har genomförts för att minska risken för betydliga verksamhetsstörningar. Dessutom tilldelades förvaltningen under 2023 projektmedel för införandet av hållbar förvaltning av Internet of Things (IoT), vilket är centralt för datainsamling, förnyelse och utveckling.

Inom kommunledningsförvaltningen har arbetet med att minska sjukfrånvaron inom kommunen varit i fokus. Kommundirektören fick i mars ett uppdrag från personalutskottet att tillsammans med förvaltningscheferna ta fram åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Kompetensförsörjning är en stor utmaning för Värnamo kommun. Under våren togs beslut om att det strategiska uppdraget som ska stärka kompetensförsörjningen ska inriktas på att utveckla arbetsmiljöarbetet. Projektplanen för arbetet beslutades under hösten och arbetet har påbörjats och fortsätter under 2024.

Under våren togs en handlingsplan fram för att prioritera i arbetet med chefers förutsättningar. En del i att trygga kompetensförsörjningen är att chefer i Värnamo kommun har goda förutsättningar för att göra ett bra arbete. Detta bidrar i sin tur till goda förutsättningar för alla medarbetare. Fokus har under 2023 varit att ta fram uppdragsbeskrivningar för chefer på olika nivåer i organisationen. Detta utgör en grund för att skapa förutsättningar för våra chefer att göra ett bra arbete. Uppdragsbeskrivningarna kommer implementeras under 2024.

**Matsvinn på
Apladalsskolan
skänks till Hela
människan**

Ett medborgarinitiativ har lett till att matsvinnet på Apladalsskolan skänks till organisationen Hela människan. Detta initiativ har blivit en permanent lösning.

Ytterligare arbete som kommunledningsförvaltningen lagt fokus på under 2023 är projektet med att certifiera beställare, detta som en del i att utveckla kommunens inköpsprocess. Implementering i samråd med kommunens verksamheter kommer att påbörjas under 2024.

Fortsatt arbete med digitalisering som en del i att stötta verksamheten med effektiva processer. Projektstart har gjorts för att utöka systemstöd för budgetarbete genom kommunens ekonomisystem. Projektet görs i samarbete med kommunens ekonomer och kommer att fortsätta under 2024.

För mark- och exploateringsverksamheten märks bland annat att under hösten 2023 färdigställdes och släpptes 31 villatomter i Helmershus till försäljning, sex stycken tomter är för närvarande reserverade. Det har varit stor efterfrågan på industrimark och fram till och med årsskiftet har 2/3 av industrimarken på Bredasten sålts eller reserverats. Markbytesavtal med Växjöstift kring mark till anstaltsetableringen slutfördes under december. Markbytet går ut på att Värnamo kommun säljer cirka 73 hektar av fastigheten Lundboholm 3:1 i Bor till Växjö stift, området utgör idag ren skogsmark. Samtidigt köper kommunen 50 hektar av fastigheten Vällersten 5:10, söder om Hörle, området utgörs idag av ren skogsmark. Utöver de 50 ha söder om Hörle förvärvar kommunen också cirka 20 hektar av Kärda 1:1 utav stiftet. Området utgörs av skogsmark, friluftsområde med motionslingor, område för hembygdsgård samt större delen av vattenområdet för Lillesjön.

Inom kulturområdet märks bland annat att Värnamo i december fick utmärkelsen som årets kulturkommun 2024 av fackförbundet Vision. Arbetet med att skapa en likvärdig biblioteksservice i hela kommunen har fortsatt under året. I februari öppnade biblioteksfilialen i Bredaryd i nya lokaler. Biblioteket är meröppet, vilket innebär att låntagare med passerkort och kod kan besöka biblioteket även utanför bemannade öppettider. I maj blev även biblioteket i Forsheda meröppet efter en mindre ombyggnation och uppfräschning. I oktober var det Rydaholms tur och i december blev även Bors bibliotek meröppet. Därmed är alla fyra biblioteksfilialer meröppna. I december levererades den nya bokbilen, som främst ska användas för besök på förskolor och är en viktig del i det omfattande läsfrämjande arbete som biblioteket bedriver. Den gamla biblioteksbussen körde sin sista tur i december. Planering för ytterligare bybibblor utöver de fyra som är igång pågår

För kommunens bolag märks bland annat för Värnamo Energi AB att bolaget haft fokus på hög tillgänglighet med få driftavbrott som innebär dyra, fossila ersättningsbränslen. Detta har gett

utdelning och driftmässigt har det varit ett stabilt år. När det gäller elpriserna så har de under 2023 varit betydligt lägre än 2022 men prissvängningarna har varit större än tidigare. Bolaget har under 2023 hanterat det av regeringen beslutade elstödet till företagskunder och även tagit del av dessa.

Finnvedsbostäder har under året färdigställt nya lägenheter på Mossleplatån. I april flyttade även vårdcentral Väster Bra Liv in i fastighetens två nedre plan. 2023 var också ett år fyllt av aktiviteter för hyresgästerna då Finnvedsbostäder firade 75 år. Under det gångna året har det firats med tårtkalas i alla kransorter där bolaget är verksam och på tre kvarter i Värnamo. Bolaget har uppvaktat alla hyresgäster som fyllt 75 år, hyllat årets granne, vårlöksplanteering på förskolor, biovisning med mera.

Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB firade 5-årsjubileum för Gummifabriken under 2023. Året har kännetecknats av många besökare och ett brett utbud av aktiviteter för alla åldrar. Gummifabriken fortsätter sin utveckling till att vara en kreativ mötesplats i Värnamo. Under året byggdes lokalen Väveriet om och tillförde ytterligare 5 kontor. Dessutom färdigställdes ytterligare en kontorsmiljö i Vita villan.

Meröppna bibliotek i Bor, Bredaryd, Forsheda och Rydaholm.

Kommunens fyra biblioteksfilialer har meröppet vilket öppnar för besök utanför bemannade öppettider.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Principerna för styrning i Värnamo kommun utgår från mål- och resultatstyrning. Med mål- och resultatstyrning menas att det finns en tydlig styrkedja, där kommunfullmäktige beslutar om en långsiktig vision, formulerar mål och gemensamma riktlinjer som anger vad som ska åstadkommas och hur uppföljningen ska ske.

Mål- och resultatstyrningen bygger på decentralisering av ansvar och befogenheter och där ansvaret att planera och följa upp verksamheten omfattar samtliga organisatoriska nivåer.

För att åstadkomma denna styrning arbetar kommunen efter en framtagen struktur för planering, styrning, uppföljning och kontroll av kommunens verksamheter. Det övergripande syftet är att säkerställa att kommunens vision och mål uppnås, att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas, att resurserna används på bästa sätt och att god ekonomisk hushållning uppnås.

I följande bild görs ett försök att visualisera Värnamo kommuns styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.

Agenda 2030 används som analysverktyg för att identifiera utvecklingsområden. De sjutton målen i Agenda 2030 omfattar social hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och ekologisk hållbarhet. Därefter väljer fullmäktige vilka verktyg som lämpar sig bäst, övergripande mål, strategiska perspektiv eller strategiskt uppdrag. Allt syftande till att nå kommunens vision. Då målen definieras på tre organisatoriska nivåer arbetar verksamheten efter de konkreta verksamhetsmål som utarbetats för den egna förvaltningen och den egna arbetsplatsen.

Utöver övergripande mål, strategiska perspektiv och strategiskt uppdrag finns också finansiella mål. Alla mål utgår ifrån begreppet god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ligger som grund för framtagandet av ramar och andra ekonomiska förutsättningar i verksamhetsplan/budget. Allt arbete genomsyras av kommunens värdegrund.

Fyra grundpelare/moment i kommunens löpande arbete/årshjul är:

- Planera
- Genomföra
- Följa upp
- Förbättra

Processen startar med planering i form av verksamhetsplan på övergripande nivå som i Värnamo kallas Mål & budget. Den bryts sedan ned på nämnd och bolagsnivå till verksamhetsplaner. Verksamheten utför kommunala tjänster och aktiviteter i riktning mot att målen uppnås. Uppföljning sker flera gånger per år i form av budgetuppföljningar, verksamhetsberättelser, delårsbokslut, årsbokslut och inom ramen för intern kontroll. Dessutom arbetar flera förvaltningar med olika former av kvalitetsredovisningar. I samband med uppföljning av verksamheten framkommer behov av olika förbättringsåtgärder.

Värdegrunden med minnesordet MURAS visar hur vi ska förhålla oss till medarbetare, till chefer, till politiker och till medborgarna. Den är en viktig arbetsmiljöfaktor, ger grund till verksamhetsutveckling och påverkar även hur attraktiva vi är som arbetsgivare och är därmed viktig för kompetensförsörjningen.

- **Människan i fokus** – Vi sätter behov och intresse hos de vi är till för i centrum
- **Utveckling** – Vi tar ett aktivt ansvar för att utveckla verksamheten och oss själva.
- **Respekt** – Vi respekterar varandras åsikter, roller och funktioner.
- **Arbetsglädje** – Vi verkar för att alla ska uppleva arbetsglädje, kan sätta in sitt arbete i ett större sammanhang, trivs och känner yrkesstolthet.
- **Samverkan** – Vi samverkar och tar tillvara varandras kompetenser.

Intern kontroll

Internkontrollen är en viktig del av styrningen och utvecklingen av verksamheten. Det är också ett sätt för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. Syftet och arbetet med internkontrollen framgår av reglemente för intern kontroll. Kontrollen ska säkerställa att styrelse och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll.

Roller och ansvar

Den politiska styrningen sker genom beslutsfattande i fullmäktige, styrelser och nämnder. Grundläggande ansvarsfördelning mellan olika organ framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen. Uppdrag och ansvarsfördelning för de politiska organen i Värnamo kommun framgår av kommunens reglementen. Bolagen styrs av ägardirektiv och bolagsordningar. Politiker och tjänstemän har olika roller i styrningen.

För att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan nämnd, utskott och olika funktioner inom förvaltningen finns delegationsordningar. Verkställigheten hanteras av kommunens förvaltningar med kommundirektören som högsta tjänsteperson.

För Värnamo kommuns bolag är det i ägardirektiven som uppdrag beskrivs samt mål och inriktning för respektive bolag. Bolagsstyrning tillsammans med ägardirektiv och övriga styrdokument är ett verktyg för kommunens ägarstyrning av de helägda bolagen.

I augusti hissade vi regnbågsflaggan bland annat utanför Stadshuset. Regnbågsflaggan är en viktig symbol för Värnamo som en mänsklig tillväxtkommun. Flaggans budskap är en tydlig signal om att gemenskap, inkludering och allas lika värde är nyckeln till en sann mänsklig tillväxt.

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

I kommunallagen läggs fast att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Den kommunala verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning från både ett kort- och långsiktigt perspektiv. För att säkerställa det krävs att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. Kännetecknande för en god ekonomisk hushållning är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt. Kommunerna ska också ange finansiella mål för ekonomin och mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska vara av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Målen ska också medverka till att de ekonomiska medlen används effektivt och leder till god kvalitet och rätt kvalitet. Nedan följer en avstämning av de övergripande och finansiella målen.

Avstämning övergripande mål

Kommunfullmäktige har i sin budget formulerat fyra övergripande mål för att nå kommunens vision:

- Grunduppdrag av god kvalitet för de vi är till för – kvalitet
- Medborgare och medarbetare är delaktiga i kommunens utveckling – delaktighet
- Arbetsgivare kan anställa de medarbetare de behöver – kompetensförsörjning
- Klimatsmarta val underlättas – klimat

Till de övergripande målen kopplas nämnds- och bolagsmål. Måluppfyllelse mäts med indikatorer kompletterat med en subjektiv bedömning. Måluppfyllnaden bedöms utifrån planlagd nivå för året och inte för mandatperioden. Utvecklingstrenden för indikatorer och mål mäts med trendpilar som jämför med läget för tre år sedan eller året när målet/indikatorn beslutades. Från 2024 har Kommunfullmäktige beslutat om nya övergripande mål.

Vid utvärdering av god ekonomisk hushållning görs en avstämning på övergripande nivå. Mer detaljer kring måluppfyllnad, analys och utmaningar finns att läsa i nämndernas verksamhetsberättelser och i redovisningarna från kommunala bolag.

Koncernens övergripande mål

	Antal mål	●	●	●	●	○	↗	→	↘	—
Kvalitet	19	5	6	7	1	0	5	13	1	0
Klimat	12	1	5	5	0	1	5	5	1	1
Delaktighet	13	3	7	3	0	0	6	7	0	0
Kompetensförsörjning	12	5	5	0	2	0	7	4	1	0
Totalt	56	14	23	15	3	1	23	29	3	1

I ovanstående tabell framgår nämndernas och bolagens bedömning av måluppfyllelsen utifrån de fyra övergripande målen. Av totalt 56 mål är 37 mål bedömda att vara helt eller i hög grad uppfyllda vilket är en ökning jämfört med föregående år. Av målen har 23 dessutom en positiv trend. Ett mål är inte utvärderat. Sammantaget blir helhetsbedömningen utifrån såväl kvantitativt som kvalitativt utfall 2023 att målen är delvis eller i hög grad uppfyllda.

Koncernens övergripande mål

Bolag	Helhetsbedömning	Trend
Kvalitet	●	→
Klimat	●	→
Delaktighet	●	→
Kompetensförsörjning	●	↗

● = Helt uppfyllt ● = I hög grad uppfyllt ● = Delvis uppfyllt ● = Ej uppfyllt ○ = Ej utvärderat ↗ = Ökad → = Oförändrad ↘ = Minskad — = Inget värde angivet

Nedan redovisas under respektive övergripande mål såväl ett sammandrag av nämndernas aktiviteter samt några relevanta kvantitativa mätningar för målen.

KVALITET – grunduppdrag av god kvalitet för de vi är till för

Därför har kommunen detta mål:

Det visar verksamhetens nytta för medborgaren. Ett underlag fås för verksamhetsutveckling, att verksamheten följer och säkrar kvalitet. Det ger goda underlag till ledning och nämnd för beslut om resurser och insatser. Kvalitetsmål formuleras utifrån respektive nämnds/bolags grunduppdrag i förhållande till medborgarna.

Övergripande mål – kvalitet

Nämnder	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Barn- och utbildningsnämnden	●	→
Omsorgsnämnden	● ● ● ● ●	→ ↗ →
Medborgarnämnden	●	→
Kommunstyrelse	● ●	→ →
Servicenämnden	●	→
Teknik och fritidsnämnden	●	→
Kulturnämnden	● ●	↗ ↗
Samhällsbyggnadsnämnden	● ● ● ● ●	→ → →
Överförmyndarnämnden	●	→

Övergripande mål – kvalitet

Bolag	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Finnvedsbostäder	● ●	↘ →
Värnamo Energi	●	↗
Värnamo Kommunala Industrifastigheter	●	→

Det finns totalt 19 nämnds- och bolagsmål kopplade till kvalitet. Elva av målen är helt eller i hög grad uppfyllda under 2023. Ett mål är inte uppfyllt. Nämndernas och bolagens trendpilar visar på en ökad respektive oförändrad trend.

Exempel på aktiviteter för att nå målet

Barn- och utbildningsförvaltningen har fortsatt fokusera på en likvärdig skola och tillgänglig undervisning, med bland annat strukturerat arbete kring det kompensatoriska uppdraget och kompetensutveckling inom språkutvecklande arbete. Implementering av en reviderad närvaroplan och hälsofrämjande arbete fortsatte och utvärderades under året. Under läsåret 2022 - 2023 tillsatte förvaltningen en projektjänst, för att utvärdera kvalitén på de åtgärder som genomförs i de lägre åldrarna. Syftet var att fånga upp elever för tidiga insatser. Förvaltningen anställde två specialpedagoger på halvtid. Arbetsättet ska säkra likvärdigheten mellan skolor, genom att alla har tillgång till specialpedagog vid behov.

Medborgarnämnden har arbetat med att säkerställa ett effektivare arbete med att få ut individer i sysselsättning. En genomlysning har genomförts i syfte att förändra och utveckla arbetsätt som stödjer samverkan både internt och med arbetsförmedlingen. Verksamhetsutveckling har skett vad gäller bostadsfrågan där arbetsmarknadsenheten bland annat infört stöd till att söka bostad för kommunens invånare. Gällande fokusområdet att minska antalet och förkorta placeringar har ett flertal åtgärder vidtagits. Dels har säkerhetsplaneringsteamet startats upp och påbörjat sitt arbete. En projektgrupp för placeringar har startats för att arbeta med andra delar i vårdkedjan, bland annat att föra en dialog kring rätt insatser i rätt tid men också att utveckla arbetsätt som har bäring på nämndens mål. En TSI-samordnare (TSI – Tidigt samordnade insatser) har tillsatts vid medborgarnämnden efter utökad ram från kommunfullmäktige. Avseende delaktighet för alla har nämnden under året fattat beslut om en utökning av platser på kommunens dagläger. Nämnden har vidare fattat beslut om uppstart av en gemensamhetslokal i Rydaholm som är ett av kommunens utsedda fokusområden att arbeta vidare i. Lokalen kommer att innehålla verksamheter såsom öppen fritidsgård, familjecentral samt fungera som möteslokal för kommunens andra verksamheter samt externa aktörer.

Servicekommitténs måltidsservice, som nu hanterar bemaningsfunktionen för köken, har arbetat fram nya rutiner för vikariettsättning och sett över vilka kök som har haft störst behov av vikarier för att göra riktade åtgärder. Kommunens Kontaktcenter har drivit ett förbättringsarbete för att uppnå en högre lösningsrad av ärenden. Dialog har påbörjats med de verksamheter där det finns störst behov av stöd. Utifrån statistik avseende medborgarnas vanligaste frågor så avser det förskola, bibliotek, överförmynderi, biståndshandläggning och felanmälningar (gata/park). För Kulturnämnden är Värnamo Filmhistoriska Festival en viktig satsning för kvalitets målet. Även ”SmåLit”, ”Dans Spira Extended”, Fotbollssnack och satsningen på en lokal musikscen genom ”Gummifabriken goes local” har varit viktiga aktiviteter för att nå målen. En konceptkoordinator anställd av VKIAB, har

förbättrat förutsättningarna att utveckla Gummifabriken och att nå målen genom att övriga verksamheter i huset blir mer delaktiga i kulturförvaltningens satsningar.

Kommunstyrelsen har genomfört en förstudie om utvecklat systemstöd för budget och prognos samt projektredovisning. Även systemstöd för ansökningar av statsbidrag har implementerats. Implementering har påbörjats av ett ledningssystem för informations säkerhet med ISO-standard som grund. Vad gäller MSB:s (MSB – Myndigheten för säkerhet och beredskap) informations säkerhetskontroll är steg 2 uppnått till 40 procent. Utveckling har också gjorts för att mäta och utvärdera kommunikationsinsatser.

De kommunala bolagen har utfört flertal aktiviteter för att nå målen. Till exempel har Värnamo kommun industrifastighets verksamheter arbetat med att utveckla servicenivå, bemötande och förväntningar. Det har skett genom samverkan med andra verksamheter, workshops och återkoppling. Ett annat exempel är Värnamo energi som har bytt elmätare hos kunderna, dels för att möta lagkrav, dels för att öka kundernas möjlighet att styra sin elförbrukning.

Analys

Det tuffa ekonomiska läget där vissa verksamheter har varit hårt belastade av kostnadsökningar har ställt krav på ambitionsavvägningar. Att kunna anställa den kompetens som efterfrågas är också en viktig faktor för kvalitet i grunduppdraget.

Skolans verksamheter är en stor och viktig del för Värnamo kommuns kvalitetsvärdering. Grundskolans resultat har under 2023 förbättrats i årskurs 9 vad gäller behörighet samt meritvärde. Däremot har resultaten sjunkit i årskurs 6. Utifrån kvalitetssamtal framgår det att läsförståelsen minskar i samtliga åldrar, från förskola till gymnasiet.

En annan stor nämnd med stor kontaktyta mot medborgarna är omsorgsnämnden. Äldreomsorgen rapporterar sämre resultat än rikssnittet och funktionshinderomsorgen rapporterar resultat som är lika bra eller något bättre än rikssnittet.

Uppföljningen av nämndernas och bolagens måluppfyllnad kan i en samlad bedömning ändå anses ligga på en god nivå. Ett sätt att följa upp det övergripande målet om god kvalitet är jämförelse och analys utifrån nyckeltalssamlingen KKiK (Kommunens Kvalitet i Korthet). Där är Värnamo i den främsta kvartilen för tre nyckeltal, för tretton nyckeltal tillhör Värnamo gruppen där 50 procent av kommunerna befinner sig. Några nyckeltal som visar på förbättringsområden är gymnasieelever med examen inom 4 år samt brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg.

Att kommunen under året utsetts till såväl ”Årets friluftskommun” som ”Årets kulturkommun” av externa aktörer är en bekräftelse på god kvalitet och service till kommunens invånare.

KLIMAT – klimatsmarta val underlättas

Därför har kommunen detta mål:

Klimatet är vår viktigaste framtidsfråga, där allas insats behövs och är viktig. Kommunen ska skapa goda förutsättningar att göra val som minskar vår klimatpåverkan.

Övergripande mål – klimat

Nämnder	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Barn- och utbildningsnämnden	●	↗
Omsorgsnämnden	○	–
Medborgarnämnden	●	↗
Kommunstyrelsen	●	→
Servicenämnden	●	↗
Teknik- och fritidsnämnden	●	↘
Kulturnämnden	●	↗
Samhällsbyggnadsnämnden	●	→
Överförmyndarnämnden	●	↗

Övergripande mål – klimat

Bolag	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Finnvedsbostäder	●	→
Värnamo Energi	●	→
Värnamo Kommunala Industrifastigheter	●	→

Värnamo kommuns nämnder och bolag har totalt formulerat 17 klimatomål, varav teknik- och fritidsnämnden har fyra mål och Finnvedsbostäder tre. Antalet mål har ökat sedan 2022. Måluppfyllnaden har dock minskat. Den samlade bilden bedöms trots detta som relativt positiv, då inget mål visar på ej uppfyllt och fler mål visar grönt än gult. En övergripande sammanställning görs per nämnd och bolag vilket innebär 12 mål att utvärdera.

Exempel på aktiviteter för att nå målet

Under året har det ekonomiska läget med hög inflation och högre räntor gjort att investeringar blivit dyrare och indexuppräknningar för transporter och licenser blivit högre. Detta har medfört märkbara prisuppgångar för leasing av fordon, vilket har ökat behovet av att anpassa fordonsslottan. Regeringens beslut att ta bort klimatbonusen hösten 2022 krävde en snabb justering av utbytesplanen 2023. Trots utmaningarna lyckades logistikenheten under verksamhetsåret byta ut 20 fossila verksamhetsfordon till elbilar och uppger att trenden är fortsatt positiv. Huruvida målnivåerna kommer nås framåt beror på verksamheternas inriktning. Fordonsenheten har under året tagit fram förslag på ny fordonspolicy för personbilar och lätta lastbilar upp till 3,5 ton. Policyn är utformad för att främja fossiloberoende fordon, men det är också en

kostnadsfråga då de fordonen är dyrare i inköp. Fordonsenheten för kontinuerlig dialog med verksamheterna kring bästa lösningen avseende fordonstyp och placering för att öka fossiloberoendet och minska storleken på fordonsslottan. Utbyggnaden av laddinfrastruktur fortsätter och i kommunorganisationen finns just nu 63 laddstolpar med totalt 113 laddpunkter. Under hösten implementerades ett nytt system för att kunna se, styra och låsa dessa.

De ökade kostnaderna slår även mot drivmedelspriserna, vilket haft en stark påverkan på skolskjuts men också medfört att teknik- och fritidsnämnden vid halvåret valt att pausa inköpet av HVO100 till förrådet, där majoriteten av Värnamo kommuns fordon tankar. Kulturnämnden har avvecklat biblioteksbusen till förmån för den betydligt bränslesnålare bokbilen och resekort hos Länstrafiken är inköpta för att underlätta kollektivt tjänsteresande.

● = Helt uppfyllt ● = I hög grad uppfyllt ● = Delvis uppfyllt ● = Ej uppfyllt ○ = Ej utvärderat ↗ = Ökad → = Oförändrad ↘ = Minskad — = Inget värde angivet

Omvärldsläget och kombinationen av flera omständigheter har lett till ett kraftigt ökat pris på biobränsle, som därmed påverkat värmeverksamheten. Trots årets omfattande prishöjning på fjärrvärmens speglas inte de ökade kostnader fullt ut. Även om elpriserna under 2023 var lägre än 2022 var prissvängningarna större än de varit historiskt, vilket inneburit behov av förändrade inköpsprocesser och riskhantering av elhandeln. Högt tryck på snabbbladdning mot bolagets elnät på bland annat Bredasten innebär fortsatta investeringar i kablar och nätstationer. Energiomställningen har under året bidragit till utveckling av tjänster och affärsmodeller och ett flertal samarbeten med både kunder och andra aktörer har initierats. En stadigt ökande andel egenproducerad el (solel) i nätet har inneburit att volymerna i både elhandel och elnät minskat. Värnamo Energi har optimerat produktionen i befintliga anläggningar men har också beslutat att investera i en ORC-turbin kopplad till värmeverket som ska ge ett tillskott till den egna elproduktionen.

I början av året valde Finnvedsbostäder att stänga av värmepumpar för att endast använda fjärrvärme som uppvärmning, där så var möjligt. Detta bidrog med lägre elkostnad och att sänka elförbrukningen nationellt. Följdeffekten blev ökade kWh/m² som gör att bolaget inte når upp till sin målnivå. Även om elpriserna 2023 var lägre än 2022 fortsätter arbetet med energieffektivisering. VKIAB har under året sett över sina processer kring evenemang för att säkerställa att inte mer el än nödvändigt användes. Teknik- och fritidsnämnden bedömer att de lyckats energioptimera kommunala verksamhetslokaler med ytterligare 4 procent och påpekar att satsningar på egen elproduktion, fortsatt trimning av värme och ventilation samt fokus på verksamheternas elanvändning är viktigt. Här är kompetenssatsningar väsentligt. Ett annat område inom klimatmålet är digitaliseringen effekt på minskat resande. Användandet av digitala mötesformer har påskyndat utvecklingen av ”Den digitala noden”. Teknikcenter har arbetat med att digitalisera samtliga klassrum på Campus och det nya digitala mötesrummet Norhedssal2. Både medborgar-, överförmyndar- och kulturnämnden berättar att deras resor för utbildningar och möten minskat avsevärt då merparten skötts digitalt - en utveckling som växt sig starkare sedan pandemin. Däremot uppger Campus att akut lärarbrist har lösts med timanställningar som resulterat i fler resor med egen bil till företagsbesök och ekonomiavdelningen nämner att deras mål för digitala möten inte nåtts på grund av att nätverkande har prioriterats. Vidare på temat

digitalisering har medborgarnämnden inom ramen för ekonomiskt bistånd infört en e-tjänst vilket mottagits väl. Deras långsiktiga mål är att 50 procent eller fler av de sökande ska använda e-tjänsten. Även överförmyndarenheten lanserade i december en e-tjänst för årsräkning. Klimatnyttan med e-tjänster är minskade utskriften och postala transporter.

På IT-sidan fortsätter arbetet med att återanvända och återvinna hårdvara, vilket under 2023 genererat 139 ton mindre CO₂-utsläpp, och hantering av förbrukade färgpatroner till skrivarna håller på att ses över. VKIAB uppger att införandet av sorteringskärl för besökare förväntas öka samtligas möjlighet att göra klimatsmarta val men flaggar samtidigt för att arbetet med att införa ett sorteringstänk hos verksamheterna och besökarna behövs de närmaste åren. Beträffande cirkulär ekonomi så rapporterar medborgarnämnden att en leverantör av rekonditionerade möbler använts under året för att inreda ett kontorsutrymme med ett antal arbetsplatser. Rekonditionering ger 50–70 procent lägre CO₂-utsläpp än nyinköp. Ett uppdrag har därefter getts till kommunens miljöstrateg att i samverkan med andra förvaltningar ta fram förslag på en modell för minskat nyinköp till förmån för återanvändning.

Vad gäller de offentliga måltiderna så ökar ständigt krav och önskemål. Ledningen på måltidsservice har därför deltagit i ett utbildningsprogram som ska stärka ledare i det komplexa arbetet med olika hållbarhetsaspekter, beredskap och kompetensförsörjning. Under året gick dessutom all måltidspersonal en matsvinnutbildning. Måltidsverksamheten har fått tillgång till skolans system för frånvarorapportering och varje kök kan nu planera och anpassa antalet tillagade portioner för att hålla nere matsvinnet. Grundskolan rapporterar nu dagligen det matsvinn som uppstår i ett verksamhetssystem, vilket ökar möjligheten till uppföljning. Efter ett medborgaralternativ inleddes ett pilotprojekt där överbliven mat på Apladalsskolan skänktes till ”Hela människan”. Projektet föll väl ut och arbetet har därför permanentats. Under våren infördes i förskolor och skolor en helvegetarisk dag i veckan. Detta är fördelaktigt ur flera perspektiv då den växtbaserade rätten är billigare, har lägre CO₂-avtryck och ligger dessutom i linje med de nya nordiska näringsrekommendationerna som presenterades av Livsmedelsverket under 2023.

Efter EU:s beslut att öka kraven för hållbarhetsrapportering (CSRD), har Värnamo Stadshus AB för koncernens räkning påbörjat arbetet med att till bokslut 2025 upprätta en CSRD-rapport. Koncernen har skapat en arbetsgrupp och underlagen kommer att upprättas av dotterbolagen. Direktivet är omfattande och målet är att bolag ska rapportera de sociala och miljömässiga effekterna av sin verksamhet på ett tillförlitligt sätt.

För att öka möjligheterna till att nå klimatmål påpekar barn- och utbildningsförvaltningen att det krävs mer samverkan mellan kommunens förvaltningar. Utifrån kommunstyrelsens målformulering kring att leda organisationen bör strategiska insatser ske i större utsträckning. Ett exempel är förslaget ”Styr Framåt” som under året tagits fram för att bemöta de slutsatser som dragits från koldioxidbudgeten och som syftar till att minska utsläpp från resor och transporter.

Analys

Utifrån nämndernas och bolagens rapporter genomförs en del åtgärder för att nå klimatmålet. Trots att målen har ökat i antal har måluppfyllnaden minskat 2023. Vissa pekar på att de ekonomiska omständigheterna motarbetar val med mindre klimatpåverkan.

Den springande punkten som ofta nämns är utsläppen kopplat till fordon och drivmedel. Teknik- och fritidsnämndens beslut att vid halvåret byta HVO100 till diesel på grund av stegrande priser har ökat organisationens användning av fossila bränslen med 46 procent. Detta gör inte bara att klimatmål blir svårare att nå, det påverkar också möjligheten att hålla kommunens koldioxidbudget, framför allt inom utsläppskategorin resor och transporter som pekats ut som strategiskt viktigast att minska utsläppen från.

För en större framgång inom klimatfrågorna krävs att fler beslut tas med klimatperspektivet i beaktning. Ett exempel är lokalisering av ny skola efter Västhorjaskolan, ny simhall samt ny förbindelse för att ersätta viadukten. Här blir beslut centrala för hur trafikflödet och därmed utsläppen påverkas framöver.

Att hitta bra sätt att följa upp kommunorganisationens klimatpåverkan på kommer vara av vikt även framöver. Allt som bidrar till en ökad förståelse för, och engagemang kring, klimatfrågan behövs då fokuset och kraven på detta ökar utifrån och är en förutsättning för att skapa en hållbar och attraktiv utveckling.

I februari var vattennivåerna höga. Här en bild från väg 27.

DELAKTIGHET – medborgare och medarbetare är delaktiga i kommunens utveckling

Därför har kommunen detta mål:

Vi vill kommunicera och ge återkoppling avseende mål, resultat och kvalitet. Vi vill att medborgare och medarbetare ska ha möjlighet att påverka kommunens utveckling.

Övergripande mål – Delaktighet

Nämnder	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Barn- och utbildningsnämnden	●	↗
Omsorgsnämnden	●	→
Medborgarnämnden	●	→
Kommunstyrelse	●	→
Serviceämnden	●	↗
Teknik och fritidsnämnden	●	→
Kulturnämnden	●●	↗ ↗
Samhällsbyggnadsnämnden	●	→
Överförmyndarnämnden	●	→

Övergripande mål – Delaktighet

Bolag	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Finnvedsbostäder	●	→
Värnamo Energi	●	↗
Värnamo Kommunala Industrifastigheter	●	↗

Det finns totalt 13 nämnds- och bolagsmål kopplade till delaktighet. Tio mål är helt eller i hög grad uppfyllda för helåret. Nämndernas och bolagens trendpilar visar på en ökad respektive oförändrad trend.

Exempel på aktiviteter för att nå målet

För att öka delaktigheten har barn- och utbildningsnämnden fokuserat på en tillgänglig lärmiljö, olika former av rastaktiviteter samt fysiska aktiviteter under lektionstid. Syftet med aktiviteterna är att öka motivationen till att vilja vara delaktig i sitt lärande. Omsorgsnämnden har arbetat med att definiera nya verksamhetsområden som syftar till bättre förutsättningar till ett nära ledarskap på förvaltningsövergripande nivå. Medborgarnämnden har genomfört en utbildning för alla nyanställda i förhållningssättet ”Signs of safety” samt genomfört en boost-dag med fokus på att lyfta fram goda exempel i ärenden där de har lyckats med just detta, att samverka, lyssna och delaktiggöra med människan i fokus. Medborgarnämnden har vidare infört ett säkerhetsplaneringsteam

där resurser avdelats för att arbeta med större uthållighet i att frigöra kraften i de nätverk som finns kring den enskilde och familjen.

Inom serviceämndens måltidsservice har flera medarbetare varit delaktiga i att utforma och skapa bra förutsättningar för en ny bemanningsfunktion i samband med avvecklingen av bemanningsenheten. Delar av måltidsservice ledningsgrupp har även gått ett program för strategiskt ledarskap för att skapa en modern och hållbar måltidsorganisation. IT-center har utbildat sina projektledare i tjänstedesign vilket är ett arbetssätt för att utforma tjänster som ger bästa möjliga användarupplevelse tillsammans med användaren. Verksamheten har även börjat följa ett mer strukturerat arbetssätt som gör medarbetare mer delaktiga i utvecklingsarbetet.

Den nya bokbilen vid kulturnämnden ska främst användas till förskolebesök för att kunna nå alla barn med bibliotekets läsfrämjande arbete. Exempel på aktiviteter vid kommunstyrelsen är att löneenheten säkrat och utvecklat de befintliga forumen som finns för samverkan, dels genom att utveckla arbetet med kontakten mot cheferna. Överförmyndarnämnden har kontinuerligt byggt ut informationen på hemsidan för att avlasta antalet telefonsamtal. Förberedelser sker för att kunna lasera en miniwebb i början på 2024.

De kommunala bolagen har genomfört flertal aktiviteter för att öka medborgarnas och medarbetarnas delaktighet. Värnamo kommuns industrifastigheter AB har bland annat genomfört lovaktiviteter, hyresgästaktiviteter, en blomstermarknad och ”Sommar på Gummifabriken”. Redan befintliga aktiviteter har utvecklats vidare, exempelvis ”Jobb GPS”. Det finns en stark koppling mellan trivsel och bra kundbemötande. Värnamo energi AB har infört ett ”trivselindex” för att följa upp hur personalen trivs och mår. Index baseras på uppskattning, samarbete, påverkan och bra stämning. Finnvedsbostäder AB har startat en ny kundundersökning. Metoden innebär att mätning görs löpande av en extern leverantör som sedan levererar aktuell statistik. Arbete med snabbare kommunikation och information till hyresgästerna har genomförts med direktutskick via e-post eller sms vilket har visat sig vara effektivt och uppskattat.

Analys

Det övergripande målet riktar sig både internt till kommunens medarbetare och externt till kommunens medborgare. Målbilden är att medarbetare och medborgare ska vara delaktiga och kunna påverka kommunens utveckling. I nämndernas verksamhetsberättelser återfinns värdeord som gott bemötande, tydlighet, målgrupper, skapa förståelse, vara goda förebilder och återkoppling. Underlag som kompletterar nämndernas och bolagens aktiviteter samt mål är svar från medborgarenkätens frågor. Frågorna indikerar att det finns en förbättringspotential samtidigt placerar sig Värnamo bland de mittersta 50 procenten av kommunerna i flertalet av frågorna.

- **Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra?** Det var 23 procent som angav att så var fallet, vilket ger en placering bland de mittersta 50 procenten av de svenska kommunerna.

- **Kommunens arbete för att förbättra integrationen och delaktighet i samhället fungerar bra?** Det var 28 procent som angav att så var fallet, vilket ger en placering bland de mittersta 50 procenten av de svenska kommunerna.
- **Möjlighet att påverka inom de kommunala verksamheterna fungerar bra?** Det var 49 procent som angav det vilket ger en placering i den främsta kvartilen bland svenska kommuner.
- **Möjlighet att påverka politiska beslut i kommunen fungerar bra?** Det var 37 procent som angav det vilket ger en placering i den främsta kvartilen bland svenska kommuner.
- **Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra?** Det var 45 procent som angav det vilket ger en placering i den främsta kvartilen bland svenska kommuner.
- **Kommunens information kring större förändringar fungerar bra?** Det var 53 procent som angav att så var fallet, vilket ger en placering bland de mittersta 50 procenten av de svenska kommunerna.

En annan viktig källa till analys och utveckling av delaktighet är återkoppling från medborgare som varit i kontakt med kommunens Kontaktcenter. Generell nöjdhet har ökat jämfört med 2022. En parameter som ligger relativt lågt är ”enkelhet”, ett område som därmed kan utvecklas. Medarbetarnas delaktighet mäts med medarbetarenkäten, genom frågor om motivation, ledarskap och styrning. Totalindex för medarbetarengagemang (HME) var 81 vilket är en förbättring jämfört med förra mätningen för två år sedan. Det är också högre än genomsnittet för övriga kommuner som ligger på 80.

Att delaktigheten i förskola och grundskola har haft en positiv trend i årets barn- och elevenkäter är väldigt viktigt då det berör en stor del av medborgarna och även är viktigt för att uppfylla barnkonventionen.

Det finns en utvecklingspotential för att utveckla delaktigheten. Uppföljningen av nämnders och bolags måluppfyllnad kan ändå i en samlad bedömning anses ligga på en god nivå.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING – arbetsgivare kan anställa de medarbetare de behöver

Därför har kommunen detta mål:

Genom samverkan kan Värnamo kommun och andra arbetsgivare rekrytera och behålla medarbetare. Medarbetare, vars erfarenheter och kompetens tas till vara och utvecklas, trivs och stannar.

Övergripande mål – kompetensförsörjning

Nämnder	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Barn- och utbildningsnämnden		→
Omsorgsnämnden		→
Medborgarnämnden		↗
Kommunstyrelse		↗
Servicenämnden		↗
Teknik- och fritidsnämnden		↗
Kulturnämnden		↗
Samhällsbyggnadsnämnden		—
Överförmyndarnämnden		→

Övergripande mål – kompetensförsörjning

Bolag	Uppfyllnadsgrad 2023-12-31	Trendriktning
Finnvedsbostäder		↗
Värnamo Energi		↗
Värnamo Kommunala Industrifastigheter		→

Det finns totalt tolv övergripande nämnds- och bolagsmål kopplade till kompetensförsörjning. Tio av tolv mål är i hög grad eller helt uppfyllda. Omsorgsnämndens och samhällsbyggnadsnämndens mål är ej uppfyllda. Måluppfyllnaden har ökat i fyra nämnder samt i alla tre bolagen jämfört med 2022. Den samlade bilden för kompetensförsörjningsmålets måluppfyllnad bedöms, trots de ej uppfyllda målen i omsorgsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden, därför vara att kommunen totalt sett i hög grad uppfyller målet.

Exempel på aktiviteter för att nå målet

Kommunens attraktivitet mäts i stor utsträckning av medarbetarenkäter. En ny mätning genomfördes hösten 2023. Medborgarnämndens kompetensförsörjningsmål är helt uppfyllt. Nämnden har arbetat med attraktivitet, framför allt genom att upprätthålla en god introduktion och en trygg arbetsmiljö trots förändringar i organisationen. Utbildningar i ”Signs of safety” har genomförts, utbildning i traumamedveten omsorg samt fortsatt implementation av yrkesresan. Yrkesresan är en nationell satsning där 280 av landets 290 kommuner ingår som syftar till att ge en gemensam grund och kompetensutveckling till landets socialsekreterare. Även servicenämndens kompetensförsörjningsmål är helt uppfyllt. Måltidsservice har deltagit på årets ”Jobb GPS” samt deltagit i programmet kring strategiskt ledarskap som handlar om att lösa många av de utmaningar som måltidsorganisationer står inför.

Omsorgsnämnden uppnår inte kompetensförsörjningsmålet om att vara en attraktiv arbetsgivare som utvecklar och kan behålla sina medarbetare, även trenden är oförändrad. Den samlade bedömningen av HME 2023 (hållbart medarbetarengagemang), där motivation, ledarskap och styrning ingår visar en likvärdig skattning som 2021, men en lägre skattning bland medarbetarna avseende HME i jämförelse med riket och Värnamo kommun i stort. Rekrytering av chefer och fokus på ett motiverande ledarskap och förvaltningens generella arbetsmiljöarbete är prioriterade fokusområden. Samhällsbyggnadsnämnden uppnår inte kompetensförsörjningsmålet att arbetssituationen ska präglas av tydligt ledarskap, delaktighet, respektfullt bemötande och personlig utveckling så att rätt kompetens behålls och kan rekryteras. Förvaltningen har haft som ambition att erbjuda både utvecklande arbetsuppgifter, rimlig arbetsbelastning och att vara en arbetsplats som visar att medarbetaren är viktig. Kompetensutveckling och aktiviteter i teambuilding med mera har erbjudits samt TBE-vaccination för medarbetare som arbetar i skog och mark.

De tre bolagen Finnvedsbostäder AB, Värnamo energi AB och VKIAB uppfyller till fullo sina kompetensförsörjningsmål. Finnvedsbostäder arbetar med att systematiskt förebygga risker och olyckor, genomför årliga arbetsmiljöronder, samverkansmöten och arbetsplatsträffar. Personalen erbjuds friskvårdsbidrag och fruktkorgar varje vecka och fyra gånger om året samlas alla anställda för gemensam kvartalsfrukost. Värnamo energi använder nyckeltalet eNPS (employee Net Promotor Score) som har mätts sedan 2019 och visar en positiv trend.

Bland de mål som är i hög grad uppfyllda, är barn- och utbildningsnämndens mål om att vara en attraktiv arbetsgivare med tydligt ledarskap och stolta medarbetare. Förvaltningen har arbetet strukturerat och systematiskt med att förbättra arbetsmiljön på olika plan. Under året har en riktad insats med processtöd från Skolverket genomförts kring att förbättra förvaltningens arbete inom digitalisering. Insatsen ska leda till bättre arbetsmiljö för samtliga verksamheters personal. Arbetet med att ta fram hållbara arbetssätt ska fortsätta på samtliga verksamheter. Förvaltningen kommer under året fortsätta genomföra en gemensam kompetensutveckling inom ledarskap för samtliga rektorer, för att stärka ledarskapet och skapa ett gemensamt ramverk. Kommunstyrelsens mål om samverkan med näringsliv och övriga förvaltningar för att skapa förutsättningar för rekrytering, kompetensutveckling och att behålla personal, uppnås i hög grad. Externt har funnits ett fokus på samverkan och internt på attraktiv arbetsgivare och arbetsplats.

Analys

En samlad bedömning är att nämndernas och bolagens totala måluppfyllnad är i hög grad uppfyllt. En nyckel för att klara kompetensförsörjningen är att medarbetarna får rätt förutsättningar att göra ett bra arbete. Arbetsmiljöperspektivet behöver vara i fokus. Behoven av välfärd ökar, gruppen äldre i befolkningen ökar i snabbare takt än gruppen personer i arbetsför ålder, medan det blir allt svårare att rekrytera medarbetare. Kommunen behöver vara en attraktiv arbetsgivare i samband med rekrytering av nya medarbetare och även vara en attraktiv arbetsgivare för befintliga medarbetare. Andelen heltidsarbetande behöver öka, det vill säga, om en större andel medarbetare arbetar heltid behöver inte lika många nya medarbetare rekryteras. Det pågår ett arbete för att minska sjukfrånvaron, särskilt i åldersgruppen 29 år och yngre. Kvinnor har högre sjukfrånvaro jämfört med män, arbetar oftare deltid, tar ut mest föräldraledighet samt vård av sjukt barn. Genom att förändra arbetssätt och ta tillvara och utveckla befintliga medarbetare kan behoven av fler medarbetare minska. Alla dessa delar är tillsammans viktiga för att klara kompetensförsörjningsmålet på kort och lång sikt.

Avstämning Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt två finansiella mål för Värnamo kommun.

Mål	2023
Årets resultat, med undantag för de poster som vid balansavstämning inte ska medräknas och genomförd inlösen av del av pensionsförpliktelse intjänad till och med 1997, ska för perioden i genomsnitt inte understiga 2,5 procent av summan av allmän kommunalskatt, kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift.	

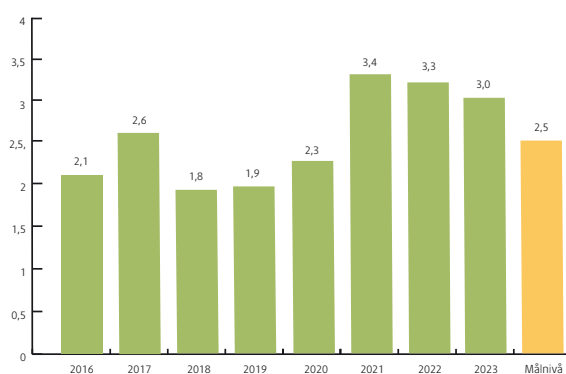
Därför har kommunen detta mål:

Kommunallagen kräver en budget i balans, det vill säga att intäkterna ska överstiga kostnaderna. För en kommun som expanderar och vill investera när det finns behov är denna resultatnivå inte tillräcklig. För att kunna finansiera investeringarna med egna medel behöver driftverksamheten visa ett överskott.

Analys

Årets resultat för 2023 uppgår till 43,0 miljoner kronor. Efter avräkning av realisationsvinster blir resultatet 42,5 miljoner kronor. Summan av allmän kommunal skatt, kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift uppgår till 2 406,4 miljoner kronor. Resultatet uppgår därmed till 1,8 procent av intäkterna. Årets resultat för åren 2021–2026 (bokslut 2021–2023 och budget 2024–2026) med avräkning för realisationsvinster, uppgår till +442,6 miljoner kronor. Summan av allmän kommunalskatt, kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift för samma period uppgår till 14 540,4 miljoner kronor. Resultatet uppgår i snitt till 3,0 procent av intäkterna. Det finansiella målet är därmed uppfyllt.

Årets resultat, procent

Värnamo kommuns resultat 2023
43,0 miljoner kronor

Årets resultat
43
miljoner kronor

Mål	2023
Investeringar (exkl. affärsverksamhet och 75 procent av budget för exploatering) ska för perioden i sin helhet inte överstiga summan av driftresultat med tillägg av genomförda avskrivningar samt under perioden 2018–2020 ett tillägg med 500 000 kronor per person i ökat antal invånare i kommunen.	●

Därför har kommunen detta mål:

I syfte att inte belasta framtidens invånare i kommunen med räntor för lån är målsättningen att inte uppta några nya lån för att finansiera investeringar i den skattefinansierade verksamheten.

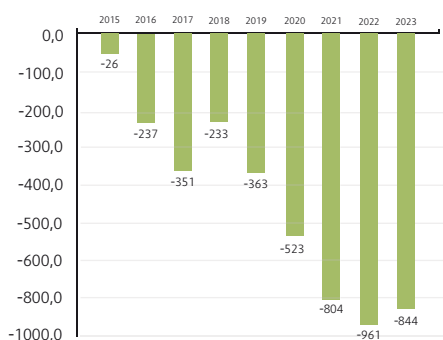
Analys

Årets investeringar (exkl. affärsverksamhet och 75 procent av exploatering) uppgår till 498,1 miljoner kronor. Resultat (exkl. realisationsvinster) och avskrivningar uppgår till 159,6 miljoner kronor. Årets resultat och avskrivningar understiger därmed årets investeringar med 338,5 miljoner kronor.

För perioden fem år bakåt och tre års budget framåt (2019–2026) överstiger investeringarna summan av resultat och avskrivningar med 844,1 miljoner kronor. Målet är därmed inte uppfyllt vilket framförallt beror på den stora investeringsvolym som är beslutad för åren 2022–2024. Värnamo kommun växer och kan inte finansiera alla investeringar med egna likvida medel.

En analys och utvärdering av kommunen och kommunkoncernens ekonomiska ställning följer under rubrik ”Utvärdering resultat och ekonomisk ställning”.

Självfinansiering investeringar (miljoner kronor)

Sammanfattande bedömning om god ekonomisk hushållning

Den sammanfattande bedömningen är att Värnamo kommun uppnår en god ekonomisk hushållning i förhållande till kommunfullmäktiges mål. Huvudsakligen grundas bedömningen på att målen sammantaget bedöms i hög grad vara uppnådda. Det finansiella målet som är kopplat till årets resultat bedöms uppnås med god marginal. Däremot kan inte pågående och planerade investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras genom egengenererade likvida medel. Kommunfullmäktige har därför tagit beslut om att öka kommunens låneskuld för att finansiera de stora satsningar som pågår och planeras. Målet om självfinansiering av investeringar förväntas därför inte att nås förrän dessa projekt är genomförda. Utifrån en långsiktig finansiell analys har kommunfullmäktige beslutat om fyra finansiella mål från 2024. De nya målen innebär ett beslut om att öka kommunens låneskuld till maximalt 50 procent av kommunens skatteintäkter, utjämningsnetto och fastighetsavgift. De nya målen utvärderas för första gången i delårsbokslutet 2024.

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Utvärdering av Värnamo kommuns finansiella ställning görs utifrån koncernperspektivet men inriktas till stor del på verksamheten som bedrivs inom kommunen. Koncernperspektivet syftar till att ge en helhetsbild över kommunens verksamhet oavsett juridisk form. Den sammanställda redovisningen för koncernen visar således resultat och ställning för kommunen och de kommunala bolagen där interna transaktioner inom koncernen har eliminerats.

Resultatutveckling

Utvärdering av årets resultat syftar till att bedöma utvecklingen av och relationen mellan intäkter och kostnader.

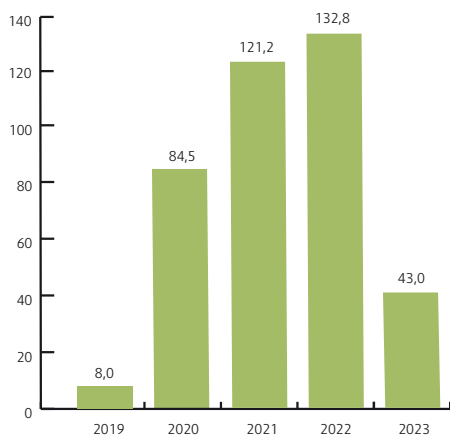
Resultatet för den kommunala koncernen uppgår 2023 till 55 miljoner kronor vilket är en försämring med 137 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det genomsnittliga resultatet de senaste fem åren uppgår till 119 miljoner kronor. I förhållande till kostnaderna uppgår resultatet till 1,7 procent. Snittet de senaste fem åren är 4,0 procent.

Årets resultat, mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Koncernen	57,2	122,9	166,3	192,5	55,2
varav kommunen	8,0	84,5	121,2	132,8	43,0

Kommunen

Värnamo kommun redovisar för 2023 ett positivt resultat på 43 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet uppgick till 40 miljoner kronor vilket innebär en positiv budgetavvikelse om 3 miljoner kronor. Kommunens resultat har varit mycket höga 2020 till 2021 framförallt till följd av starka skatteunderlag och statsbidrag. Framåtriktad räknar kommunen med lägre resultat. Till följd av inflation och höga kostnader samt en avmattning i ekonomin är budgeterade resultat för 2023 och 2024 lägre än kommunens finansiella mål om 2,5 procent.

Årets resultat Värnamo kommun, miljoner kronor

Verksamhetens intäkter

Kommunkoncernens verksamhetsintäkter uppgick till 1 265 miljoner kronor vilket är en minskning med 4 procent jämfört med föregående år. De kommunala bolagens intäkter avser huvudsakligen handel med och distribution av energi och tjänster samt hyresintäkter. Att omsättningen har minskat jämfört med föregående år är huvudsakligen hänförligt till kommunens energibolag och läget på energimarknaden.

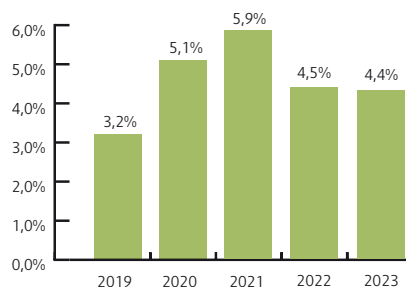
Kommunen

Kommunens verksamhet finansieras till största del av skatteintäkter, generella statsbidrag och medel från det kommunala utjämningsystemet. Utfall i bokslutet baseras på SKR:s beräkningar från december 2023 (cirkulär 23:56). Skatteintäkterna uppgår till 1 940 miljoner kronor i bokslutet. Av dessa är 9,0 miljoner kronor hänförliga till beskattningsår 2022. Svensk ekonomi möter en avmattning som innebär att kommunens skatteintäkter har en modest ökningstakt under 2024. Avkylningen av ekonomin förväntades redan under 2023 men arbetsmarknaden höll i längre än beräknat. Detta innebar att kommunens skatteintäkter blev högre än beräknat. Skatteintäkterna är därför 33 miljoner högre än budgeterat i bokslutet 2023, inkomstutjämnningen inräknad. Beräkningar i bokslutet är preliminära, definitivt utfall av skatteintäkter 2023 är klart först när alla deklARATIONER är färdiggranskade.

Generella statsbidrag som inte ingår regleringsbidraget uppgår till 6,8 miljoner kronor och utgörs av ”utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden”, ”stöd ökade lönekostnader till följd av utbildning till specialistundersköterskor” samt ”tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina”.

Totalt uppgår skatteintäkter, generella statsbidrag, medel från det kommunala utjämningsystemet och fastighetsavgift till 2 406 miljoner kronor vilket är en ökning med 4,4 procent jämfört med föregående år.

Utveckling av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämnning, fastighetsavgift och generella statsbidrag

Befolkningsantalet i kommunen är viktig för kommunens intäkter. Per den första november 2023 uppgick antalet invånare till 34 619 personer, en minskning med 81 personer sedan föregående år. En fördjupad prognos av kommunens befolkningsutveckling kommer att göras under våren 2024.

Kommunens skattesats har varit oförändrad sedan 2017 och uppgår till 21,52 procent. Den senaste höjningen gjordes 2016. Kommunen har den näst lägsta skattesatsen av länets kommuner. Skatteväxlingar och förändringar i skattesatsen påverkar utvecklingen av skatteintäkterna mellan åren. Under den senaste femårsperioden har inte någon skatteväxling genomförts med regionen.

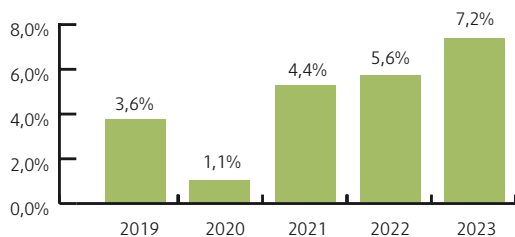
Verksamhetens kostnader

Kommunkoncernens verksamhetskostnader uppgick till 3 277 miljoner kronor vilket är en ökning med 3,6 procent jämfört med föregående år. Nettokostnaden för kommunkoncernen uppgick till 2 292 miljoner kronor.

Kommunen

Nettokostnaden för kommunens verksamheter uppgår till 2 367 miljoner kronor. Den totala ökningen av nettokostnader inklusive avskrivningar mellan 2022 och 2023 uppgår till 7,2 procent. Kommunens kostnader påverkas markant av den höga inflationen, dels genom direkta kostnadsökningar i verksamheten dels genom ökade pensionskostnader. Den genomsnittliga kostnadsökningen de senaste fem åren har legat runt 4 procent. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 4,4 procent under 2023. 2024 förväntas gapet bli än större där kostnader kommer att öka mer än kommunens intäkter. Från 2025 förväntas ett bättre läge, förutsatt att svensk ekonomi mjuklandar och inflationen håller fallande trend. För att behålla en god ekonomisk hushållning är det viktigt att nettokostnadsökningen inte är större än intäktsökningen över tiden.

Utveckling av nettokostnader

Förhållandet mellan intäkter och kostnader kan också belysas genom att analysera hur stor andel olika typer av löpande kostnader tas i anspråk av skatteintäkter och statsbidrag. Verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkter, kommunal fastighetsavgift, generella statsbidrag och utjämning uppgår till 92,4 procent vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Avskrivningarna ökar successivt i takt med att investeringsvolymerna stiger och uppgår till 6,0 procent av skatteintäkter och statsbidrag vilket ligger i nivå med föregående år.

Sammantaget tog verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar 98,4 procent i anspråk av kommunens skatteintäkter och statsbidrag.

Utveckling av nettokostnadsandel	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetsnetto av skatter + utjämning	94,6%	90,4%	88,8%	89,8%	92,4%
Avskrivningar av skatter + utjämning	5,5%	5,9%	6,1%	6,1%	6,0%
Verksamhetens nettokostnader (inkl avskrivningar) av skatter + utjämning	100,1%	96,3%	94,9%	95,8%	98,4%
Finansnetto av skatter + utjämning	-0,5%	-0,4%	-0,3%	-1,6%	-0,2%

Budgetföljsamhet

En del i att förstå årets resultat men också för att bedöma den kommunala koncernens förmåga att planera och genomföra verksamheten enligt plan är att utvärdera budgetföljsamheten. Det sammanlagda resultatet efter finansiella poster för de helägda kommunala bolagen visar en positiv budgetavvikelse med 9 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen är framförallt hänförlig till utbetalt elstöd samt att kostnader inte ökade fullt så mycket som budgeterat.

Kommunen

Värnamo kommun redovisar för 2023 ett resultat om 43 miljoner kronor vilket kan ställas i relation till det reviderade budgeterade resultatet om 40 miljoner kronor. Detta innebär att kommunen har en positiv budgetavvikelse om 3 miljoner kronor.

Den positiva avvikelsen för gemensam finansiering uppgår till 68 miljoner kronor. Avvikelsen är framför allt hänförlig till att kommunalskatten blivit högre än budgeterat samt att kommunen erhållit statsbidrag som inte var kända när budgeten beslutades, totalt 79 miljoner kronor. En annan stor intäktspost som avviker mot budget är realisationsvinster vid försäljning av mark och anläggningar, 26 miljoner kronor. Större negativa budgetavvikelser utgörs av utökad avsättning deponier, -37 miljoner kronor och högre pensionskostnader än budgeterat -12 miljoner kronor.

Nämndernas uppvisar sammantaget en negativ budgetavvikelse om -65 miljoner kronor. De nämnderna som visar störst negativa budgetavvikelser är omsorgsnämnden -40 miljoner kronor, medborgarnämnden -15 miljoner kronor och barn och utbildningsnämnden -14 miljoner kronor. Övriga nämnder visar mindre avvikelser mot budget, se vidare i driftredovisningen.

Prognossäkerhet nämnder

Nämndernas sammanlagda skillnad mot den helårsprognos som upprättades vid delårsbokslutet per den 31 augusti uppgår till +3,5 miljoner kronor. Föregående år uppgick motsvarande skillnad till +18,3 miljoner kronor.

Prognossäkerhet, nämndernas nettokostnad	Avvikelse helårsprognos augusti 2023	Avvikelse bokslut 2023	Skillnad belopp
Kommunstyrelse - KLF	1,8	2,8	1,0
Kommunstyrelse - Campus	0,0	0,2	0,2
Teknik- och fritidsnämnd	0,0	-1,9	-1,9
Samhällsbyggnadsnämnd	0,1	0,3	0,2
Servicenämnd	0,0	2,4	2,4
Kulturnämnd	0,0	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	-16,9	-14,1	2,8
Omsorgsnämnd	-42,5	-40,1	2,4
Medborgarnämnd	-11,1	-15,1	-4,0
Överförmyndarnämnd	0,0	0,4	0,4
Kommunens revisorer	0,0	0,0	0,0
Summa nämnder	-68,6	-65,1	3,5

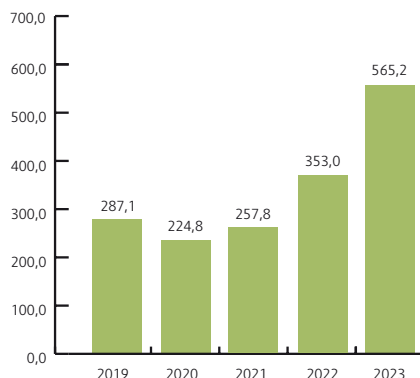
Nettoinvesteringar Värnamo kommunkoncernen

Kommunkoncernens nettoinvesteringar för 2023 uppgår till 667 miljoner kronor. I snitt har den kommunala koncernen investerat för 527 miljoner kronor de senaste fem åren.

Kommunen

Kommunen investerade 2023, efter avdrag för investeringsinkomster, för 565 miljoner kronor. Stora investeringar under året är bland annat om- och tillbyggnad av Trälleborgskolan, Park Arena, samt förskolor i Bredaryd och i Värnamo på Magnusgatan.

Nettoinvesteringar inkl. exploatering, miljoner kronor

Kommunen har en förhöjd nivå av investeringar med full effekt 2023 och 2024 med stora satsningar på framförallt fastigheter inom förskola och skola. I planeringen finns också en fotbollsarena, där projektstart är senarelagd och beslut inväntas från mark- och miljödomstolen. Av tabellen nedan framgår investeringsutgifternas andel av verksamhetens nettokostnader. Andel nettoinvesteringar genom nettokostnader uppgår till 24 procent vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Andel nettoinvesteringar i förhållande till resultat och avskrivningar uppgår till 302 procent. En kvot överstigande 100 procent innebär i princip att investeringar inte finansieras av de likvida medel som genererats under året. Finansiering görs genom att ökad extern upplåning.

	2019	2020	2021	2022	2023
Nettoinvesteringar/nettokostnader	14,5%	11,2%	12,3%	16,0%	23,9%
Nettoinvesteringar/resultat + avskrivningar	245,5%	108,4%	101,3%	129,3%	301,9%

De flesta kommunala investeringar medför, till skillnad från investeringar i affärsdrivande verksamhet, oftast en utökad verksamhet med kostnadsökningar som följd. Det är angeläget att kommunen begränsar investeringar till en nivå där belastningen med avskrivningar och räntekostnader inte blir alltför stor. Avskrivningar och räntekostnader för lån innebär att det ekonomiska utrymmet för verksamheterna minskar.

Skuldsättning Värnamo kommunkoncern

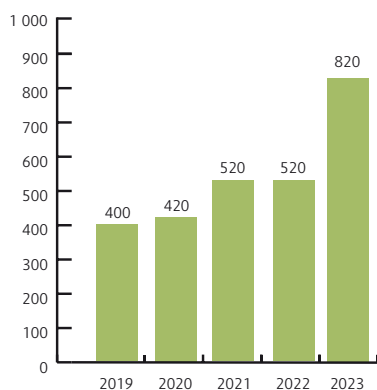
Kommunfullmäktige beslutar finanspolicy för Värnamo kommun och koncernen Värnamo Stadshus AB med ramar, riktlinjer och regler för att bland annat säkerställa koncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt.

Kommunkoncernens upplåning har de senaste åren ökat och vid bokslutet har kommunkoncernen 3 050 miljoner kronor i långfristig skuld till kreditinstitut. Av dessa är 73 procent upplånade av de kommunala bolagen.

Kommunen

Under 2023 har kommunen ökat sin långfristiga låneskuld för att finansiera pågående investeringar. De långfristiga lånen uppgår vid årets slut till 820 miljoner kronor vilket är en ökning med 300 miljoner kronor. Framåtriktat har kommunen stora investeringsbehov vilket innebär att den externa upplåningen kommer fortsätta att öka.

Långfristig skuld kreditinstitut, miljoner kronor

Kommunens totala skuldsättning uppgår i bokslutet 2023 till 47,8 procent.

Skuldsättning	2019	2020	2021	2022	2023
Total skuldsättning	41,7%	43,2%	43,9%	43,4%	47,8%
varav avsättningar	2,3%	2,4%	2,8%	3,3%	3,4%
varav långfr. skulder	22,0%	21,2%	23,1%	22,5%	28,8%
varav kortfr. skulder	17,3%	19,6%	17,9%	17,6%	15,5%

Vatten- och avloppsverksamheten bedrivs i förvaltningsform vilket påverkar likvida medel och låneskuld. VA-verksamheten har ett internt lån från skattekollektivet som vid 2023 års utgång uppgick till 721 miljoner kronor.

Pensionskulden

Huvuddelen av koncernens pensionsskuld avser kommunens skuld till nuvarande och tidigare anställda.

Kommunen

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Detta innebär att den del som är intjänad före 1998 tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del är dock viktig att betrakta ur risksynpunkt eftersom skulden ska finansieras de kommande 40 åren. Kommunens strategi är att när ekonomin så tillåter teckna försäkring (inlösen) för vissa delar av pensionskulden som är intjänad före 1998. Av den totala pensionsförpliktelsen intjänad före 1998 har kommunen löst in 182 miljoner kronor.

Kommunens kostnader för pensioner ökar väsentligt under 2023 och 2024. En del av ökningen beror på att en stor del av kommunens anställda omfattas av ett nytt pensionsavtal, AKAP-KR från januari 2023. Det nya avtalet innebär bland annat att den avgiftsbestämda delen av pensionerna har ökat med 1,5 procentenheter. Större del av ökade pensionskostnader beror på parametereffekter. Den höga inflationen innebär att prisbasbeloppet höjs vilket medför kostnader för värdesäkring av kommunens pensionsåtagande. Jämfört med 2022 ökade pensionskostnaden exklusive löneskatt med 32 miljoner kronor under 2023. 2024 förväntas kostnaden öka med ytterligare. Förutsatt att inflationen minskar som förväntat kommer pensionskostnaden att sjunka från 2025.

Kommunens totala pensionsförpliktelse uppgår till 583 miljoner kronor varav 544 miljoner eller 93 procent redovisas utanför balansräkningen.

Pensionsskuld, mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt	43,3	46,2	50,4	52,4	38,5
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	572,6	565,6	563,3	533,5	544,3
Total pensionsskuld	615,9	611,8	613,7	585,9	582,8
Förändring	-1,4%	-0,7%	0,3%	-4,5%	-0,5%

Kommunen återlånar de medel som avser de anställdas intjänade pensionsrätt före år 1998 till finansiering av investeringar. Några medel till framtida pensionsutbetalningar finns inte avsatta i pensionsstiftelse eller liknande.

Den intjänade pensionsrätten för lön över 7,5 inkomstprisbasbelopp som sker för nu anställda utbetalas sedan 1998 i form av en löpande försäkringspremie. Därmed återstår endast några enstaka mindre särskilda pensionsförmåner i avsättningen för pensioner. En del av dessa avser också förtroendevalda.

Borgensåtagande och ansvarsförbindelser

Kommunens borgensåtagande och ansvarsförbindelser (exklusive pensionsförpliktelser) uppgår till 2 809 miljoner kronor. Större del av åtagandet avser borgensåtagande för lån som upptas av de kommunala bolagen.

Bolagen betalar en årlig avgift för borgen till kommunen. Vid årets slut hade de helägda kommunala bolagen utnyttjat 2 268 miljoner kronor av en total limit (maxbelopp) på 2 707 miljoner kronor.

	2019	2020	2021	2022	2023
Borgenåtagande och ansvarsförbindelser, mnkr	2 873	2 868	2 868	2 869	2 809

Utöver ovanstående borgensåtaganden har kommunen, tillsammans med övriga tre kommuner som ingår i kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö (SÅM) ett solidariskt borgensåtagande för upplåning och checkräkningskredit. Enligt ett upprättat regressavtal mellan de fyra kommunerna är Värnamo kommuns andel av detta 39 procent.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme och visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel. Av detta följer att ju högre soliditeten är desto mindre är låneskulden och kostnaden för räntor.

Koncernens soliditet uppgår till 37,6 procent vilket är en minskning jämfört med föregående år. Soliditeten har legat på en relativt jämn nivå de senaste fem åren.

Kommunen

Kommunens soliditet, inklusive totala pensionsskulden, uppgår till 37,2 procent och har till följd av en ökad upplåning minskat något jämfört med föregående år. Om pensionsåtagandet som redovisas utanför balansräkningen exkluderas uppgår soliditeten till 52,2 procent. Soliditeten, samtliga pensionsförpliktelser inkluderat, uppgick i genomsnitt till 28 procent för länets kommuner under 2022.

Soliditet	2019	2020	2021	2022	2023
kommunen inkl pensionsförpliktelser	36,1%	36,6%	37,7%	40,3%	37,2%
kommunen exkl pensionsförpliktelser	58,3%	56,8%	56,1%	56,6%	52,2%

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Svensk ekonomi är i en lågkonjunktur. Sveriges kommuner och regioner, SKR, konstaterar i årets första MarkoNytt, februari 2024, att både global och svensk tillväxt är svag. Det ger avtryck på arbetsmarknaden med en ökad arbetslöshet som påverkar lönesummorna och därmed kommunernas skatteunderlag. Ökningen av skatteunderlaget innevarande år förväntas bli det lägsta sedan 2010. Förutsatt att nuvarande prognoser gäller återhämtas ekonomin och andel sysselsatta redan från nästa år. Ett starkare skatteunderlag och en dämpad prisutveckling förväntas innebära en betydande real förstärkning av skatteunderlaget 2025 vilket innebär bättre förutsättningar för landets kommuner.

Det tuffa ekonomiska läget märks för Värnamo kommuns ekonomi både 2023 och 2024. Utveckling av skatteintäkter räcker inte för att möta ökade pensionskostnader, löneökningar och övriga prisökningar. Årets resultat för årsbokslutet 2023 ligger i nivå med budget men är lägre än den finansiella målsättningen om 2,5 procent för det enskilda året. 2024 kommer att bli ett än svagare år med låg utveckling av skatteintäkter och full effekt av inflation och höga priser, framförallt avseende pensionskostnader. Värnamo kommun har i grunden en god och stabil ekonomi och klarar av några år med vikande resultat. Orosmomenten är att kommunens största nämnder inte klarar av att bedriva sin verksamhet inom beslutade budgetramar. Åtgärds- och handlingsplaner är upprättade för att säkerställa en ekonomi i balans. En annan stor utmaning är att möta upp finansiering av de omfattande investeringsprojekt som är planerade och pågår. Även om räntesänkningar sannolikt är att vänta redan till sommaren kommer räntan att ligga på en högre nivå än tidigare. Kommunfullmäktige har beslutat att större del av de större pågående investeringarna ska finansieras genom att öka kommunens låneskuld. En maxnivå har beslutats där kommunens låneskuld inte ska överstiga 50 procent av kommunens skatteintäkter, utjämningsnetto och fastighetsavgift.

På lång sikt är kommunens största utmaning att kunna kompetensförsörja verksamheten när åldersgrupper i behov av kommunal service kommer att öka. Det är därför viktigt att kommunen fortsätter arbetet med långsiktigt hållbara lösningar för att säkerställa effektiva processer och arbetssätt med en god arbetsmiljö. På så sätt kan kommunens stå rustad att möta en ökad efterfrågan och behov av kommunal service.

Balanskravsresultat

Avstämning mot balanskravet

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott vilket innebär att kommunfullmäktige ska fastställa en åtgärdsplan som visar hur underskottet ska återställas inom de närmaste tre budgetåren.

Värnamo kommun har inte något underskott från tidigare år som ska återställas. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 42,5 miljoner kronor. Det innebär att kommunen under 2023 har uppfyllt lagens krav om balans i ekonomin.

Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Huvudprincipen vid avstämningen är att intäkterna ska överstiga kostnaderna och att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämningen görs.

Balanskravsutdelning	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	8,0	84,5	121,2	132,8	43,0
Realisationsvinster	3,7	-4,7	-2,0	-10,5	-0,5
Årets balanskravsresultat	11,7	6,7	119,2	122,3	42,5

Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 42,5 miljoner kronor.

42,5
miljoner kronor
i balanskravsresultat

I augusti var det fem år sedan Gummifabriken invigdes. Det firades i dagarna tre.

Väsentliga personalförhållanden Värnamo Kommun

Värnamo Kommuns värdegrund är tillsammans med visionen en utgångspunkt för arbetsgivarpolitiken i Värnamo kommun. Värdegrunden och medarbetarskapet är tillsammans med ledarskapet viktiga utgångspunkter i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det strategiska uppdraget som kommunfullmäktige har gett har därför fokus på kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Arbetet med uppdraget har kommit i gång under hösten och kommer intensifieras under 2024. Att utveckla arbetsmiljöarbetet är en nyckel i arbetet med att trygga kompetensförsörjningen.

Under året har sjukfrånvaron varit i fokus. Personalutskottet gav i mars kommundirektören i uppdrag att tillsammans med förvaltningscheferna ta fram åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Arbetet har gett resultat och sjukfrånvaron har minskat. Utmaningarna ligger i att ett stort antal medarbetare har sex sjukfrånvarotillfällen eller flera under en 12 månaders period. Kommunen ser även utmaningar i den yngre åldersgruppen. Sammantaget gör detta att ett fortsatt arbete krävs för att kommunen ska kunna minska sjukfrånvaron ytterligare.

Under 2023 har en omorganisation av bemanningsfunktionerna genomförts som påverkar nyckeltalen. Bemanningssenheten inom serviceförvaltningen har lagts ner och bemanningsfunktioner finns från den 1 oktober på serviceförvaltningen, omsorgsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Detta påverkar så väl siffrorna kring antalet anställda på förvaltningarna som siffror rörande sjukfrånvaro. Mycket arbete återstår kring bemanningsprocesserna men de första viktiga stegen är tagna.

I utmanande ekonomiska tider så påverkas medarbetarna. De åtgärdsplaner för budget i balans som tagits fram under året pekar på åtgärder som berör våra medarbetare. Utmaningen är att göra de förändringar som krävs för att anpassa verksamheten på ett sätt som värnar om medarbetarna arbetsmiljö och förutsättningar att utföra uppdraget. Detta arbete berör alla förvaltningar och ställer stora krav på cheferna i organisationen. Att ge cheferna i organisationen, goda förutsättningar att utföra sitt arbete är en nyckel inte bara utifrån utmaningarna vi har kring vår ekonomi utan även för att trygga kompetensförsörjningen och klara uppdraget. Handlingsplan för chefers förutsättningar har tagits fram under året och åtgärder har prioriterats. Detta arbete kommer fortsätta de kommande åren.

Sammanfattning 2023

- De tillsvidareanställda uppgår till 2 927 medarbetare, en ökning med +52 medarbetare.
- Tillsvidareanställda årsarbetare har ökat med +54 årsarbetare.
- Tidsbegränsat månadsanställda årsarbetare har minskat med -57 årsarbetare.
- En total minskning med -3 årsarbetare.
- Tillsvidareanställdas medelsysselsättningsgrad har ökat med 0,2 procentenheter till 95,8 procent.
- Andelen heltidsanställningar är 80,8 procent, en ökning med 0,8 procentenheter.
- Sjukfrånvaron har minskat med 0,89 procentenheter till 7,36 procent. Mellan 2017–2023 har sjukfrånvaron ökat med 1,16 procentenheter. Andelen sjukfrånvaro längre än 60 dagar uppgår till 49,55 procent vilket är en ökning med 5,47 procentenheter. Sjukfrånvaron för kvinnor är 8,29 procent och för män 3,94 procent. Den högsta sjukfrånvaron, 9,38 procent, finns i gruppen kvinnor 29 år och yngre.
- Sjuklönekostnader exklusive personalomkostnadspålägg, har minskat med 4,6 mkr till 24 mkr 2023.
- Andelen långtidsfriska har ökat med sex procentenheter till 28 procent.
- Timmar för övertid, fyllnadstid och timavlönade är tre procent färre 2023 jämfört med 2022. Timmar för övertid har minskat med 14 procent och fyllnad har minskat med 24 procent. Timavlönades timmar är i princip oförändrade.
- Kostnaderna för övertid, fyllnad och timlön uppgår till 83 miljoner kronor exklusive personalomkostnadspålägg, en total minskning med 4,5 procent. Kostnaderna för övertid har minskat med 19 procent och fyllnadstid har minskat med 25 procent.
- Kostnader för timlön exklusive personalomkostnadspålägg är 66 mkr, en ökning med 0,6 procent.
- År 2024–2033 går cirka 691 tillsvidareanställda medarbetare i pension, cirka 24 procent av medarbetarna.
- Personalomsättning inklusive pensionsavgångar uppgår till 10,6 procent, en minskning med 1,7 procentenheter.
- Personalomsättning exklusive pensionsavgångar uppgår till 8,4 procent, en minskning med 1,3 procentenheter.
- De totala lönekostnaderna har ökat med 4 procent jämfört med 2022.
- Kostnaderna för företagshälsovård uppgår till 1,8 miljoner kronor, en ökning med 38 procent.
- Antalet anmälda arbetsskador är 96 skador, en ökning med 88 procent jämfört med 2022.

1. Anställda

	2023					2022				
	Tillsvidareanställda			Tidsbegr. mån.anställda		Tillsvidareanställda			Tidsbegr. mån.anställda	
	Antal, grund-anställning	Årsarbetare, aktuella anst.beslut	Årsarbetare, grundanst	Antal	Årsarbetare	Antal, grund-anställning	Årsarbetare, aktuella anst.beslut	Årsarbetare, grundanst	Antal	Årsarbetare
Kommunledningsförvaltningen	96	96	95	9	8	91	90	90	9	9
Teknik- och fritidsförvaltningen	218	214	214	4	3	222	218	219	7	6
Samhällsbyggnadsförvaltningen	78	78	78	4	3	79	79	79	2	2
Serviceförvaltningen	168	160	160	3	2	195	188	187	10	7
Kulturförvaltningen	27	26	26	2	2	27	26	26	1	1
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 181	1 151	1 147	210	192	1 139	1 113	1 107	231	213
Omsorgsförvaltningen	998	926	925	46	40	962	883	884	66	59
Medborgarförvaltningen	161	156	157	22	20	160	157	156	33	30
Totalt	2 927	2 807	2 802	300	270	2 875	2 754	2 748	359	327

Tabell 1. Personalvolym per förvaltning per den 31 december respektive år. Aktuella anställningsbeslut avser tillsvidareanställda som har en tillfällig placering med i vissa fall en annan sysselsättningsgrad.

Antalet tillsvidareanställda har ökat med 52 medarbetare eller 54 årsarbetare. De tidsbegränsat månadsanställda har minskat med 59 medarbetare eller 57 årsarbetare. Det totala antalet årsarbetare för tillsvidareanställda och tidsbegränsat månadsanställda har därmed minskat med totalt tre årsarbetare jämfört med 2022. I kommunen finns 2 356 tillsvidareanställda kvinnor och 540 män, kvinnorna utgör därmed 81,4 procent vilket är en ökning från 80,3 procent år 2022. Störst andel kvinnor, 96 procent, finns i serviceförvaltningen och i omsorgsförvaltningen 91 procent. Störst andel män, 59 procent, finns i samhällsbyggnadsförvaltningen samt i teknik- och fritidsförvaltningen, 53 procent.

De största förändringarna i antal medarbetare 2023 finns barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och serviceförvaltningen.

En organisationsförändring som ägt rum under året och som har påverkat ovan nämnda förvaltningar är avvecklingen av bemanningsenheten som upphörde 1 oktober 2023. Bemanningfunktionen för måltidsservice ligger kvar under servicenämnden, men för förskola och omsorg har den flyttat till barn- och utbildningsförvaltningen respektive omsorgsförvaltningen. En annan organisationsförändring som skett är tolkservice som från och med 1 januari 2023 flyttats från medborgarförvaltningen till serviceförvaltningen.

I serviceförvaltningen har antalet tillsvidareanställda minskat med 27 årsarbetare, även antalet tidsbegränsat månadsanställda har minskat med fem årsarbetare.

I barn- och utbildningsförvaltningen har antalet tillsvidareanställda ökat med 40 årsarbetare, men antalet tidsbegränsat månadsanställda har minskat med 21 årsarbetare. Under året har förvaltningen tagit över en fristående förskola, Daggkåpan samt

funktionen med bemanning från serviceförvaltningen. Ett flertal medarbetare fick även sin tidsbegränsade anställning konverterad till en tillsvidareanställning. Förskolan har arbetat med överbemanning för att bidra till bättre arbetsmiljö och färre vikarier. I barn- och utbildningsförvaltningen utgör tidsbegränsade anställningar enligt skollagen 58 procent (52 procent 2022, 61 procent 2021, 59 procent 2020 och 52 procent 2019) av de tidsbegränsade anställningarna. En anställning enligt skollagen innebär i många fall att medarbetare med önskad utbildning inte kunnat rekryteras.

Omsorgsförvaltningen har 42 fler tillsvidareanställda årsarbetare 31 december 2023 jämfört med samma datum föregående år. Av dessa ingår 17 medarbetare i bemanningfunktionen som 1 oktober övergick från serviceförvaltningen till omsorgsförvaltningen. Enligt omsorgsförvaltningen har verkställigheten under 2023 haft fler anställda än vad som ryms inom tilldelad budgetram. Vidare har införandet av 11-timmars dygnsvila 1 oktober 2023 bidragit till ett ökat personalbehov inom vissa av förvaltningens verksamheter. Förvaltningen ser ett minskat antal anställda under november-december vilket är en trolig följd av det anställningsstopp och särskild återbesättningsprövning som infördes i slutet av oktober. I omsorgsförvaltningen har antalet tidsbegränsat månadsanställda minskat med 19 årsarbetare, det vill säga en total ökning med 22 årsarbetare.

I medborgarförvaltningen har antalet tidsbegränsat månadsanställda minskat med tio årsarbetare vilket främst beror på färre medarbetare på arbetsmarknadsenheten.

Andelen tillsvidareanställda utgör 85,1 procent (83,4 procent år 2022) vilket är en ökning med 1,7 procentenheter. Andelen tidsbegränsat månadsanställda har minskat med 1,7 procentenheter och andelen timavlönade är oförändrad.

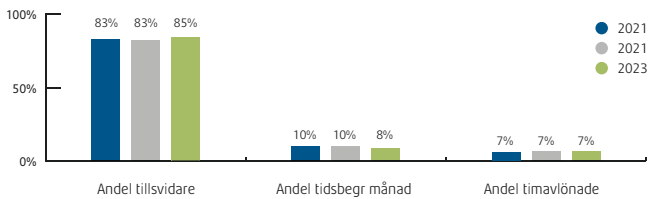

Diagram 1 Andel medarbetare per anställningsform

Arbetsstimmar som 2023 utförts av timavlönade finns till 68 procent inom vård- och omsorg, till 22 procent inom pedagogisk verksamhet samt tre procent inom kultur och fritid. De timavlönades timmar har till 75 procent utförts av kvinnor. Knappt hälften, 49 procent, av de timavlönade är 29 år och yngre och åtta procent är äldre än 65 år. Verksamheterna består i hög grad av kontaktyrken, människovårdande yrken, vilket medför att korttidsfrånvaro ofta måste ersättas med vikarie.

Antalet kommuninvånare har minskat med 91 invånare, från 34 692 till 34 601¹ invånare. Sedan 2010 har antalet invånare ökat med 1 768 personer.

Antalet tillsvidareanställda årsarbetare per 1 000 kommuninvånare har mellan 2022 och 2023 ökat från 79,2 till 81 vilket beror på att antalet årsarbetare har ökat med 56 och invånarantalet har minskat med 91. Mellan 2015 och 2023 har antalet tillsvidareanställda årsarbetare per kommuninvånare ökat med 7,5.

2. Sysselsättningsgrad

Värnamo kommuns vision om den mänskliga tillväxtkommunen ställer krav på kompetensförsörjning och bemanning. Heltidsanställning och heltidsarbete är betydelsefullt ur ett jämställdhets-, kvalitets och arbetsgivarvarumärkesperspektiv, men också ur ett perspektiv där många kommunala yrken utgör bristyrken. Heltid och heltidskultur är en strategi i arbetet med att trygga kompetensförsörjningen.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, valde 2021 att lyfta fram Värnamo kommun som ett lärande exempel i kommunens arbete med heltidsresan 2018–2019². Enligt SKR ligger flera faktorer bakom framgången, en av dem är att kommunen vågat prata om kulturen, arbetsmiljön och kompetensförsörjningen. SKR betonar också att det tar tid att skapa en heltidskultur och att kompetensen inom bemanningsekonomi och bemanningsplanering behöver stärkas.

	Aktuella anställningar	Grundanställningar	Aktuella anställningar	Grundanställningar	Aktuella anställningar	Grundanställningar	Aktuella anst. procentenh	Grundanst. procentenh
	2021		2022		2023		Förändring 2022/2023	
Kommunledningsförvaltningen	99,2	99,4	99,2	99,8	99,5	99,5	+0,3	-0,3
Tekniska förvaltningen	98,5	98,5	98,5	98,5	98,2	98,2	-0,3	-0,3
Samhällsbyggnadsförvaltningen	99,4	99,4	99,4	99,4	100	100	+0,6	+0,6
Serviceförvaltningen	95,8	95,7	96,1	96,1	95,4	95,3	-0,7	-0,8
Kulturförvaltningen	96,6	96,6	96,9	96,9	97,3	97,3	+0,4	+0,4
Barn- och utbildningsförvaltningen	97,7	97,3	97,7	97,2	97,6	97,1	-0,1	-0,1
Omsorgsförvaltningen	90,5	90,5	92,1	91,9	92,7	92,7	+0,6	+0,8
Medborgarförvaltningen	96,9	96,9	97,8	97,5	97,7	97,4	-0,1	-0,1
Totalt	95,2	95,1	95,9	95,6	96,0	95,8	+0,1	+0,2

Tabell 2. Medelsysselsättningsgrad i procent per förvaltning per den 31 december respektive år. Urval: tillsvidareanställda. Hänsyn har inte tagits till partiella ledigheter.

Tillsvidareanställda medelsysselsättningsgrad på grundanställningarna uppgår till 95,8 procent vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Kvinnornas medelsysselsättningsgrad är 95,4 procent (95,1 procent 2022, 94,5 procent 2021, 94 procent 2020 och 93,4 procent 2019). Motsvarande siffra för männen är 97,5 procent

(97,6 procent 2022, 97,6 procent 2021, 97,7 procent 2020 och 97,8 procent 2019).

Den största förändringen sedan 2021 finns i omsorgsförvaltningen vars sysselsättningsgrad på grundanställningarna ökat med 2,2 procentenheter.

1) Kolada N01951 Invånare, totalt

2) <https://heltid.nu/heltid/inspiration/larandexempel/larandexempel/varnamokommun.57887.html>

Sysselsättningsgrad i anställningen	2021-12-31		2022-12-31		2023-12-31		Förändring 2022/2023	
	Antal anställningar	Andel, %	Antal anställningar	Andel, %	Antal anställningar	Andel, %	Antal anställningar	Förändring procentenheter
100 %	2 205	77,4	2 298	80,0	2 365	80,8	67	+0,8
75–99,9 %	500	17,6	440	15,3	446	15,2	6	-0,1
0–74,9 %	143	5,0	134	4,7	116	4,0	-18	-0,7
	2 848		2 872		2 927		+55	

Tabell 3. Tillsvidareanställdas sysselsättningsgrad, grundanställning.

Andelen anställningar som är en heltidsanställning har ökat till 80,8 procent. Den succesiva ökningen beror på kommunens aktiva arbete med heltid och heltidskultur. Heltidskulturen har en positiv effekt utifrån effektivitet, kvalitet och arbetsmiljö.

3. Lönekostnadsförändring

Belopp i tusentals kronor (tkr)	2021 (tkr)	2022 (tkr)	2023 (tkr)	Förändring 2022/2023 (tkr)	Förändring 2021/2022 (%)
Lönekostnad månadsavlönade	1 094 235	1 126 380	1 173 541	+4,2	+2,9
Lönekostnad timavlönade	86 737	89 739	90 972	+1,4	+3,5
Totala lönekostnader	1 180 972	1 216 120	1 264 513	+4,0	+3,0
I genomsnitt per månad	98 414	101 343	105 376	+4,0	+3,0
Per månad/årsarbetare	30 337	30 775	31 836	+3,5	+1,4
Antal kommuninvånare ³	34 661	34 692	34 601	-91	+31
Lönekostnad per kommuninvånare	34 072	35 055	36 546	+4,2	+2,9

Tabell 4. Totala lönekostnader exklusive PO-tillägg för tillsvidareanställda, tidsbegränsat månadsanställda, timavlönade samt PAN-anställda. I kostnaden ingår förutom månadslön och timlön även övriga skattepliktiga kostnader till exempel ob, jour, beredskap, övertid, fyllnadslön, sjuklön med mera. Förtroendevalda och uppdragstagare ingår inte. Kostnader för RIB ingår, men ej timmar.

De totala lönekostnaderna för månadsavlönade och timavlönade har ökat med 4,0 procent mellan 2022 och 2023 vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år.

Löneöversynen 2023 innebar ett utfall inklusive struktursatsningar på 3,54 procent (2,21 procent år 2022 och 1,93 procent 2021 och 2,52 procent 2020). Utfallet i löneöversynen exklusive struktursatsningar uppgick till 2,64 procent (1,80 procent år 2022 och 2,21 procent 2021 och 2,29 procent 2020).

Lönekostnader för månadsavlönade har ökat med 47 miljoner kronor eller 4,2 procent. Ökningen består främst av 5,2 procent högre kostnader för månadslön samt därutöver högre kostnader för ob-ersättning, beredskapsersättning och semesterlön. Lägre kostnader för sjuklöner som minskat med 4,2 miljoner kronor samt lägre kostnader för bland annat fyllnadslön, övertid, jourersättning och ferielön.

Lönekostnader för timavlönade har ökat med 1,2 miljoner kronor eller 1,4 procent, trots färre utförda timmar. Ökningen beror främst på löneöversynen och högre kostnader för ob-tillägg samt högre kostnader för löner till timanställda RIB⁴. Sjuklönekostnaderna har varit lägre för timavlönade 2023 jämfört med 2022.

Den totala lönekostnadsökningen per månad och årsarbetare uppgår till 1 082 kronor eller 3,5 procent. Lönekostnaderna i förhållande till antal kommuninvånare har ökat med 1 491 kronor eller 4,2 procent.

3) Kolada N01951 Invånare, totalt

4) RiB - Avtal för räddningstjänstpersonal i beredskap

4. Lönenivåförändring

	2021-12-31	2022-12-31	2023-12-31	Förändring 2022/2023 (procent)
Kvinnor	32 610	33 120	34 041	2,8
Män	35 961	36 485	37 409	2,5
Medellön	33 250	33 783	34 696	2,7

Tabell 5. Medellön för tillsvidareanställda kvinnor respektive män per den 31 december, tillfällig placering.

Medellönerna har ökat med 2,7 procent 2023 (1,6 procent 2022) jämfört med 2022. Kvinnornas medellön är 91 procent (90,8 procent) av männens medellön. Denna andel har succesivt ökat sedan 2021. Skillnaden i medellön mellan kvinnor och män förklaras av att män och kvinnor arbetar inom olika yrken, har olika utbildningsnivå, olika arbetstid och olika ålder.

En orsak till den minskade löneskillnaden mellan kvinnor och män över tid är att flera stora kvinnodominerade yrken har haft en högre löneutveckling än genomsnittet under de senaste åren. Det handlar om riktade satsningar i kollektivavtal, statliga satsningar samt satsningar som gjorts av arbetsgivaren lokalt. Även det svåra rekryteringsläget för vissa välfärdsyrken har påverkat.

5. Sjukfrånvaro

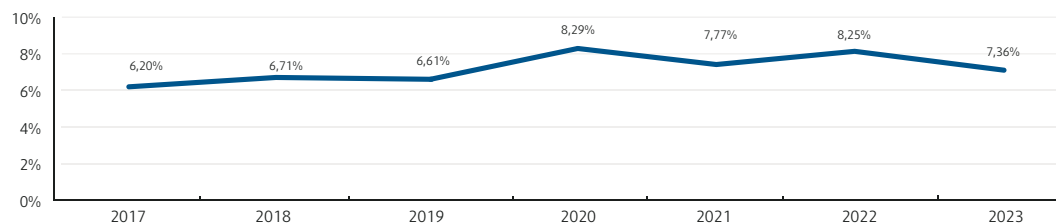

Diagram 2. Sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid 2017 till 2023.

Den totala sjukfrånvaron i Värnamo kommun har sedan 2017 ökat med 1,2 procentenheter från 6,2 procent till 7,4 procent 2023. I pandemiåren 2020 och 2022 var sjukfrånvaron 2,1 procentenheter högre än i 2017. Sjukfrånvaron i 2023 är med andra ord 0,9 procentenhet under pandemiåren med högst sjukfrånvaro, men fortfarande 1,2 procentenhet över 2017 års nivå.

I jämförelse mellan kommunerna i Jönköpings län har Värnamo kommun även i 2023 högst sjukfrånvaro

(7,4 procent enligt Kolada), avståndet till övriga kommuner är dock ej lika stort som i 2022. Mullsjö och Aneby har en total sjukfrånvaro på 7,3 procent. Ovägt medelvärde för Jönköpings läns kommuner är 6,8 procent. Lägst total sjukfrånvaro i länet har Vaggeryd med 6,2 procent. Total sjukfrånvaro för samtliga kommuner i Jönköpings län, inklusive Värnamo kommun, ligger under medelvärdet för alla kommuner i Sverige som 2023 var 7,5 procent.

5.1 Sjukfrånvaro per förvaltning

Redovisning i procent/procentenheter	Sjukfrånvarotid 2023 (%)	Andel >=60 dagar 2023 (%)	Sjukfrånvarotid förändring 2022/2023 (procentenheter)	Andel >=60 dagar förändring 2022/2023 (procentenheter)
Barn- och utbildningsförvaltningen	6,05	44,45	-0,87	+5,51
Kommunledningsförvaltningen	3,33	57,94	-1,16	+4,69
Kulturförvaltningen	4,23	38,45	-0,10	+0,47
Medborgarförvaltningen	5,68	51,92	-1,20	-1,35
Omsorgsförvaltningen	10,35	52,60	-0,75	+4,94
Samhällsbyggnadsförvaltningen	3,81	46,81	+0,08	+24,48
Serviceförvaltningen	8,15	44,03	-2,03	+6,82
Teknik- och fritidsförvaltningen	5,81	59,38	-0,81	+7,94
Totalt	7,36	49,55	-0,89	+5,47

Tabell 6. Sjukfrånvaro januari-december av ordinarie arbetstid per förvaltning. Urval: tillsvidareanställda, tidsbegränsat månadsanställda och timavlönade.

Den totala sjukfrånvaron har minskat i sju av åtta förvaltningar vid jämförelse mellan 2022 och 2023. I samhällsbyggnadsförvaltningen är den totala sjukfrånvaron oförändrat.

Omsorgsförvaltningen är även 2023 den förvaltning i kommunen som har högst total sjukfrånvaro, med 10,35 procent. Sjukfrånvaron har dock även i omsorgsförvaltningen minskat med 0,75 procentenheter jämfört med 2022.

I medborgarförvaltningens sjukfrånvaro 5,68 procent inkluderas anställda på BEA-avtalet (medarbetare i arbetsmarknadspolitiska insatser). 23 medarbetare på BEA-avtalet har registrerat sjukfrånvaro 2023. Sjukfrånvaron inom medborgarförvaltningen för övriga medarbetare, exklusive BEA-anställda, uppgår till 4,92 procent år 2023 och 6,18 procent år 2022.

Andelen av den totala sjukfrånvaron som registrerats som lång sjukfrånvaro (>=60 dagar) har ökat med 5,47 procentenheter för hela Värnamo kommun. Andelen lång sjukfrånvaro 2023 motsvarar 49,55 procent. Att andelen lång sjukfrånvaro ökat beror på att antal timmar sjukfrånvaron på den korta nivån (<60 dagar) har minskat. Antalet timmar på den långa nivån är i princip oförändrad i relation till 2022.

Teknik- och fritidsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och medborgarförvaltningen har en andel lång sjukfrånvaro av total sjukfrånvaro som är över kommunens andel lång sjukfrånvaro av total sjukfrånvaro (49,55 procent).

I jämförelse med länet är Värnamo kommuns andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller längre den näst högsta. Den kommun som har högst andel är Sävsjö som har 54,2 procent. Medelvärdet för Jönköpings läns kommuner är 38,1 procent. Lägst andel sjukfrånvaro 60 dagar eller längre har Vaggeryd med 22,6 procent.

Under 2023 har det totala antalet frånvarodagar minskat i jämförelse med 2022 framförallt i intervallet dag 2–14. En begränsad minskning har även skett i intervallet dag 1 och intervallet >= 90 dagar. En ökning har skett i intervallet 60–89 dagar. Antal frånvarodagar i intervallet 15–59 är oförändrat.

Bland medarbetare i Värnamo kommun är diagnoser relaterade till psykisk ohälsa även fortsättningsvis den vanligaste orsaken till att sjukförsäkringen träder in⁵, 49 procent. Andelen är 1 procentenhet under nivån för boende i Jönköping län, men 5 procentenheter över nivån för riket. Rörelseorganssjukdomar står för 15 procent samt övriga diagnoser motsvarar 36 procent.

5) Diagnosfördelning anställda Värnamo kommun, Försäkringskassan (oktober 2023)

5.2 Sjukfrånvaro kvinnor och män per åldersintervall

	Sjukfrånvarotid 2023 (%)	Andel >=60 dagar 2023 (%)	Sjukfrånvarotid förändring 2022/2023 (procentenheter)	Andel >=60 dagar förändring 2022/2023 (procentenheter)
Kvinnor 0–29 år	9,38	26,13	-0,74	+5,73
Män 0–29 år	5,82	26,27	-1,45	+7,06
Totalt 0–29 år	8,50	26,15	-0,93	+5,98
Kvinnor 30–49 år	7,58	51,10	-1,02	+4,78
Män 30–49 år	3,24	24,10	-1,21	-0,58
Totalt 30–49 år	6,65	48,26	-1,07	+4,58
Kvinnor 50–99 år	8,75	59,24	-0,72	+5,34
Män 50–99 år	4,08	51,79	-0,40	+8,55
Totalt 50–99 år	7,81	58,46	-0,65	+5,69
Totalt kvinnor	8,29	51,33	-0,87	+5,27
Totalt män	3,94	35,78	-0,94	+5,58
Totalt 0–99 år	7,36	49,55	-0,89	+5,47

Tabell 7. Sjukfrånvaro januari-december av ordinarie arbetstid utifrån åldersintervall och kön. Urval: tillsvidareanställda, tidsbegränsat månadsanställda och timavlönade. Kolumnen "andel>=60 dagar avser den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tidsperiod av 60 dagar eller mer.

År 2023 var det första hela året sedan 2020 utan samhällsåtgärder relaterad till smittspridning av Covid-19. Sjukfrånvaron har 2023 minskat i samtliga åldersgrupper. Störst minskning finns i gruppen 30–49 år, efterföljt av 0–29 år och 50–99 år. För både kvinnor och män är sjukfrånvaron störst i gruppen 0–29 år, vilket även var bilden i 2022. Kvinnor har en högre sjukfrånvaro inom varje åldersgrupp och totalt sett en högre sjukfrånvaro.

Den totala sjukfrånvaron för kvinnor är 8,29 procent, vilket innebär en minskning med 0,87 procentenheter från 9,16 procent i 2022. I jämförelse med Jönköpings läns medelvärde för 2023 innebär det att Värnamo har 1 procentenhet högre sjukfrånvaro bland kvinnliga medarbetare. I jämförelse med Sveriges alla kommuner är sjukfrånvaron för kvinnorna samma procent som medelvärdet, det vill säga 8,3 procent.

Den totala sjukfrånvaron för män är 3,94 procent vilket innebär en minskning med 0,94 procentenheter från 4,88 procent år 2022. Medelvärdet i Jönköpings läns kommuner är 4,8 procent, i Sveriges alla kommuner 5,1 procent.

År 2022 uppgick sjukfrånvaron för gruppen 29 år och yngre i Värnamo kommun till 9,43 procent, vilket var den högsta noteringen av samtliga kommuner i Jönköpings län. Både riket och Jönköpings län hade 2022 ett medelvärde på 7,5 procent. År 2023 är den totala sjukfrånvaron för gruppen 29 år och yngre i Värnamo kommun 8,5 procent vilket gör att kommunen ligger högst i aktuell åldersgrupp i Jönköpings län. Medelvärdet för Jönköpings läns kommuner är 6,3 procent i aktuell åldersgrupp i 2023, och 7 procent i alla Sveriges kommuner.

För åldersgruppen 30–49 år i Värnamo är den totala sjukfrånvaron för 2023 på 6,65 procent, det vill säga 1,07 procentenheter

under nivån i 2022. Jönköpings läns medelvärde för aktuell grupp uppgår till 6,4 procent. För Sveriges kommuner är den totala sjukfrånvaron för åldersgruppen 30–49 år 6,9 procent.

Åldersgruppen 50 år och äldre är genomsnittet för länet 7,4 procent och Sveriges alla kommuner 8,3 procent. I Värnamo är sjukfrånvaron för gruppen 50 år och äldre 7,81 procent i 2023, det vill säga 0,65 procentenheter under nivån i 2022 (8,46 procent). Högst frånvaro i aktuell åldersgrupp i Jönköpings län har Aneby med 9 procent.

Andelen sjukfrånvaro på den långa nivån (>=60 dagar) har för kvinnor ökat i samtliga åldersintervall jämfört med 2022. Andelen lång sjukfrånvaro har även ökat för männen i intervallerna 0–29 år och 50–99 år. I intervallet män 30–49 år minskar andelen något.

Sjukersättning

Fyra medarbetare har beviljats hel sjukersättning av Försäkringskassan under 2023. År 2022 beviljades lika många hel sjukersättning.

Sjukfrånvaromålen

Under 2023 har målbilden varit att Värnamo kommun ska ha en sjukfrånvaro på högst 7,75 procent. Procenten för 2023 motsvarade 7,36 procent vilket innebär ett bättre resultat än målet. Dock kvarstår en del innan kommunen är i nivå med målet för 2024 som är 7 procent.

Under 2023 har kommunen haft som mål att antal medarbetare med 6 eller fler sjukfrånvarotillfällen R12 (rullande 12) ska vara under 400 personer. Vid årets slut 2023 var det 422 medarbetare som hade 6 eller fler frånvarotillfällen R12. Antalet medarbetare

med 6 eller fler frånvarotillfällen R12 började öka under 2020. Senast kommunen hade färre än 400 medarbetare med 6 eller fler frånvarotillfällen R12 var i maj 2020. I maj 2022 var antalet medarbetare som högst, det vill säga 559 personer. Innan pandemin var antalet medarbetare med 6 eller fler frånvarotillfällen R12 cirka 300 personer.

Gruppen 0–29 år

Liksom 2022 ses för 2023 att gruppen 0–29 år har högst sjukfrånvaroprocent både totalt sett (8,5 procent) och för kvinnor (9,4 procent) och män (5,8 procent). Åldersgruppen 0–29 år har haft högst sjukfrånvaroprocent i kommunen sedan 2019. Där Värnamo kommun har en andel av total sjukfrånvaro i 2023 på nivå ≥ 60 dagar som motsvarar 49,5 procent så är den i gruppen 0–29 år lägre, det vill säga 33,3 procent.

27,5 procent (116 personer) av medarbetarna med 6 eller fler frånvarotillfällen per december 2023 tillhör gruppen 0–29 år. Av de 116 som har 6 eller fler frånvarotillfällen R12 är 87 procent kvinnor. Gruppen 0–29 år består till 74 procent av kvinnor.

En hypotes under pandemiåren var att gruppen 0–29 år hade färre medarbetare som kunde arbeta hemifrån vid milda förkylningssymtom. Det finns även flera rapporter, bland annat från Försäkringskassan och Folkhälsomyndigheten, som pekar på att yngre kvinnor löper högre risk att drabbas av psykisk ohälsa än andra grupper. Till exempel anger Folkhälsomyndigheten i samband med den nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor”

(2022) att kvinnor i åldern 16–29 år är den gruppen nationellt där störst andel rapporterar lätta och svåra besvär av ångslan, oro eller ångest. Det är även i aktuell grupp att andelen är störst som rapporterar allvarig psykisk påfrestning i folkhälsoenkäten. För medarbetare i åldersgruppen 29 år och yngre utmärker sig Värnamo kommun jämfört med genomsnittet i både länet och riket. Sjukfrånvaron i aktuell åldersgrupp varierar i Sveriges alla kommuner mellan 2,6 procent och 14,9 procent.

År 2023 avslutades och slutrapporterades arbetet med sjukfrånvaroprojektet som startades upp under 2021. En hörnsten i projektet var att implementera en modell för löpande uppföljning och analys av sjukfrånvaron. Modellen bygger på SKR:s forskningsbaserade metod ”riskgruppsorienterat arbetssätt”. Under projekttiden genomfördes bland annat nedanstående insatser:

- Hälsokonsultationer via företagshälsovården
- Utbildning i samtalsmetodik/svåra samtal
- Utbildning i psykisk ohälsa och suicidprevention
- Utveckling av sjukfrånvarostatistik med uppföljning per förvaltning
- Förtydligande av rutiner och ansvarsfördelning vid omställningsarbete

År 2023 har det även varit ett fokus på att genomföra samtal med medarbetare med 6 eller fler frånvarotillfällen.

5.3 Sjuklönekostnader

Belopp i tusentals kronor (tkr)	Sjuklöner 2023	Sjuklöner 2022	Sjuklöner 2021	Förändring 2022/2023, tkr
Kommunledningsförvaltningen	405	584	493	-179
Teknik- och fritidsförvaltningen	1 167	973	974	+194
Samhällsbyggnadsförvaltningen	529	598	450	-69
Serviceförvaltningen	1 553	2 027	1 656	-474
Kulturförvaltningen	119	130	129	-11
Barn- och utbildningsförvaltningen	7 993	10 318	10 535	-2 325
Omsorgsförvaltningen	10 708	12 243	10 461	-1 535
Medborgarförvaltningen	1 065	1 237	1 139	-172
Totalt	23 539	28 110	25 837	-4 571

Tabell 8. Sjuklönekostnader exklusive PO-tillägg i tkr 2021–2023, samtliga anställningsformer.

Sjuklönekostnaderna är 4,6 miljoner eller 16,3 procent lägre 2023 jämfört med 2022 vilket beror på lägre sjukfrånvaro. Sjuklönekostnaderna följer de procentuella förändringarna i sjukfrånvaron men påverkas även av lönenivåer samt sjukfrånvarons längd.

6. Långtidsfriska

Andel långtidsfriska per ålder/kön

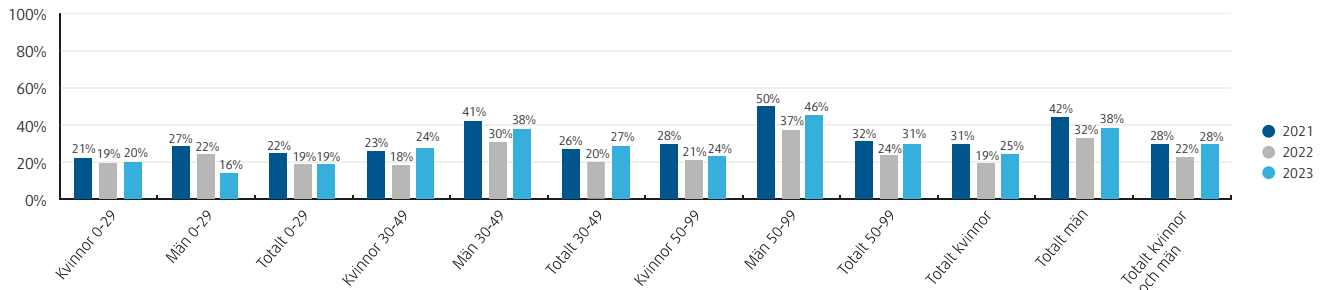

Diagram 3. Andel tillsvidareanställda som är långtidsfriska uppdelat per ålder/kön år 2020–2023. Individerna som är långtidsfriska saknar sjukfrånvaroposter i lönetransaktionerna. Även tillsvidareanställda som slutat och börjat under året ingår i statistiken.

Långtidsfrisk innebär att medarbetaren inte har haft någon sjukfrånvaro under året. Andelen långtidsfriska uppgår till 28 procent, vilket är en ökning med sex procentenheter jämfört med 2022 och samma nivå som 2021. Frisknärvaron har påverkats av den höga sjukfrånvaron under pandemin då medarbetarna har stannat hemma vid minsta symptom. Andelen långtidsfriska uppgick 2019 till 34 procent.

Den högsta andelen frisknärvaro, 31 procent, finns i åldersgruppen 50 år och äldre. Den lägsta andelen frisknärvaro, 19 procent, finns oförändrat i åldersgruppen 29 år och yngre. Andelen långtidsfriska har ökat i alla åldersgrupper förutom för gruppen män 29 år och yngre där frisknärvaron minskat.

Män i åldersgruppen 50 år och äldre har den högsta andelen långtidsfriska, 46 procent, och har ökat med nio procentenheter jämfört med 2022. Kvinnor i åldersgruppen 29 år och yngre har den lägsta andelen långtidsfriska, 16 procent.

Skillnaden mellan män och kvinnor är stor. Män har högre andel långtidsfriska i åldersgrupperna 30–49 år samt äldre än 50 år. I åldersgruppen 29 år och yngre har kvinnor däremot en högre andel långtidsfriska än männen och detta är ett trenderbrott. Andelen långtidsfriska kvinnor är 25 procent och andelen långtidsfriska män är 38 procent. Den största skillnaden mellan könen, 22 procentenheter, finns i åldersgruppen 50 år och äldre. Den minsta skillnaden, fyra procentenheter, mellan könen finns i åldersgruppen 29 år och yngre och där har kvinnorna högre andel.

Andelen långtidsfriska medarbetare har ökat med sex procentenheter jämfört med år 2022.

28 procent
långtidsfriska

7. Övertid, fyllnadstid, timlön

Arbetet med heltid och heltidskultur fortsätter och innebär att andelen heltidsanställda och heltidsarbetande ökar och behöver öka ytterligare. Heltidsarbete är viktigt för att kunna trygga verksamheternas kompetensförsörjning.

Andelen heltidsanställda enligt SKR:s personalstatistik, novemberstatistiken, uppgick 2022 till 79 procent (2021 till 76 procent⁶) och andelen heltidsarbetande till 66 procent (år 2021 till 63 procent⁷). Värnamo har lägre siffror för dessa båda nyckeltal jämfört med landets alla kommuner vars nyckeltal uppgår till 81 procent för heltidsanställda respektive 70 procent för heltidsarbetande.

Omsorgsförvaltningen har arbetat aktivt med sjukfrånvaro och att minska övertid/fyllnadstid och antalet timvikarier, vilket avspeglar sig i både minskade timmar och kostnader. Omsorgsnämnden har fattat beslut om att vidta riktade insatser i syfte att sänka förvaltningens kostnader för mertid och övertid med 25 procent samt sänka förvaltningens kostnader för timanställda med 50 procent.

Inom serviceförvaltningen har det varit svårt att kompetensförsörja vissa verksamheter vilket syns i ett ökat antal vikarietimmar, framför allt syns det inom måltidsservice som har svårt att täcka upp med befintlig personal vid frånvaro, men även IT-center har ökat antalet vikarietimmar på grund av vakanser som varit svåra att tillsätta. Kompetensförsörjningen är fortfarande en utmaning som kräver extra insatser inom serviceförvaltningen.

I barn- och utbildningsförvaltningen har förskolan bland annat arbetat med överbemanning för att bidra till bättre arbetsmiljö och färre vikarier.

Teknik- och fritidsförvaltningen har medvetet satsat på timanställda för att täcka vakanser på ett optimalt sätt och för att undvika övertidskostnader.

Övertid, mertid, timlön: Kostnader i miljoner kronor

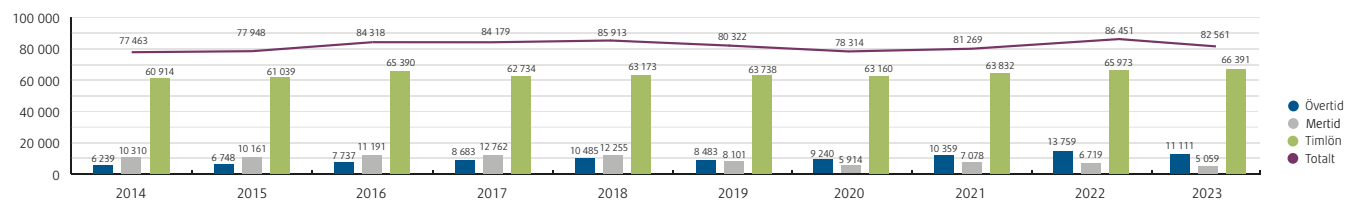

Diagram 4. Kostnader övertid, fyllnadstid, timlön, exkl. PO.

De totala kostnaderna för övertid, fyllnad och timlön uppgår till 83 miljoner kronor, vilket är en minskning med 3,9 miljoner kronor eller 4,5 procent jämfört med 2022.

Kostnaderna för övertid är 2,6 miljoner kronor eller 19 procent lägre 2023 jämfört med 2022, varav 1,9 miljoner kronor avser omsorgsförvaltningen. Kostnaderna för fyllnadstid är 1,7 miljoner kronor eller 25 procent lägre 2023 jämfört med 2022.

Kostnaderna för fyllnadstid har successivt minskat sedan 2014 och beror till stor del på arbetet med heltid och heltidskultur som påbörjades 2018, vilket inneburit att fler grundanställningar fått en högre sysselsättningsgrad. Kostnaderna för timlöner har ökat 0,6 procent jämfört med 2022. Kostnaderna för timlöner har en ökande trend sedan 2014.

6) Kolada N00206 Heltidsanställda månadsavlönade, andel (%)

7) Kolada N00209 Heltidsarbetande månadsavlönade, andel (%)

Övertid, mertid, timavlönades timmar: Antal timmar

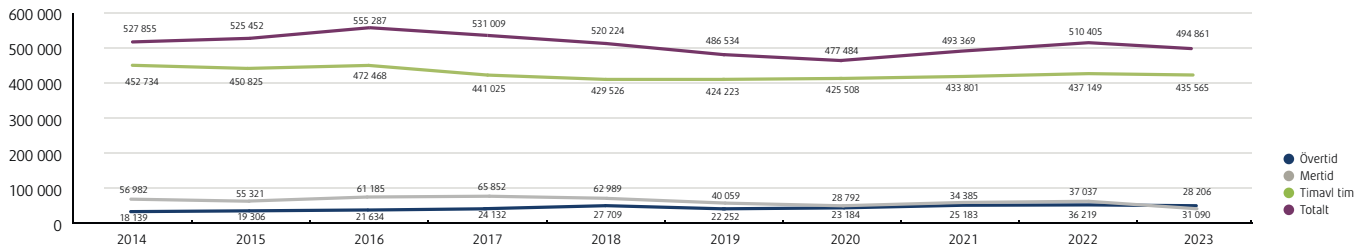

Diagram 5. Antal timmar övertid, fyllnadstid, timlön.

Perioden 2014–2023 har timmarna för fyllnadstid halverats. Däremot har övertiden nästan fördubblats under motsvarande period.

År 2023 motsvarar övertiden cirka 16 årsarbetare, fyllnadstiden 14 årsarbetare och timavlönade 220 årsarbetare.

Antalet årsarbetare som utför övertid, fyllnadstid och timavlönade har totalt sett minskat från 258 till 250 årsarbetare mellan 2022 och 2023.

7.1 Förändring antal timmar mellan 2022 och 2023

Timmar	Övertid		Fyllnadstid		Timlön		Förändring
	Timmar 2023	Förändring	Timmar 2023	Förändring	Timmar 2023	Förändring	
Kommunledningsförvaltningen	115	-77	3	-8	3 381	+118	+33
Teknik- och fritidsförvaltningen	4 111	+302	202	-31	6 480	+2 150	+2 421
Samhällsbyggnadsförvaltningen	844	-128	783	+60	1 938	-1 098	-1 166
Serviceförvaltningen	257	-138	1 318	+161	21 250	+2 203	+2 226
Kulturförvaltningen	6	-58	63	+17	1 298	-306	-347
Barn- och utbildningsförvaltningen	2 578	-325	5 451	-1 296	98 908	+2 968	+1 347
Omsorgsförvaltningen	21 297	-5 094	19 724	-7 490	295 557	-1 935	-14 519
Medborgarförvaltningen	1 882	+389	662	-244	6 753	-5 684	-5 539
Totalt	31 090	-5 129	28 206	-8 831	435 565	-1 584	-15 544

Tabell 9. Förändring antal timmar mellan 2022 och 2023.

Den största förändringen i det totala antalet timmar för övertid, fyllnadstid och timlön, finns i omsorgsförvaltningen som minskat med -14 519 timmar. Procentuellt har omsorgsförvaltningen totalt minskat med 4,3 procent.

Den största procentuella minskningen finns i medborgarförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kulturförvaltningen.

Arbetstid som utförs av timavlönade är inte alltid av akut och oförutsedd karaktär, även semestervikarier ingår i den timavlönade personalstyrkan.

8. Personalomsättning

Personalomsättning definieras i Värnamo kommun som ett mått på hur många tillsvidareanställda som slutat i förhållande till genomsnittligt antal tillsvidareanställda.

Personalomsättning inklusive pensionsavgångar uppgår år 2023 till 10,6 procent vilket är en minskning med 1,7 procentenheter

jämfört med 2022. Personalomsättning exklusive pensionsavgångar uppgår till 8,4 procent, vilket är en minskning med 1,3 procentenheter. Andelen pensionsavgångar är relativt stabil under femårsperioden och utgör cirka 2–3 procentenheter.

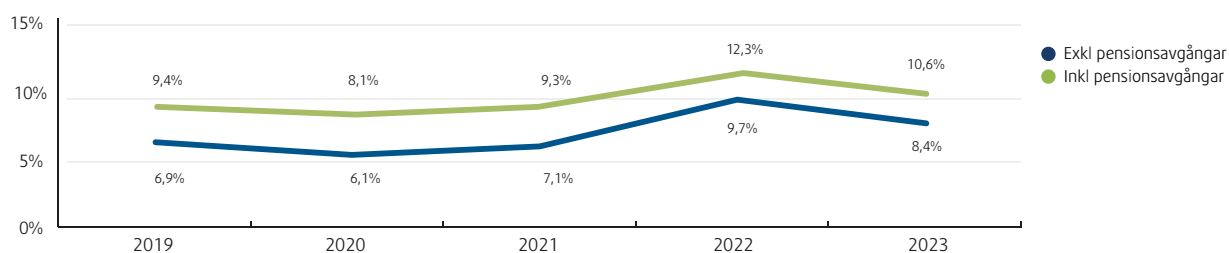

Diagram 6. Personalomsättning inklusive respektive exklusive pensionsavgångar 2019–2023.

År 2023 slutade 295 tillsvidareanställda medarbetare varav 60 pensionsavgångar. Personalomsättningen varierar inom organisationen och mellan yrkesgrupper. Samhällsbyggnadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen och serviceförvaltningen har en personalomsättning exklusive pensionsavgångar som är högre än 8,4 procent.

År 2023 gick 60 tillsvidareanställda medarbetare i pension. Av dessa valde 37 procent (31 procent år 2022) att gå i pension vid 65 års ålder, 22 procent (29 procent år 2022) valde att gå i pension vid 66–68 år och 42 procent (40 procent år 2022) valde att gå i pension i åldern 61–64 år.

De kommande tio åren uppnår 24 procent av de tillsvidareanställda 65 års ålder.

Personalomsättning 2022 för genomsnittet av Sveriges kommuner uppgår till 12 procent⁸, även genomsnittet för Jönköpings läns kommuner uppgår till 12 procent. Utfallet visar att Värnamo följer trenden, men har inte ökat lika mycket som genomsnittet av Sveriges kommuner respektive genomsnittet för Jönköpings läns kommuner.

9. Arbetskadorna

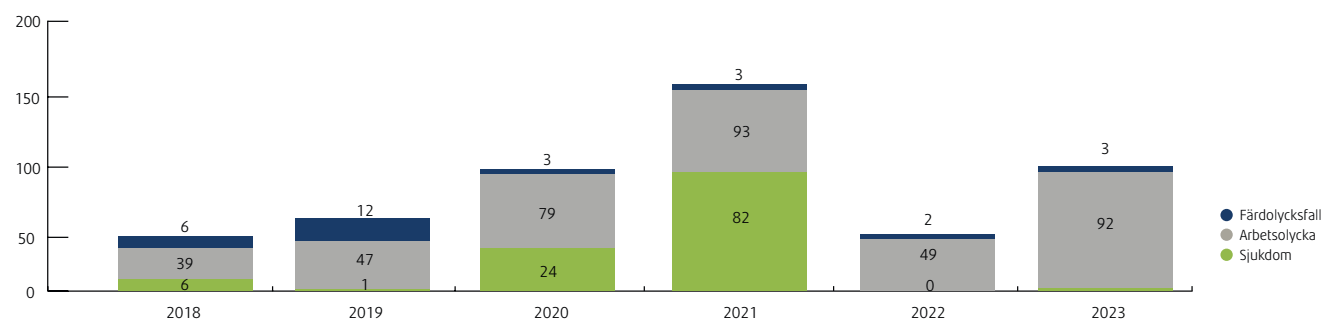

Diagram 7. Antal anmälda arbetskadorna fördelat efter orsak.

8) Kolada N00219 Avgångna tillsvidareanställda under året, andel (%)

En arbetsskada är en skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Totalt antal anmälda arbetsskador till Försäkringskassan uppgår år 2023 till 96 arbetsskador vilket är nästan en fördubbling sedan 2022.

Arbetsskadorna utgörs till största delen av arbetsolyckor som är olyckor till följd av plötslig händelse, fysisk eller psykisk skada som inträffat på arbetsplatsen eller på annan plats där den skadade vistats i eller för arbetet. Arbetsjukdomar och färdolycksfall är på en låg nivå både 2022 och 2023. En arbetsjukdom har uppkommit genom exempelvis återkommande ensidiga rörelser eller psykiskt påfrestande förhållanden i arbetet.

Arbetsolyckorna finns till 78 procent i omsorgsförvaltningen och till 14 procent i barn- och utbildningsförvaltningen.

Anledningen till det stora antalet arbetsskador år 2021 beror till största del på sjukdom i covid-19 och biverkningar på grund av vaccinering. Flera anmälningar kopplade till covid-19 och biverkningar av vaccin registrerades som arbetsolycka medan det i stället eventuellt borde registrerats som arbetsjukdom.

Arbetsmiljöverkets arbetsskadestatistik för riket 2022⁹ visar att antalet arbetsolyckor med sjukfrånvaro minskade med nio procent jämfört med 2021. Antalet anmälda arbetsjukdomar 2022 minskade med 44 procent jämfört med 2021. Orsakerna till minskningarna kan till stor del kopplas till pandemin. Covid-19 pandemin har enligt Arbetsmiljöverket gett tydliga effekter i arbetsskadestatistiken för 2022 och ännu mer påtagligt för åren 2020 och 2021.

10. Företagshälsovård

Kostnaderna för företagshälsovård påverkas av lagstadgade obligatoriska hälsokontroller samt övriga insatser och utredningar som görs av företagshälsovården.

Den totala kostnaden för tjänster hos företagshälsan uppgår till 1,8 miljoner kronor år 2023 vilket är 509 tusen kronor eller 38 procent högre jämfört med 2022 då kostnaden uppgick till 1,3 miljoner kronor. De totala kostnaderna för företagshälsovård utgörs till 29 procent av hälsoundersökningar och till 51 procent av behandling, stöd och rådgivning. Kostnaderna har främst ökat inom barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Andelen fakturerat belopp per yrkeskategori är företagsläkare 33 procent, företagssköterska 23 procent, psykolog 20 procent och beteendevetare 14 procent.

Kostnaderna mellan förvaltningarna varierar, främst beroende på de lagstadgade kontroller som genomförs bland annat för räddningstjänstens operativa personal. Därav har samhällsbyggnadsförvaltningen den största kostnaden per anställd, 6 tusen kronor.

Den genomsnittliga kostnaden fördelat på kommunens alla tillsvidareanställda uppgår till 630 kronor, en ökning med 35 procent sedan 2022. Användandet av företagshälsovården uppgår till 1 154 timmar år 2023 vilket är en ökning med 29 procent. Använda timmar fördelas till 58 procent av insatser som avser ohälsa och 41 procent till insatser avseende hälsorisker.

Företagshälsovård, antal timmar

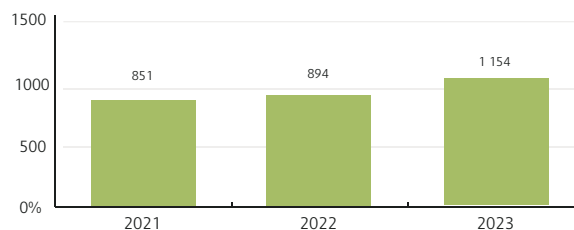

Diagram 8. Företagshälsovård, antal timmar år 2021–2023.

⁹⁾ Arbetsmiljöverket, *Arbetsskador 2022*

Väsentliga personalförhållanden i den kommunala koncernen

I kommunkoncernens HR-nyckeltal ingår förutom Värnamo kommun även Finnvedsbostäder AB, koncernen Värnamo Energi AB och Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB.

En nyckel för att klara kompetensförsörjningen är att alla medarbetare har rätt förutsättningar att göra ett bra arbete.

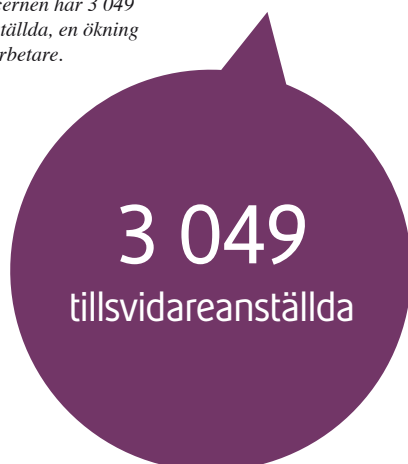
I kommunkoncernen har 96 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna en anställning i Värnamo kommun och fyra procent har en anställning i bolagen. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare inom kommunkoncernen har ökat med 60 och beror främst på en ökning inom Värnamo kommun. Även minskningen av 53 tidsbegränsat månadsanställda årsarbetare beror främst på en minskning i Värnamo kommun. Totalt sett har antalet tillsvidareanställda och tidsbegränsat månadsanställda ökat med sju årsarbetare i koncernen.

Sjukfrånvaron i kommunkoncernen har minskat med 0,94 procentenheter till 7,16 procent och andelen sjukfrånvaro längre än 60 dagar har ökat med 5,31 procentenheter. I koncernen är det främst timmarna för sjukfrånvaro kortare än 59 dagar som har minskat, men även sjukfrånvarotimmar längre än 60 dagar har minskat något. Medarbetarna i bolagen har betydligt lägre sjukfrånvaro än medarbetarna i Värnamo kommun

Arbetet med HR-frågor är en viktig del för att nå de övergripande målen om kvalitet, delaktighet, kompetensförsörjning och klimat.

	Kommunkoncernen				Värnamo kommun			
	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31	Förändring 2022 och 2023	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31	Förändring 2022 och 2023
Tillsvidareanställda, antal	3 049	2 989	2 961	+60	2 927	2 872	2 848	+55
Tillsvidareanställda, årsarbetare	2 922	2 862	2 818	+60	2 802	2 746	2 707	+56
Tidsbegränsat månadsanställda, antal	334	362	363	-28	300	359	358	-59
Tidsbegränsat månadsanställda, årsarbetare	277	330	322	-53	270	327	320	-57
Sjukfrånvaro, %	7,16	8,10	7,60	-0,94	7,36	8,25	7,77	-0,89
Andel sjukfrånvaro längre än 60 dagar, %	48,98	43,67	45,78	+5,31	49,55	44,08	46,02	+5,47

Kommunkoncernen har 3 049 tillsvidareanställda, en ökning med 60 medarbetare.

Under hösten stod efterlängtade Park Arena klar, en alldeles ny idrottshall i Värnamo stad. Gissa om invigningskalaset var populärt!

Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	1 264,6	1 317,2	573,3	547,2
Verksamhetens kostnader	4	-3 277,3	-3 164,8	-2 796,2	-2 615,7
Avskrivningar	5	-279,4	-265,5	-144,2	-140,2
Verksamhetens nettokostnader		-2 292,1	-2 113,1	-2 367,1	-2 208,7
Skatteintäkter	6	1 940,4	1 833,5	1 940,4	1 833,5
Generella statsbidrag och utjämning	7	466,0	471,0	466,0	471,0
Verksamhetens resultat		114,3	191,4	39,3	95,8
Finansiella intäkter	8	12,2	33,0	20,6	41,8
Finansiella kostnader	9	-71,3	-32,0	-16,9	-4,8
Resultat efter finansiella poster		55,2	192,4	43,0	132,8
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		55,2	192,5	43,0	132,8

Kommunkoncernens resultat 2023 är 55,2 miljoner kronor, en minskning med 77,6 miljoner kronor i förhållande till 2022.

Resultaträkning fullfond och blandmodell

Belopp i miljoner kronor	Not	Fullfond	Blandmodell
		Bokslut 2023	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	3	576,3	573,3
Verksamhetens kostnader	4	-2 807,0	-2 796,2
Avskrivningar	5	-144,2	-144,2
Verksamhetens nettokostnader		-2 374,9	-2 367,1
Skatteintäkter	6	1 940,4	1 940,4
Generella statsbidrag och utjämning	7	466,0	466,0
Verksamhetens resultat		31,5	39,3
Finansiella intäkter	8	20,6	20,6
Finansiella kostnader	9	-16,9	-16,9
Resultat efter finansiella poster		35,2	43,0
Extraordinära poster		0,0	0,0
Årets resultat		35,2	43,0

Enligt redovisningslagen för kommuner betraktas intjänad pensionsrätt till och med 1997 inte som en skuld utan som en ansvarsförbindelse. Denna del av pensionskulden uppräknas med förändringen av basbeloppet. I Värnamo kommun upprättas ett alternativt bokslut där ovanstående pensionsrätt betraktas som en avsättning och där förändringen av denna belastar årets resultat.

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2023	2022	2023	2022
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	10	0,9	1,1	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	5 159,8	4 756,8	2 804,5	2 395,5
Maskiner och inventarier	12	836,0	844,5	222,6	203,9
Finansiella anläggningstillgångar	13	38,3	35,0	30,6	27,1
Summa anläggningstillgångar		6 035,0	5 637,4	3 057,7	2 626,5
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR	14	8,3	8,8	8,3	8,8
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd	15	85,8	98,9	67,6	82,7
Fordringar	16	405,2	445,4	280,3	280,2
Kassa och bank	17	205,2	265,5	198,0	256,9
Summa omsättningstillgångar		696,2	809,8	545,9	619,8
Summa tillgångar		6 739,5	6 456,0	3 611,9	3 255,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	18	55,2	192,5	43,0	132,8
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital		2 479,2	2 286,7	1 843,7	1 710,9
Summa eget kapital		2 534,4	2 479,2	1 886,7	1 843,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	38,9	52,8	38,5	52,4
Andra avsättningar	20	198,0	168,8	85,4	56,2
Summa avsättningar		236,9	221,6	123,9	108,6
Skulder					
Långfristiga skulder	21	3 270,4	3 044,4	1 040,0	730,8
Kortfristiga skulder	22	697,8	710,8	561,3	572,0
Summa skulder		3 968,2	3 755,2	1 601,3	1 302,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 739,5	6 456,0	3 611,9	3 255,1
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	17,1	18,4	16,7	18,0
Ansvarförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	24	544,3	533,5	544,3	533,5
Övriga ansvarförbindelser	25	2 809,6	2 869,8	2 808,8	2 869,0

Balansräkning fullfond och blandmodell

Belopp i miljoner kronor	Not	Fullfond	Blandmodell
		2023-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	10	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	2 804,5	2 804,5
Maskiner och inventarier	12	222,6	222,6
Finansiella anläggningstillgångar	13	30,6	30,6
Summa anläggningstillgångar		3 057,7	3 057,7
Bidrag till infrastruktur	14	8,3	8,3
Omsättningstillgångar			
Förråd	15	67,6	67,6
Fordringar	16	280,3	280,3
Kassa och bank	17	198,0	198,0
Summa omsättningstillgångar		545,9	545,9
Summa tillgångar		3 611,9	3 611,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	18	35,2	43,0
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0
Övrigt eget kapital		1 307,2	1 843,7
Summa eget kapital		1 342,4	1 886,7
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	582,8	38,5
Andra avsättningar	20	85,4	85,4
Summa avsättningar		668,2	123,9
Skulder			
Långfristiga skulder	21	1 040,0	1 040,0
Kortfristiga skulder	22	561,3	561,3
Summa skulder		1 601,3	1 601,3
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 611,9	3 611,9
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER			
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	16,7	16,7
Ansvarförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	24	0,0	544,3
Övriga ansvarförbindelser	25	2 808,8	2 808,8

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunkoncernen		Kommunen		
		2023	2022	Budget 2023	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		55,2	192,5	44,0	43,0	132,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	26	275,4	261,0	148,0	142,2	135,5
Poster som redovisas i annan sektion	27	-	-	0,0	-0,5	-12,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		330,6	453,5	192,0	184,7	256,1
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		15,6	13,3	9,0	15,6	13,3
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		40,2	-73,8	0,0	-0,2	-67,4
Ökning/minskning förråd och varulager		32,9	33,8	12,0	15,1	14,1
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-31,8	69,6	-20,0	-10,7	53,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		387,5	496,4	193,0	204,5	269,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar		-677,6	-598,0	-673,0	-563,6	-356,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1,4	15,0	10,0	1,3	14,3
Erhållna investeringsbidrag		2,5	19,9	0,0	2,5	19,9
Investering i finansiella tillgångar		-3,5	-4,2	0,0	-3,5	-3,5
Försäljning av finansiella tillgångar		0,2	2,0	0,0	0,0	1,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-677,0	-565,3	-663,0	-563,3	-324,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		632,3	373,7	470,0	300,0	50,0
Amortering av långfristiga skulder		-403,1	-378,1	0,0	0,0	-50,0
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		229,2	-4,4	470,0	300,0	0,0
Årets kassaflöde		-60,3	-73,3	0,0	-58,8	-54,3
Likvida medel vid årets början		265,5	338,8	100,0	256,9	311,2
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		205,2	265,5	100,0	198,1	256,9

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

I kommunkoncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procent inflytande. Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Värnamo Stadshus AB	100%
Värnamo Energi AB	100%
Finnvedsbostäder AB	100%
Värnamo kommunala industrifastigheter AB	100%
Kommunalförbund Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	39%

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under 2023.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdepminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med ett anskaffningsvärde som överstiger 500 tusen kronor, med väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat. Komponentfördelning kan även tillämpas på materiella anläggningstillgångar med lägre anskaffningsvärde.

Nyinvesteringar som inte är pågående aktiveras månaden efter investeringstillfället.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns särskilda skäl för detta (till exempel verksamhetsförändringar, teknikskiften, organisationsförändringar). Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod.

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max tre år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Tomter för försäljning värderas kollektivt där de totala utgifterna för ett exploateringsområde fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Leasing

Kommunen har 190 leasingavtal som har en längre total löptid än tre år. Dessa är beloppsmässigt förhållandevis små och har inte redovisats som finansiell leasing i enlighet med rekommendation RKR R5 Leasing. Dessa redovisas som operationell leasing.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkt och periodiseras över 50 år. Fram till och med 2022 hade samtliga VA-ledningar en nyttjandeperiod på 50 år. Från och med 2023 har VA-ledningar i nya exploateringsområden samt överföringsledningarna en nyttjandeperiod på 80 år.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är från och med år 2017 beräknade enligt RIPS17.

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelser intjänade från år 1998 redovisas som avsättning enligt gällande rekommendation. Pensionsrätt avseende inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp har kommunen tecknat försäkring för och premier inbetalas löpande.

Avsättningar för pensioner baseras på en beräkning av extern pensionsadministratör.

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen.

Återställning av deponi har värderats enligt anskaffningsvärdet och upplöses löpande.

VA, överuttag eller vinst

Överuttag i VA-verksamheten hanteras som en skuld till abonnenterna.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen och investeringsredovisningen

Driftredovisningen återger nämndernas relationer till omvärlden, där övriga nämnder utgör en del av omvärlden. Jämfört med resultaträkningen har driftredovisningen även påförts kommuninterna poster som avser köp och försäljning mellan nämnderna.

Poster som ingår i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader.

Poster som kalkylmässigt simuleras är:

- Personalkostnader
- Kapitalkostnader, det vill säga avskrivningar och ränta på bundet kapital

Löner har belastats med ett personalkostnadspålägg som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader. Storleken på pålägget avgörs av den anställdes ålder.

Anställda född	Pålägg
Före 1937	0%
1938 - 1956	15,81 %
1957 - 1999	42,75 %
2000 – 2004*	27,32 %
2000 – 2004**	42,75 %
2005 – 2007	17,80 %
2008 och senare	42,75 %

*Perioden januari–mars 2023 **Perioden april–december 2023

Löner för timanställda och kostnadsersättningar utbetalas månaden efter intjänandemånaden. Utbetalningar som sker i januari och som avser december belastar respektive nämnd den period som kostnaden avser. En periodisering till rätt period sker dock centralt under ansvar finansiering.

Materiella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en internränta på 1,25 procent. Internräntan baseras på genomsnittsräntan från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) vilken återspeglar kommunsektorns genomsnittliga lånekostnad.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

- Hyreskostnader: Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad. I internhyran ingår ett pålägg för att täcka kostnader för outhyrda lokaler. Värme, vatten, el och vaktmästeri debiteras utifrån verklig förbrukning/nyttjande.
- Transport/bilpool: Administrationskostnader för central fordonshantering interndebiteras utifrån en fast kostnad per fordonstyp. Verksamhetsfordon debiteras utifrån verklig kostnad och vid nyttjande av kommunens bilpool debiteras verksamheterna till en fast tim- och milkostnad.
- Kost: Debitering av kommunens produktionskök till självkostnad, beräknad på portionspris.
- Post och tryckeri: En fast månadsavgift debiteras för turbilen. Vid nyttjande av kopierings- och frankeringstjänster debiteras verksamheterna för materialkostnad och maskinunderhåll.
- Bemanningsspool: Debitering sker av serviceförvaltningens bemanningsspool till självkostnad utefter arbetade timmar. Bemanningsspoolen avvecklades under hösten 2023.

Gemensamma kostnader som fördelas med schabloner är:

- IT-relaterade kostnader. Schablonen grundar sig på en procentsats på respektive nämnds rambudget. Varje nämnd har en unik procentsats som speglar nyttjandet av IT tjänster.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter föregående och innevarande år baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos.

Taxekollektivet för renhållning betalar sina avgifter till kommunalförbundet SÅM. Ansvaret för deponier kvarstår dock i kommunen. Tidigare års fonderade medel används för sluttäckning av deponier. Driftskostnader av deponier täcks av skattemedel.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter samt timkostnader för kommunens egen personal som arbetar med kommunens investeringsprojekt. I investeringsredovisningen ingår även interna maskinkostnader som beräknas utifrån maskinernas timkostnader.

Budgetramar för drift och investeringar fastställs av fullmäktige per nämnd.

Budgetjusteringar i driftredovisningen och investeringsredovisningen

Driftbudget

Exklusive avskrivningar.
Belopp i tusentals kronor.

Ändamål	Beslut	Budget
Årsbudget 2023, verksamhetens intäkter och kostnader	KF § 154/2022	2 140 544
Finsam, ökat medlemsbidrag 2023	KF § 128/2022	86
Kompensation för prisökningar	KF § 209/2022	3 910
Uttag resultatfond kultur nämnd, omstrukturering biblioteksverksamhet	KS § 70/2023	500
Uttag resultatfond samhällsbyggnadsnämnd, vaccinationer	KS § 209/2023	200
Total budget, efter justeringar		2 145 240

Investeringsbudget

Inklusive investeringar i exploateringsområden.
Belopp i tusentals kronor

Ändamål	Beslut	Budget
Årsbudget 2023	KF § 155/2022	699 383
Återkalla beslut KF § 23/2022, på grund av nytt infrastrukturprojekt 2023 och 2024	KF § 206/2022	-4 000
Infrastrukturprojekt Prostsjövägen och Ljusevekaområdet	KF § 206/2022	25 000
Förskolan Gläntan, ersättningslokaler, paviljong	KF § 5/2023	4 000
Ombudgetering investeringar från år 2022	KF § 47/2023	137 641
Justering av investeringsbudget 2023, till investeringsplan 2024-2028 samt återlämning	KF § 47/2023	-148 889
Justering budget 2023 för projekt konstsnö Borgen samt lösen av bussar	KF § 100/2023	-5 337
Markbytesavtal med Växjö Stift	KFF §206/2022	13 000
Total budget, efter justeringar		720 798

Erhållna men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag

Belopp i tusentals kronor

Bidragsgivare	Bidrag	Belopp
Socialstyrelsen	Utökad bemanning	2 522
Totalt		2 522

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Exploatering

Omklassificeringar från markreserv till omsättningstillgång vid exploatering sker när exploateringsområdet är klart för försäljning och den första tomten är helt betald.

Vid exploatering av ett område redovisas hela projektet som omsättningstillgång. Omklassificeringar från omsättningstillgång till anläggningstillgång för de delar som avser gator, vägar samt VA sker när exploateringsområdet är klart för försäljning och den första tomten är betald.

Periodisering av riktade statsbidrag

Kommunen periodiserar sökta men ej erhållna statsbidrag samt statsbidrag som kommunen ej behöver ansöka om.

Hur stor del av bidraget som periodiseras beror på hur säker kommunen är på att erhålla bidraget. Vid bedömning av hur stor del som ska periodiseras används modellen nedan.

Uppbokad procentsats	Vägledning
100 %	Säkert Bidraget har sökts flera gånger och bidraget har erhållits.
80–90 %	Viss osäkerhet Viss osäkerhet kring uppfyllnad av alla villkor förekommer.
70–80 %	Större osäkerhet Bidraget söks för första gången eller bidraget har sökts tidigare men ej erhållits.

Noter

Belopp i tusentals kronor

Not 3 Verksamhetens intäkter

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Försäljningsintäkter	491 458	534 607	37 303	36 753
Taxor och avgifter	205 047	200 460	163 941	152 951
Hyror och arrenden	257 935	285 677	45 616	43 283
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	172 085	164 242	172 085	164 242
Bidrag och gåvor från privata aktörer	2 174	488	2 174	488
EU-bidrag	162	72	162	72
Övriga bidrag	11 534	20 875	11 534	20 875
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	72 345	62 661	103 303	90 345
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter	36 620	27 675	36 620	27 675
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	559	10 523	559	10 523
Övriga verksamhetsintäkter	14 639	9 961	0	0
Summa verksamhetens intäkter	1 264 558	1 317 242	573 297	547 207

Not 4 Verksamhetens kostnader

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-1 838 908	-1 742 820	-1 742 355	-1 652 607
Pensionskostnader	-188 025	-152 735	-179 413	-147 885
Lämnade bidrag	-61 831	-97 242	-61 831	-97 242
Köp av verksamhet	-232 887	-212 533	-212 910	-192 161
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-151 044	-145 217	-199 457	-188 776
Inköp av material och varor	-431 063	-499 111	-110 178	-106 557
Inköp av tjänster	-113 489	-108 450	-153 381	-145 139
Kostnader för transportmedel, transporter och resor	-70 171	-65 721	-70 171	-65 721
Realisationsförluster och utrangeringar	-67	-29	-67	-29
Anskaffningskostnad, sålda exploateringsfastigheter	-10 579	-9 184	-10 579	-9 184
Bolagsskatt	-8 851	-11 329	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-170 361	-120 385	-55 897	-10 416
Summa verksamhetens kostnader	-3 277 276	-3 164 757	-2 796 239	-2 615 717

Not 5 Av- och nedskrivningar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivning immateriella tillgångar	-260	-82	-6	0
Avskrivning byggnader och anläggningar	-164 794	-146 298	-95 975	-88 242
Avskrivning maskiner och inventarier	-112 042	-108 993	-45 913	-41 824
Nedskrivning byggnader och anläggningar	-2 316	-10 153	-2 316	-10 153
Summa av- och nedskrivningar	-279 412	-265 526	-144 210	-140 219

Not 6 Skatteintäkter

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	1 904 082	1 781 954	1 904 082	1 781 954
Preliminär slutavräkning innevarande år	27 309	40 576	27 309	40 576
Slutavräkningsdifferens föregående år	9 009	11 034	9 009	11 034
Summa skatteintäkter	1 940 400	1 833 564	1 940 400	1 833 564

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	299 426	292 732	299 426	292 732
Kostnadsutjämning	-45 916	-45 289	-45 916	-45 289
Regleringsbidrag	81 053	95 652	81 053	95 652
Kommunal fastighetsavgift	81 306	77 374	81 306	77 374
Bidrag för LSS-utjämning	43 380	41 170	43 380	41 170
Övriga generella bidrag från staten	6 776	9 356	6 776	9 356
Summa generella statsbidrag och utjämning	466 025	470 995	466 025	470 995

Not 8 Finansiella intäkter

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Utdelningar från koncernföretag	0	0	6 000	3 000
Utdelningar på aktier och andelar	142	2 664	142	2 664
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	1 746	0	1 746
Ränteintäkter	10 334	3 243	5 385	1 404
Borgensavgifter	0	0	7 554	7 702
Övriga finansiella intäkter	1 739	25 328	1 533	25 329
Summa finansiella intäkter	12 215	32 981	20 614	41 845

Not 9 Finansiella kostnader

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader på lån	-64 055	-34 529	-9 736	-2 873
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-6 928	-1 455	-6 928	-1 455
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	-3	0	-3	0
Övriga finansiella kostnader	-284	3 964	-255	-516
Summa finansiella kostnader	-71 270	-32 020	-16 922	-4 844

Not 10 Immateriella tillgångar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	4 273	3 195	0	0
Inköp	60	0	60	0
Försäljningar	0	1 078	0	0
Nedskrivningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Överföringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	4 333	4 273	60	0
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-3 160	-3 078	0	0
Försäljningar	0	0	0	0
Nedskrivningar/Utrangeringar	0	0	0	0
Överföringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-261	-82	-6	0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-3 421	-3 160	-6	0
Utgående redovisat värde	912	1 113	54	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	8 år	-

Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	6 921 836	6 523 526	3 736 701	3 446 942
Inköp	581 611	568 032	498 274	298 212
Försäljningar	-261	-24 625	0	-20 625
Nedskrivningar/Utrangeringar	-30 151	-8 239	-30 151	-8 239
Överföringar	-11 902	-136 858	8 523	20 411
Utgående anskaffningsvärde	7 461 133	6 921 836	4 213 347	3 736 701
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-2 165 044	-2 040 510	-1 341 186	-1 270 670
Försäljningar	0	16 850	0	16 850
Nedskrivningar/Utrangeringar	21 140	4 848	27 941	848
Överföringar	335	-2	335	-2
Årets avskrivningar	-157 752	-146 230	-95 932	-88 212
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-2 301 321	-2 165 044	-1 408 842	-1 341 186
Utgående redovisat värde	5 159 812	4 756 792	2 804 505	2 395 515
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	32 år	32 år

Nedskrivning har skett under året av markanläggning för tillfälliga skollokaler med 1,7 miljoner kronor eftersom de flyttar in till nya lokaler.
Nedskrivning har skett under året av insatser i förhyrda lokaler med 77 tusen kronor efter justering med hänsyn till kontraktets avtalslängd.

Not 12 Maskiner och inventarier

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	2 253 805	2 134 528	695 557	646 520
Inköp	86 468	103 908	65 037	58 418
Gåva	234	0	234	0
Försäljningar	-5 636	-6 737	-4 620	-1 572
Utrangeringar	-43 414	-7 565	-43 414	-7 565
Överföringar	18 344	29 671	781	-244
Utgående anskaffningsvärde	2 309 801	2 253 805	713 575	695 557
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1 409 248	-1 311 018	-491 647	-456 121
Försäljningar	4 804	6 000	3 809	1 503
Återförda nedskrivningar	2 000	0	0	0
Utrangeringar	43 308	4 803	43 308	4 803
Överföringar	-527	22	-527	22
Årets avskrivningar	-114 086	-109 055	-45 957	-41 854
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1 473 749	-1 409 248	-491 014	-491 647
Utgående redovisat värde	836 052	844 557	222 561	203 910
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	8 år	10 år

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar				
Gnosjöregionens näringslivsråd	6	6	6	6
Inera AB	42	42	42	42
Kommentusgruppen AB	2	2	2	2
Södra skogsägarna ekonomisk förening	398	354	398	354
Värnamo City	13	13	13	13
Värnamo Näringsliv AB	10	10	10	10
Värnamo Stadshus AB	0	0	4 000	4 000
Kommuninvest ekonomisk förening	23 196	19 741	23 196	19 741
Andra långfristiga värdepappersinnehav	2 812	2 812	0	0
Summa aktier och andelar	26 479	22 980	27 667	24 168
Bostadsrätter	2 934	2 937	2 934	2 937
Andra långfristiga fordringar	8 850	9 036	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	38 263	34 953	30 601	27 105

Not 14 Bidrag till infrastruktur

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Bidrag till Trafikverket för åtgärder riksväg 27				
Totalt bidrag	13 950	13 950	13 950	13 950
Ackumulerad upplösning	-5 700	-5 142	-5 700	-5 142
varav årets upplösning	-558	-558	-558	-558
Summa bidrag till infrastruktur	8 250	8 808	8 250	8 808

Kommunfullmäktige beslutade 2010-12-16 att godkänna avtalet med Trafikverket om kommunal medfinansiering av åtgärder på riksväg 27. Bidraget upplöses på 25 år.

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Tomter för försäljning				
Ingående värde	78 234	92 203	78 234	92 203
Årets anskaffningar	4 205	16 293	4 205	16 293
Årets försäljningar	-10 579	-9 184	-10 579	-9 184
Nedskrivningar	-382	-1 213	-382	-1 213
Överföringar	-8 972	-19 865	-8 972	-19 865
Utgående värde tomter för försäljning	62 506	78 234	62 506	78 234
Förråd Nydalavägen	2 900	2 829	2 900	2 829
Förråd skogsprodukter	1 090	585	1 090	585
Råvaror och förnödenheter	18 265	16 250	0	0
Lager Stomsjö	890	1 012	890	1 012
Lager VA	203	0	203	0
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	85 854	98 910	67 589	82 660

Not 16 Fordringar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	136 033	154 878	35 626	23 045
Statsbidragsfordringar och kostnadsersättningar	75 345	74 538	75 345	74 538
Kommunalskattefordringar	21 592	21 096	21 592	21 096
Övriga kortfristiga fordringar	13 379	22 504	989	878
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	158 826	172 385	146 777	160 605
Summa fordringar	405 175	445 401	280 329	280 162

Not 17 Kassa och bank

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Kontantkassa	34	842	29	34
Bank	205 137	264 655	198 023	256 891
Summa kassa och bank	205 171	265 497	198 052	256 925

Kommunen har tillsammans med koncernföretagen en gemensam checkräkningskredit på 100 miljoner kronor. Krediten är för närvarande outnyttjad.

Not 18 Eget kapital

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående eget kapital	2 479 149	2 286 654	1 843 732	1 710 902
Årets resultat	55 240	192 496	42 965	132 831
Summa eget kapital	2 534 389	2 479 150	1 886 697	1 843 733

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	52 446	50 374	52 446	50 374
Nyintjänad pension	-6 991	2 289	-7 257	1 964
Årets utbetalningar	-2 267	-2 055	-2 267	-2 055
Ränte- och basbeloppsuppräkring	2 827	995	2 827	995
Övrig post	-4 502	764	-4 502	764
Förändring löneskatt	-2 632	509	-2 717	405
Summa avsatt till pensioner inklusive löneskatt	38 882	52 876	38 531	52 447

Uppgifter om aktualiseringsgrad och vistidsförordnanden finns i not 24.

Not 20 Andra avsättningar

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	21 259	35 275	21 259	35 275
Nya avsättningar	37 306	0	37 306	0
lanspråktaga avsättningar	-8 042	-14 016	-8 042	-14 016
Utgående avsättning	50 523	21 259	50 523	21 259
Återställandet av deponier görs löpande. År 2023 har teknik- och fritidsförvaltningen gjort en uppdaterad beräkning avseende kommande utgifter för utredning och åtgärder.				
Avsatt för medfinansiering Bangården				
Redovisat värde vid årets början	7 592	0	7 592	0
Nya avsättningar	0	8 172	0	8 172
lanspråktaga avsättningar	0	-580	0	-580
Utgående avsättning	7 592	7 592	7 592	7 592
Medfinansiering Värnamo Bangård för frigörande av exploateringsmark.				
Avsatt för medfinansiering Järnvägen Y:et				
Redovisat värde vid årets början	27 300	0	27 300	0
Nya avsättningar	0	27 300	0	27 300
lanspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Utgående avsättning	27 300	27 300	27 300	27 300
Medfinansiering av upprustning av järnvägen Jönköping - Vaggeryd - Värnamo - Nässjö, det så kallade Y:et.				
Avsättning för skatter	111 184	112 631	0	0
Övriga avsättningar	1 405	0	0	0
Summa andra avsättningar	198 005	168 782	85 415	56 151

Not 21 Långfristiga skulder

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	3 050 359	2 833 664	820 000	520 000
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter	109 395	96 323	109 395	96 323
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	50 763	52 099	50 763	52 099
Förutbetalda intäkter, investeringsfond VA	59 853	62 354	59 853	62 354
Summa långfristiga skulder	3 270 370	3 044 440	1 040 011	730 776
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggningsavgifter återstående år (vägt snitt)	43 år	43 år	43 år	43 år
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	18 år	14 år	18 år	14 år
Investeringsfond VA, återstående antal år	25 år	26 år	25 år	26 år
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,64	1,03	1,45	0,56
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	2,07	0,79	–	–
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,26	2,43	2,21	2,25
Kapitalförfall andel av lån				
0-5 år	2 955 359	2 655 664	770 000	520 000
över 5 år	95 000	178 000	50 000	–
Genomsnittlig räntebindningstid inklusive derivat	2,38	2,78	–	–
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat	1,07	1,06	2,21	2,25
Derivat				
Elterminer MWh	151 804	256 498	–	–
Ränteswapar säkrad volym miljoner kronor	1 005	905	–	–

Derivaten innehas i säkringssyfte, varför värdeförändringen ej redovisas löpande. Elterminerna har ett övervärde om 145 miljoner kronor (136) och ränteswapparna har ett övervärde/undervärde om 67,1 miljoner kronor (-41,1).

Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 50 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningarna. De offentliga investeringsbidragen periodiseras på det antal år som motsvarar nyttjandeperioden för den tillgång som bidraget avser.

Not 22 Kortfristiga skulder

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	82 302	74 877	108 409	100 497
Leverantörsskulder	168 920	189 460	125 809	151 640
Moms och punktskatter	727	0	727	0
Personalens skatter, avgifter och avdrag	26 492	26 389	26 219	26 155
Semester och övertidsskuld	88 010	88 453	87 620	88 102
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	265 690	266 514	196 558	186 140
Övriga kortfristiga skulder	65 702	65 092	15 944	19 443
Summa kortfristiga skulder	697 843	710 785	561 286	571 977

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtagande kommunala koncernföretag				
Fastighetsinteckningar	17 065	18 360	16 715	18 010
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	17 065	18 360	16 715	18 010

Not 24 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	533 462	563 319	533 462	563 319
Årets utbetalningar	-26 823	-25 115	-26 823	-25 115
Ränte- och basbeloppsuppräknig	34 656	12 731	34 656	12 731
Nyintjänad pension	-802	-395	-802	-395
Övrig post	1 668	2 755	1 668	2 755
Förändring av löneskatt	2 110	-5 829	2 110	-5 829
Byte av tryggnad	0	-14 004	0	-14 004
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	544 271	533 462	544 271	533 462

Övriga upplysningar avseende pensioner

Aktualiseringsgrad	99%	99%	99%	99%
Antal förtroendevalda med rätt till vistidspension enligt PBF	2	3	2	3
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	152	148	152	148

Genomförda inlösen av pensionsrätter intjänade före 1998, belopp inklusive särskild löneskatt (24,26%):

År 2006: Pensionstagare födda 19420101-19430415	24 335	24 335	24 335	24 335
År 2007: Pensionstagare födda 19430416-19440331	29 123	29 123	29 123	29 123
År 2008: Pensionstagare födda 19440401-19440731	9 493	9 493	9 493	9 493
År 2010: Pensionstagare födda 19460108-19461226	24 408	24 408	24 408	24 408
År 2010: Pensionstagare födda 19470104-19470316	9 853	9 853	9 853	9 853
År 2011: Pensionstagare födda 19470331-19470417	4 185	4 185	4 185	4 185
År 2011: Pensionstagare födda 19370104-19381020	10 133	10 133	10 133	10 133
År 2012: Pensionstagare födda 19381021-19391230	19 816	19 816	19 816	19 816
År 2013: Pensionstagare födda 19640110-19640724	3 253	3 253	3 253	3 253
År 2013: Pensionstagare födda 19650104-19651130	6 637	6 637	6 637	6 637
År 2016: Vissa utvalda pensionstagare	11 261	11 261	11 261	11 261
År 2017: Vissa utvalda pensionstagare	4 068	4 068	4 068	4 068
År 2018: Vissa utvalda pensionstagare	5 087	5 087	5 087	5 087
År 2022: Vissa utvalda pensionstagare	20 344	20 344	20 344	20 344
Summa genomförda inlösen av pensionsrätter intjänade före 1998	181 996	181 996	181 996	181 996

Kommunförbundet Jönköpings län avvecklades som organisation per den 31 december 2005. Kommunerna i Jönköpings län har ansvar för pensionsförpliktelserna för den tidigare anställda personalen. Administrationen sköts av Jönköpings kommun. Avsatta medel för pensionerna finns i en stiftelse. Dessa räcker förmodligen för att säkerställa finansieringen av framtida pensionsutbetalningar. Om så inte sker ska kostnaderna fördelas mellan länets samtliga kommuner. Per 2023-12-31 fanns ett överskott om 9 752 tusen kronor i förhållande till pensionsåtagandena.

Not 25 Övriga ansvarsförbindelser

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtagande kommunala koncernföretag				
Värnamo Stadshus AB	216 000	276 000	216 000	276 000
Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB	596 000	596 000	596 000	596 000
Finnvedsbostäder AB	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Värnamo Energi AB	395 000	395 000	395 000	395 000
Kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	101 400	101 400	101 400	101 400
Övriga borgensförbindelser				
Egnahem och småhus, SBAB	0	8	0	8
Övriga borgensförbindelser	766	938	0	200
Övriga förpliktelser				
Donationer att förvalta	407	406	407	406
Summa övriga ansvarsförbindelser	2 809 573	2 869 752	2 808 807	2 869 014

Medlemskap i Kommuninvest ekonomisk förening

Värnamo kommun har i april 2012 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sveriges AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Värnamo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges AB:s totala förpliktelser till 551,9 miljarder kronor och totala tillgångar till 562,0 miljarder kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 273,3 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna till 3 339,4 miljoner kronor.

Medlemskap i kommunalförbund Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)

Värnamo kommun har i juni 2017 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för kommunalförbundet SÅM:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner i GGW har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i kommunalförbundet SÅM har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförpliktelser. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storlek på medlemskommunerna.

Den solidariska borgen för samtliga kommuner som avser låneförpliktelser uppgick per 2023-12-31 till 250,0 miljoner kronor, varav aktuell skuld är 115,0 miljoner kronor.

Värnamo kommuns ansvar i ovan nämnda ansvarsförbindelse är 39 % och uppgick per 2023-12-31 till 44,9 miljoner kronor.

Den solidariska borgen för samtliga kommuner som avser checkräkningskrediten uppgick per 2023-12-31 till 10,0 miljoner kronor, men är outnyttjad.

Värnamo kommuns andel i ovan nämnda ansvarsförbindelse är 39 %.

Not 26 Justering för ej likviditetspåverkande poster

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivningar	277 096	255 373	141 894	130 066
Nedskrivningar/utrangeringar	2 316	10 153	2 316	10 153
Återföring av nedskrivning	-2 000	0	0	0
Avsättning pensioner	1 856	2 304	1 856	2 304
Återförd avsättning pensioner	-15 772	-253	-15 772	-231
Avsättning återställning deponi	37 307	0	37 307	0
Återförd avsättning återställning deponi	-8 042	-14 016	-8 042	-14 016
Avsättning övrigt	0	34 892	0	34 892
Upplösning av bidrag till infrastruktur	558	558	558	558
Upplösning av VA-investeringsfond	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Upplösning av skuld för anläggningsavgifter	-2 564	-2 251	-2 564	-2 251
Upplösning av investeringsbidrag	-3 980	-3 359	-3 980	-3 359
Intäksförda ej likvida gåvor	234	0	234	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-9 116	-20 139	-9 116	-20 139
Summa övriga ej likviditetspåverkande poster	275 393	260 762	142 191	135 477

Not 27 Poster som redovisas i annan sektion

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	0	0	-492	-10 494
Realisationsresultat vid avyttring av finansiell tillgång	0	0	3	-1 746
Summa poster som redovisas i annan sektion	0	0	-489	-12 240

Not 28 Upplysning om upprättade särredovisningar

Följande särredovisningar har upprättats under räkenskapsåret inom kommunkoncernen:

Redovisning avser	Lagstiftning	Publicerad
VA-redovisning	Lag om allmänna vattentjänster	Värnamo kommuns årsredovisning
Hållbarhetsredovisning, Värnamo Energi koncern	Årsredovisningslagen	Bolagets hemsida

Not 29 Kostnader för räkenskapsrevision

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2023	2022	2023	2022
Sakkunnigt biträde	1 137	844	500	150
Förtroendevalda revisorer	60	14	60	14
Total kostnad för räkenskapsrevision	1 197	858	560	164
Kostnad för övrig revision	374	397	120	143
Total kostnad för revision	1 571	1 255	680	307

Not 30 Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		0	0	0	0	0	6 000
Värnamo Stadshus AB	100%	0	0	12 000	23 152	6 000	0
Värnamo kommunala industrifastigheter AB	100%	0	0	0	12 000	0	0
Finnvedsbostäder AB	100%	0	0	152	0	0	0
Värnamo Energi AB	100%	0	0	23 000	0	0	0
Kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	39%	0	0	0	0	0	0
		0	0	35 152	35 152	6 000	6 000

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		18 719	144 217	0	0	7 884	0	2 808 400	0
Värnamo Stadshus AB	100%	0	133	0	0	0	639	0	216 000
Värnamo kommunala industrifastigheter AB	100%	33 060	842	0	0	0	1 900	0	596 000
Finnvedsbostäder AB	100%	49 603	10 491	0	0	0	4 707	0	1 500 000
Värnamo Energi AB	100%	58 983	6 258	0	0	0	638	0	395 000
Kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)	39%	2 571	995	0	0	0	0	0	101 400
		162 936	162 936	0	0	7 884	7 884	2 808 400	2 808 400

Särskild redovisning för vatten- och avloppsverksamheten

Kommunens allmänna VA-anläggning förser huvuddelen av kommuninvånarna och flertalet industrier och andra verksamheter med dricksvatten och avlopp. I reningsverken behandlas avlopp från i stort sett samtliga hushåll i kommunen antingen som direktanslutet spillvatten eller genom behandling av slam från enskilda slamavskiljare. Dessutom tar VA-anläggningen hand om dagvatten, det vill säga regn- och dräneringsvatten från tätbebyggda områden.

VA-anläggningen har cirka 7 563 vattenmätare utplacerade och 7 141 anslutna abonnenter. Verksamheten omsätter cirka 84 miljoner kronor och finansieras i huvudsak via taxevavgifter från brukarna.

Avgifterna bestäms av en taxa som fastställs av kommunfullmäktige.

Förutsättningarna för VA-verksamheten och möjligheterna till att ta ut avgifter regleras i lag. Som i övrig kommunal verksamhet gäller självkostnadsprincipen, det vill säga att kommunen inte får ta ut mer i avgifter än det som behövs för att täcka kostnaderna.

VA-verksamheten utgör en integrerad del av övrig verksamhet inom teknik- och fritidsnämnden. Resultat- och balansräkning för VA-verksamheten som redovisas här avser därför ett fiktivt ”företag” inom nämnden. VA-verksamheten har egen personal men köper också interna tjänster från teknik- och fritidsförvaltningen.

Verksamheten har ingen egen kassa- eller finansförvaltning utan detta hanteras via kommunens ekonomiavdelning. Balansräkningen har därför förenklats och innehåller få omsättningstillgångar eller kortfristiga skulder.

Värnamo kommun klarar de miljökrav som EU ställt på Sverige och Värnamo.

Resultaträkning

Belopp i miljontals kronor	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter	2	99,6	89,1
Verksamhetens kostnader	3	-65,8	-58,5
Avskrivningar	4	-25,1	-24,0
Verksamhetens nettokostnader		8,8	6,6
Finansiella intäkter	5	2,2	1,7
Finansiella kostnader	5	-10,9	-8,3
Resultat efter finansiella poster		0,0	0,0
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning

Belopp i miljontals kronor	Not	2023	2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	890,7	840,6
Maskiner och inventarier	7	3,2	1,0
Summa anläggningstillgångar		893,9	841,6
Omsättningstillgångar			
Förråd		0,2	0,0
Fordringar		0,5	0,0
Summa omsättningstillgångar		0,7	0,0
Summa tillgångar		894,6	841,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	8	0,0	0,0
Årets resultat		0,0	0,0
Summa eget kapital		0,0	0,0
Avsättningar			
		0,0	0,0
Skulder			
Långfristiga skulder	9	-892,1	-830,3
Kortfristiga skulder		-2,5	-11,3
Summa skulder		-894,6	-841,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		-894,6	-841,6

Not 1 Redovisningsprinciper VA

Särskild redovisning för vatten och avloppsverksamhet är upprättad i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisningsrekommendationer.

- Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med tidigare år om inget annat anges.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Kostnader

Avskrivningar

Avskrivningstider på anläggningstillgångar följer rekommenderade tider från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och speglar den beräknade nyttjandeperioden. Komponentavskrivning tillämpas. Ränta på kassaflöden beräknas ej.

Långfristiga lån

De långfristiga lånen motsvarar anläggningstillgångarna med avdrag för avsättningar, fonderingar och förutbetalda anläggningsavgifter. På lånet betalas en ränta utifrån SKR:s rekommendation för internräntan som belastar årets driftresultat.

Långfristiga skulder

Investeringsfond

Under åren 2011-2015 genomfördes byggnationen av ett nytt avloppsreningsverk. I nuläget pågår byggnation av därtill hörande överföringsledningar.

Under många år har överskotten från VA-verksamheten redovisats i en investeringsfond för denna investering. Sammanlagt fanns 82,4 miljoner kronor i fonden vid tidpunkten för färdigställandet av avloppsreningsverket. Reningsverket blev klart och togs i bruk i augusti 2015. Upplösningen av fonden sker under 33 år med start 2015. Det årliga beloppet som upplöses och återförs som intäkt i VA-verksamheten uppgår till 2,5 miljoner kronor.

Överuttag eller vinst

Överuttag i VA-verksamheten hanteras som en skuld till abonnenterna.

Noter VA

Not 2 Verksamhetens intäkter

	2023	2022
Brukningsavgifter		
Anläggningsavgifter ¹	81 789	83 012
Upplösning av investeringsfond	2 564	2 251
Kommunbidrag ²	2 500	2 500
Investeringsbidrag	51	51
Övriga intäkter	3 794	3 141
Överuttag(-)/underuttag(+) som periodiseras	8 928	-1 829
Summa verksamhetens intäkter	99 625	89 126
Varav interna intäkter	7 001	6 276

¹ Inkomster från nya anläggningsavgifter uppgick under året till 15 635 tusen kronor. Av årets anslutningsavgifter intäktfördes 313 tusen kronor och resterande intäkter från anläggningsavgifter (2 251 tusen kronor) avser intäktsföring av förutbetalda anläggningsavgifter från tidigare verksamhetsår.

Not 3 Verksamhetens kostnader

	2023	2022
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	17 892	17 616
Lokalkostnader	1 604	1 429
Material	7 840	6 194
Extern köpta tjänster	11 135	7 832
Övriga kostnader	23 566	20 706
Kommunens fördelade gemensamma kostnader ¹	3 741	4 700
Summa verksamhetens kostnader	65 778	58 478
Varav interna kostnader	10 104	10 187

¹ VA-verksamhetens andel av de gemensamma kostnaderna uppgår till 25 procent för år 2023.

Not 4 Avskrivningar

	2023	2022
Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden. Komponentavskrivning tillämpas. Följande avskrivningsprocent tillämpas:		
Materiella anläggningstillgångar	År	%
Vatten- och avloppsledningar	50	2
Vatten- och avloppsledningar i exploateringsområden färdigställda från år 2022.	80	1,3
Överföringsledningar	80	1,3
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunnar	20-50	2-5
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	9-15	6-11
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	3-10	10-33
Årets avskrivningar fördelas på:	2023	2022
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	24 312	22 592
Maskiner och inventarier	443	427
Nedskrivningar	331	1 023
Summa avskrivningar	25 086	24 042

Not 5 Finansiella intäkter och kostnader

	2023	2022
Ränta på långfristiga lån från kommunen	8 761	6 607

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärden	1 112 283	1 056 758
Inköp	75 598	55 658
Försäljning/utrangeringar	-331	-1 196
Omklassningar	-935	1 063
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 186 615	1 112 283
Akkumulerad avskrivningar enligt plan		
Ingående avskrivningar enligt plan	-271 654	-249 073
Försäljning/utrangeringar	0	10
Årets avskrivningar enligt plan	-24 324	-22 591
Omklassningar	92	0
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-295 886	-271 654
Utgående planenligt restvärde	890 729	840 629

Not 7 Maskiner och inventarier

	2023-12-31	2022-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärden	4 747	4 484
Inköp	1 293	263
Försäljning/utrangeringar	0	0
Omklassningar	1 427	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 467	4 747
Akkumulerad avskrivningar enligt plan		
Ingående avskrivningar enligt plan	-3 742	-3 315
Försäljning/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	-443	-427
Omklassningar	-80	0
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-4 265	-3 742
Utgående planenligt restvärde	3 202	1 005

Not 8 Eget kapital

	2023	2022
Ingående eget kapital		
Tillskott	0	0
Årets resultat ¹	0	0
Utgående eget kapital	0	0

¹ Resultatet redovisas som en skuld eller fordran till VA-kollektivet.

Not 9 Långfristiga skulder

	2023	2022
Anläggningsavgifter ¹	109 395	96 323
Lån från kommunen	721 030	669 831
Investeringsbidrag	1 849	1 837
Investeringsfond ²	59 854	62 354
Summa långfristiga skulder	892 128	830 345

¹ Anläggningsavgifterna ska täcka: avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning (såsom fakturering, kommunikation med kund, inspektion med mera). Avskrivningstiden för ledningsnät 50 år.

² Investeringsfonden härrör från tidigare överuttag från abonnenkollektivet och avser investeringen i det nya reningsverket. Fonden upplöses succesivt från år 2015 över en 33-års period i takt med avskrivningarna på det nya reningsverket. Investeringsutgiften uppgick totalt till 300 944 tusen kronor.

Driftredovisning

Styrelse/nämnd <small>Belopp i miljoner kronor</small>	Budget 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Netto 2023	Budget avvikelse	Netto 2022
Kommunstyrelse inkl. kommunfullmäktige	130,9	-28,5	156,4	127,9	2,9	120,6
- Varav Kommunledningsförvaltning	105,9	-7,1	110,2	103,1	2,8	96,6
- Varav Campus Värnamo	25,0	-21,4	46,2	24,8	0,2	24,0
Överförmyndare	2,3	-2,4	4,2	1,9	0,4	2,1
Kommunens revisorer	1,6	0,0	1,6	1,6	0,0	1,6
Upphandlingsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Teknik- och fritidsnämnden	113,1	-402,0	517,0	115,0	-2,0	105,2
Samhällsbyggnadsnämnd	67,0	-19,8	86,6	66,8	0,2	59,8
Servicenämnd	50,4	-171,0	219,0	48,0	2,4	44,7
Kulturnämnd	36,7	-2,4	39,1	36,7	0,0	33,5
Barn- och utbildningsnämnd	983,6	-158,4	1 156,1	997,7	-14,1	929,1
Omsorgsnämnd	692,4	-125,4	857,9	732,5	-40,0	665,2
Medborgarnämnd	166,6	-34,1	215,8	181,7	-15,1	165,0
Summa nämnder	2 244,6	-944,0	3 253,8	2 309,8	-65,2	2 127,2
Finansiering	-99,3	-229,6	136,1	-93,6	-5,8	-69,7
Justering, poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-0,1	600,3	-593,6	6,7	-6,8	11,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	2 145,2	-573,3	2 796,2	2 222,9	-77,8	2 068,5

Verksamhet <small>Belopp i miljoner kronor</small>	Budget 2023	Intäkter 2023	Kostnader 2023	Netto 2023	Budget avvikelse	Netto 2022
Politisk verksamhet	24,6	-2,4	24,9	22,5	2,1	21,8
Infrastruktur, skydd med mera	131,7	-102,4	231,6	129,2	2,5	144,5
Fritid och kultur	104,1	-44,7	149,0	104,3	-0,2	98,9
Pedagogisk verksamhet	993,3	-169,0	1 177,3	1 008,3	-15,0	939,0
Vård och omsorg	837,4	-254,4	1 148,1	893,7	-56,3	812,1
Särskilda insatser	16,9	-25,4	39,5	14,1	2,8	12,8
Affärsverksamhet	-2,2	-158,0	172,6	14,6	-16,8	-20,5
Övrig verksamhet	142,5	-484,1	619,6	135,5	7,0	127,8
Justering, poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	-103,1	667,1	-766,4	-99,3	-3,8	-67,9
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	2 145,2	-573,3	2 796,2	2 222,9	-77,7	2 068,5

Driftredovisning

I tabellen visas driftredovisning per nämnd inklusive finansiering i förhållande till budget. Driftredovisningens intäkter och kostnader speglar respektive nämnds utfall. Kommuninterna poster såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter ingår i driftredovisningen. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen är skatteintäkter, generella stadsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster.

Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. Efter fullmäktigebeslutet fördelar respektive nämnd ut ramen på verksamheterna utifrån nämndens prioriteringar. Under året har nämnderna lämnat en redogörelse för nettoutfall för perioden och prognos för helåret vid fyra tillfällen. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten. Nämnderna redovisar sammantaget en budgetavvikelse med minus 65,2 miljoner kronor (exklusive finansiering) jämfört med budget vilket motsvarar 2,9 procent av nämndernas samlade budget.

Jämförelse av nettokostnader mellan åren

Nämndernas nettokostnader har ökat med 182,6 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning med 8,6 %. Ökningen beror framförallt på ökade kostnader för köp av verksamhet, lokalhyror och inhyrd personal. Verksamheten har också mött en generell kostnadsökning på varor och tjänster till följd av den höga inflationen. Pensionskostnaden har ökat markant vilket har föranlett en ökning av det interna PO-påslaget.

Köp av verksamhet + 10,8 procent, 20,7 miljoner kronor: Kostnadsökningar inom gymnasieskola, HVB vård (HVB – Hem får vård eller boende) och familjehemsvård. Fler elever som valt externa skolor samt placeringar för barn och unga som har omfattat flera dagar än tidigare.

Sociala avgifter + 9,6 procent, 39,3 miljoner kronor. Höga pensionskostnader innebär att löneskatten ökar vilket i sin tur påverkar PO-påslaget.

Lokalhyror + 8,9 procent, 9,6 miljoner kronor. Utöver kostnadsökningar för hyrorna till följd av indexuppräknings så har kostnaderna för hyrda skolpaviljonger ökat.

Inhyrd personal + 49,1 procent, 8,7 miljoner kronor. Då det under året har funnits vakanta tjänster där det varit svårt att rekrytera personal har verksamheterna haft behov av att ta hjälp av inhyrd personal.

I oktober arrangerades den årliga seniormässan på Gummifabriken. Bland de cirka 40 utställarna fanns allt från överförmyndarenheten, IFK Värnamo, apotek och pensionärsföreningar till biblioteket, biståndshandläggare och Polisen. Många passade på att få information och ställa frågor.

Redovisning per nämnd

Följande avsnitt innehåller en ekonomisk redovisning per nämnd.

Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen/kommunledningsförvaltningens driftbudget för 2023 är 105,9 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett överskott på 2,8 miljoner kronor.

Överskottet beror bland annat på: Lägre personalkostnader på grund av vakanser och senare tillsättning av tjänster, dock har inhyrd personal köpts in till viss del. Totalt överskott med 1,1 miljoner kronor.

Lägre kostnader än budgeterat för infrastruktur, landsbygdsdiologer, bidrag till föreningar samt högre intäkter för arrenden med mera. Överskott 1,3 miljoner kronor.

I kommunledningsförvaltningens budget ingår även insatser som berör hela kommunen, bland annat yrkessvenska där det varit färre deltagare, feriearbetare där alla platser inte kunnat tillsättas samt medarbetardagar där förvaltningarna inte behövt täckning för ökade kostnader i samma utsträckning som tidigare, överskott på åtgärder för minskad sjukfrånvaro där förvaltningarna inte behövt det stöd som budgeterats för. Överskott 1,4 miljoner kronor.

Övrigt: lägre kostnader för fackligt arbete, friskvård, projekt certifierad beställare. Lägre kostnader även gällande kurser, biljetter och hotell där man väljer distansutbildningar om möjligt. Även andra insatser har gjorts för att minska kostnaderna. Överskott 1,4 miljoner kronor.

Flera detaljplaner pågår bland annat för Anstalten, Polishuset, Tre Liljor och Sörsjön vilket har medfört kostnader för externa utredningar om cirka 2,4 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen/Campus

Campus Värnamos driftbudget för 2023 är 25 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Överskottet är kopplat till vakanta tjänster under en längre period.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens driftbudget för 2023 är 5,4 miljoner kronor totalt för GGVV. Värnamo kommuns andel av driftbudgeten är 2,3 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett överskott på 1,7 miljoner kronor varav Värnamos andel 0,4 miljoner kronor. Överskott härleds till förväntade lägre faktiska kostnader för arvode och fakturerande bolag samt att fler huvudmän står för sina egna arvoden.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämndens skattefinansierade driftbudget är 113,1 miljoner kronor. Utöver detta har förvaltningen även en fastighetsbudget på 220 miljoner kronor genom hyresintäkter, vars resultat påverkar skattefinansierade resultatet. Det skattefinansierade resultatet visar på ett underskott på -2 miljoner kronor inklusive fastighetsverksamheten. Den främsta förklaringen till underskottet är kostnader för översvämningsåtgärder.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens driftbudget för 2023 är 67 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Bygglövsintäkterna visar ett underskott på 1,7 miljoner kronor. Intäkterna var under 2023 3,6 miljoner kronor att jämföra med 5,8 miljoner kronor under 2022. Det är märkbart färre byggen igång på grund av ökade byggkostnader och räntor. Underskottet täcks av mer intäkter för miljöenheten och räddningstjänsten. Personalkostnaderna för verksamheterna miljö, geodata, trafik och administration ger ett överskott på grund av vakanta tjänster och sjukskrivningar. Räddningstjänsten redovisar ett underskott på 0,2 miljoner kronor, vilket främst beror på högre kostnader för fordon och deltidskårearna.

Bostadsanpassningsbidragen redovisar ett överskott på 0,2 miljoner kronor. Tilläggsbudgeten från resultatfonden för TBE-vaccin på 0,2 miljoner kronor redovisar ett överskott på 0,1 miljoner kronor.

Service nämnden

Service nämndens driftbudget för 2023 är 50,4 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett överskott på 2,4 miljoner kronor.

Förvaltningen har arbetat för att varje verksamhet ska hålla budget. Det överskott som service nämnden uppvisar beror huvudsakligen på svårigheter att rekrytera personal till nya- och vakanta tjänster. Verksamheterna har arbetat tätt ihop med inköpsavdelningen för att uppnå lägre inköpspriser.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens driftbudget för 2023 var 983,6 miljoner kronor. Helåret 2023 visade ett underskott på 14,1 miljoner kronor som mestadels kom från tidigare ej hanterade kostnader som ej rymts inom budgetram. Därtill kom underskott från främst skolskjutsar, särskilt stöd samt köp och sälj av platser i verksamheterna. Kostnader för skolskjuts visade ett underskott på 3,9 miljoner kronor. Underskottet inom skolskjutsar beror främst på prisökningar av drivmedel. Köp av platser hade ett underskott på 3,5 miljoner kronor och försäljning av platser ett överskott på 0,5 miljoner kronor, vilket gav ett nettounderskott på 3 miljoner kronor. Behovet av särskilt stöd ökade vilket lett till ökade personalkostnader. Personalkostnaderna ökade med 45 miljoner kronor på helheten i jämförelse med föregående år och bidrog därmed till underskott.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämndens driftbudget för 2023 är 692,4 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett underskott på 40,0 miljoner kronor.

Underskottet kan härledas till att verkställigheten under 2023 har haft fler anställda än vad som ryms inom tilldelad budgetram. Vidare har införandet av 11-timmars dygnsvila som infördes den första oktober 2023 bidragit till ett ökat personalbehov inom vissa av förvaltningens verksamheter.

Rekryteringsläget gällande vård- och omsorgspersonal har under året varit ansträngt. För att lösa bemanningsbehovet har förvaltningen använt sig av inhyrda biståndshandläggare, sjuksköterskor och interimsschefer. Behovet av inhyrda interimsschefer upphörde i augusti 2023, dock kvarstår behovet av att hyra in biståndshandläggare och sjuksköterskor under 2024.

Externa placeringar redovisar ett underskott, till största delen beroende på kostnaden för placeringar av barn/unga enligt LSS med skolgång på annan ort, som visar en avvikelse på 9,8 miljoner kronor.

Medborgarnämnden

Medborgarnämndens driftbudget för 2023 var 166,6 miljoner kronor. Helåret 2023 visar ett underskott på -15,1 miljoner kronor. Underskottet kan sammanfattningsvis härledas till högre placeringskostnader för externa placeringar samt kostnader i form av konsulter inom myndighetsutövning.

Kommunala bolag

Resultat kommunala bolag Belopp i miljoner kronor	Värnamo Stadshus AB	Värnamo Energi AB (koncernen)	Finnveds- bostäder AB	VIKAB
Resultat efter finansiella poster	7	8	9	0
Budgeterat resultat	-3	32	5	-10
Eget kapital	59	442	298	19
Långfristiga skulder	175	140	1 326	546
Soliditet, %	24%	52%	17%	3%

Värnamo Stadshus AB:s resultat är +7,1 miljoner kronor efter bokslutsdispositioner och skatt. Under året har bolaget erhållit aktieutdelning från Finnvedsbostäder AB med 152 000 kronor. Erhållna och lämnade koncernbidrag uppgår netto till +11 miljoner kronor, vilket är fem miljoner kronor mindre än budgeterat.

Värnamo energis resultat är +8 miljoner kronor och lägre än budgeterat. Det lägre resultatet kan främst hänföras till ökade inköpskostnader på biobränsle samt ökade kostnader på material och komponenter.

Finnvedsbostäders resultat är +9 miljoner kronor. Detta trots en nedskrivning på 7 miljoner kronor. Förklaring till det högre resultatet jämfört med budget är främst ersättning av elstöd och ökade förvaltningsintäkter samt lägre elkostnader och avskrivningar.

Vkiabs resultat efter finansiella poster och bokslutsdispositioner visar en vinst på + 218 tusen kronor. Resultatet är efter att Vkiab har erhållit 12 miljoner i koncernbidrag. Detta ligger i stort sett i linje med budget men det finns en avvikelse på en skatteeffekt på grund av förändrade regler av ränteavdragsbegränsning samt volatiliteten i räntorna som var svårt att förutse hösten 2022.

I maj firades förskolans dag.

Investeringsredovisning

Styrelse/nämnd <small>Belopp i miljoner kronor</small>	Budget 2023	Inkomster 2023	Utgifter 2023	Netto 2023	Budget avvikelse	Netto 2022
Kommunstyrelse inkl. kommunfullmäktige	7,8	-35,2	13,4	-21,8	29,6	4,4
- Varav Kommunledningsförvaltning	4,4	0,0	2,8	2,8	1,6	4,0
- Varav Kommunledningsförvaltning, Mark- & exploatering	2,6	-35,2	9,9	-25,3	27,9	-0,2
- Varav Campus Värnamo	0,8	0,0	0,7	0,7	0,1	0,6
Teknik- och fritidsnämnd	517,3	-10,9	515,9	505,1	12,2	267,3
Samhällsbyggnadsnämnd	6,8	0,0	2,0	2,0	4,8	6,9
Servicenämnd	24,9	-0,1	17,5	17,4	7,4	10,1
Kulturnämnd	5,3	-0,9	6,2	5,3	0,0	2,2
Barn- och utbildningsnämnd	23,6	-0,1	13,7	13,6	10,0	12,1
Omsorgsnämnd	14,5	0,0	6,8	6,8	7,7	11,5
Medborgarnämnd	3,4	0,0	1,5	1,5	1,9	1,6
Finansiering (kommunstyrelse)	79,5	0,0	0,0	0,0	79,5	0,0
Justering för investering i exploateringsområden	0,0	44,7	-13,6	31,1	-31,1	20,6
Summa investeringar	682,8	-2,5	563,4	560,9	121,9	336,7

Verksamhet <small>Belopp i miljoner kronor</small>	Budget 2023	Inkomster 2023	Utgifter 2023	Netto 2023	Budget avvikelse	Netto 2022
Infrastruktur, skydd med mera	104,7	-12,2	78,0	65,8	38,9	43,3
Fritid och kultur	10,9	-0,9	12,6	11,7	-0,8	11,7
Pedagogisk verksamhet	24,1	-0,1	14,4	14,3	9,8	12,3
Vård och omsorg	17,6	0,0	8,2	8,2	9,4	12,9
Särskilda insatser	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Affärsverksamhet	32,2	-33,9	78,9	45,0	-12,8	33,9
Övrig verksamhet	493,2	-0,1	384,9	384,8	108,4	202,0
Justering för investering i exploateringsområden	0,0	44,7	-13,6	31,1	-31,1	20,6
Summa investeringar	682,8	-2,5	563,4	560,9	121,9	336,7

Status på årets investeringar <small>Belopp i miljoner kronor</small> Exklusive investeringar i exploateringsområden	Utfall 2023	Utfall 2022
Färdigställda projekt	314,1	147,7
Pågående projekt	246,8	189,0
Summa investeringar	560,9	336,7

Årets största investeringar

Styrelse/nämnd Belopp i miljoner kronor	Total budget t.o.m 2023	Inkomster 2023	Utgifter 2023	Netto 2023	Totalt Netto t.o.m 2023
Trälleborgsskolan Om-/tillbyggnad	156,0	0,0	103,1	103,1	160,4
Ny grundskola, Västhorjaskolan i Värnamo	88,0	0,0	52,8	52,8	58,5
Park Arena (Gröndalsprojekt ny bollhall/ombyggnad)	63,0	0,0	45,7	45,7	87,5
Ny förskola, Förskolan Ekenhaga i Värnamo	46,8	0,0	32,8	32,8	45,4
Ny förskola, Rönnbacken i Bredaryd	49,1	0,0	32,6	32,6	52,0
Ny förskola, Skogens förskola i Värnamo	48,9	0,0	28,5	28,5	44,2
Figy ombyggnad av kök och matsal	36,0	0,0	16,8	16,8	37,8

Pågående projekt i kommunala concernföretag som fullmäktige tagit ställning till Belopp i miljoner kronor	Beslutad totalutgift	Akkumulerat utfall	Avvikelse
Värnamo kommunala industrifastigheter AB			
Ombyggnad av Gummifabriken, etapp 2*	387 mnkr	-	-

*Akkumulerat utfall är okänt på grund av pågående tvist med entreprenör. Projektet redovisas i sin helhet när tvisten är löst.

Avslutade projekt i kommunala concernföretag som fullmäktige tagit ställning till Belopp i miljoner kronor	Beslutad totalutgift	Akkumulerat utfall	Avvikelse
Finnvedsbostäder AB			
Nybyggnation, ny vårdcentral Väster med lägenheter på Mossleplatån i Värnamo	125 mnkr	119 mnkr	6 mnkr

Projektet färdigställdes 2023-01-15

Under året har kommunen investerat 103,1 miljoner kronor i om-/tillbyggnad av Trälleborgsskolan.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen visar budget och utfall för kommunens investeringar per nämnd respektive per verksamhet. I redovisningen specificeras också större investeringar i kommun och kommunala bolag. Total investeringsvolym för Värnamo kommun,

exklusive exploateringsprojekt uppgick till 561 miljoner kronor för 2023. Detta är lägre än budget om 683 miljoner kronor främst till följd av senareläggning av projektstart ny fotbollsarena.

Redovisning per nämnd

Följande avsnitt innehåller en ekonomisk redovisning per nämnd.

Kommunstyrelsen inklusive kommunfullmäktige

Investeringsbudgeten för kommunstyrelsen inklusive kommunfullmäktige uppgick till totalt 8 miljoner kronor, varav 46 miljoner avser utgifter och 38 miljoner kronor avser inkomster. Utfallet under år 2023 har varit 13 miljoner utgifter och 35 miljoner inkomster, vilket innebär ett överskott på 22 miljoner kronor. Exploateringsinkomster är framförallt hänförliga till industriområden Bredasten etapp 1–3. De första bostäderna har sålts på Mossledepån som färdigställdes 2022. Av investeringsinkomsterna avser 27 miljoner kronor industriområden och 6 miljoner kronor bostadsområden.

Under 2023 har bostadsområdet Helmershus färdigställts och tomter släppts. Två större exploateringar har pågått under året, investerat belopp i Mossle uppgår till 3 miljoner kronor och Helmershus till 5 miljoner kronor.

Övriga verksamheter visar lägre utfall än budgeterat framförallt till följd av framflyttning avseende olika systemstöd. Vad gäller Campus finansieras en stor del av investeringar med externa medel.

Teknik- och fritidsnämnden

Investeringsbudgeten för teknik- och fritidsnämnden uppgick till 517 miljoner kronor. Därutöver har kommunfullmäktige avsatt 79 miljoner kronor i investeringsmedel. Utfallet blev totalt 505 miljoner kronor. Kommunens VA-verksamhet ingår i angivna belopp. Investeringar som är framflyttade är framförallt ny fotbollsarena, 43 miljoner kronor, ny infartsled till fotbollsarenan, 13 miljoner kronor samt Västhorjaskolan 29 miljoner kronor.

Fastighet: fotbollsarenan har skjutits fram på grund av överklagan av detaljplan. Underhållsinvesteringar uppgår till 31 miljoner kronor och fördelas på 150–160 mindre projekt. Fokus har lagts på energibesparande projekt samt fönster, dörrar och golvbyten.

Gata: Majoriteten av projekten och framför allt de större har utförts enligt plan. Trafiklösningar för Västhorja och förskola Ekenhaga utförs våren 2024. Beläggingsbudget behöver ökas framöver för att kunna bibehålla återanskaffningsvärde. Ombyggnad av tankstation på förrådet har utförts och slutförs 2024.

Fritid: En stor andel mindre fritidsprojekt genomförs och följer plan.

VA: VA Investeringar följer plan. VA Hamra är försenat med anledning av svårighet med markåtkomst. Överföringsledning Värnamo–Bor är beslutad och kan påbörjas för projektering och byggnation. Utredning gällande reservvattensystem har stött på problem gällande tillstånd för vattenverksamhet och omtag behöver göras med analys. VA Herrestad pågår och bedöms bli färdigt 2024.

Samhällsbyggnadsnämnden

Investeringsbudgeten för samhällsbyggnadsnämnden uppgick till 7 miljoner kronor. Utfallet blev 2 miljoner kronor. Budgetavvikelsen beror på leveransförsening av fordon till räddningstjänsten och att räddningstjänstens övningsfält inte har färdigställts. Båda är effekter av förseningar på grund av pandemin.

Service­nämnden

Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgick till 25 miljoner kronor. Utfallet blev 17 miljoner kronor. Under året har det genomförts flertal stora investeringar i IT-säkerhet och infrastruktur. Totalt har IT-center gjort investeringar om 13 miljoner kronor. Det innefattar framför allt utbyte av lagringsnät (SAN), nätverksutrustning och säkerhetsåtgärder. Utbyte av brandväggar har senarelagts vilket medför en budgetavvikelse om 4 miljoner kronor 2023. Laddinfrastruktur har bytts ut under året. En ny frankeringsmaskin och produktionskrivare har köpts in till det centrala tryckeriet. Närmare budgeterat en miljon för snabbbladdare till bilpoolen har inte utnyttjats troligtvis kommer ingen snabbbladdare att köpas in och anslaget återlämnas.

Upprustning av köken inom måltidsservice uppgår till 2 miljoner kronor. Anslaget har bland annat använts till inköp av utrustning till gymnasieskolans kök och nya matsalsmöbler efter en större renovering. Modulerna på Jannelunds förskola ersattes av den nybyggda förskolan Rönbacken med nytt tillagningskök som utrustades och togs i bruk i slutet av 2023.

Serviceförvaltningen har varit restriktiva avseende inköp av inventarier och IT-utrustning.

Kulturnämnden

Investeringsbudgeten för kulturnämnden uppgick till 5 miljoner kronor vilket är detsamma som utfallet för helåret. Ombyggnation filialer, bokbil och bybibblor visar ett minus, då bokbilen levererades snabbare än beräknat. Det tas ut av ett överskott på konstnärlig gestaltning på grund uppskjuten byggstart för arenan och del andra förseningar.

Barn- och utbildningsnämnden

Investeringsbudgeten för barn- och utbildningsnämnden uppgick till 24 miljoner kronor. Utfallet blev 14 miljoner kronor. Budgetavvikelsen om 10 miljoner kronor är huvudsakligen hänförlig till förskolan och grundskolan. Anledningen var att en del projekt inom förskolan har senarelagts till våren 2024 samt att färdigställandet av de tre nya förskolorna sker under 2024. De två nya grundskolorna kommer att färdigställas under 2024 respektive 2025 och därför kommer investeringsmedlen användas då. Även investeringar inför införande av digitala nationella prov har avskjutits och sker under 2024.

Omsorgsnämnden

Investeringsbudgeten för omsorgsnämnden uppgick till 14 miljoner kronor. Utfallet blev 7 miljoner kronor. Skillnaden mot budget beror främst på att förvaltningens planerade investeringar i IT-utrustning har förskjutits i tid och att verksamhetssystemet Combine inte har slutfakturerats. Införandet av medicinskåp på förvaltningens gruppboende påbörjades under hösten 2023 och införandet beräknas slutföras under 2024. I december 2023 infördes trygghetslarm på gruppboendena Vädursvägen och Vråenvägen. Införandet av trygghetslarm på övriga gruppboende har senarelagts.

Medborgarnämnden

Investeringsbudgeten medborgarnämnden uppgick till 3 miljoner kronor. Utfallet blev 1 miljon kronor. Skillnaden mot budget beror på att investeringar i robotiseringsprogram, beslutsstödsystem, ekonomiskt bistånd ligger i förstudiefas och ännu inte medfört några utgifter.

Finansiering

Investeringsbudgeten för kommunens gemensamma finansiering avser projektmedel som inte får lyftas innan kommunfullmäktige beslutat om startbesked.

Investeringar kommunala bolag

Nettoinvesteringar i de kommunala bolagen uppgick till 102 miljoner kronor varav 59 miljoner kronor är hänförliga till Värnamo Energi koncernen, 38 miljoner kronor till Finnvedsbostäder AB och 5 miljoner kronor till Värnamo kommunala Industrifastigheter AB. Värnamo Energi AB har gjort investeringar i värme, elnät och kommunikationsverksamheten. Större investeringar hos Finnvedsbostäder AB är färdigställandet av nybyggnation av vårdcentral och lägenheter på Mossleplatån, ombyggnad av fastighet Ling till LSS-boende, takbyte på fastighet Högaloft och stamreovering på Kyrkogatan 8 i Forsheda.

Kulturförvaltningens nya bokbil ska främst användas till förskolebesök för att kunna nå alla barn med bibliotekets läsfrämjande arbete.

Ny bokbil på
kulturförvaltningen

Revisorerna i Värnamo kommun

Till
Fullmäktige i Värnamo kommun
organisationsnummer 212000-0555

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

De granskningar och iakttagelser som lett till särskilt övervägande har gällt granskningar avseende omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden. Under året har revisionen avseende omsorgsnämnden genomfört en uppföljning av tidigare granskning av ekonomi- och verksamhetsstyrning, upphandling av konsulttjänster och nämndens arbete med att minska sjukfrånvaron. Avseende barn- och utbildningsnämnden har granskning gjorts av ekonomistyrningen.

När det gäller omsorgsnämndens ekonomistyrning bedömer vi i förhållande till granskningen 2022 att nämndens åtgärder hittills varit otillräckliga, då det saknas en handlingsplan med tidplan, prioriteringsordning eller förväntad ekonomisk effekt för åtgärderna. Vår kritik grundar sig också på det faktum att nämnden har en historia av underskott, varför kännedom om underskotten rimligen varit kända inför budgetåret 2023. Vi noterar också brister avseende uppföljningen av handlingsplanerna.

I granskningen av konsultinköp framkommer tydliga brister i den interna kontrollen av avtal och inköp. Inköp av konsulttjänst överskrider avtalad kostnaden med 4,9 mnkr. Avtalat pris var 2,8 mnkr och det saknas skriftlig överenskommelse om utökningen av avtalet. Inköpet har gjorts i strid mot lagstiftning och interna riktlinjer.

Sjukfrånvaron är en viktig fråga ur flera aspekter. Inte minst har frågan bäring på nämndens ambitioner om sänkta sjuklönekostnader och minskat behov av timvikarier och bemanningspersonal. Därför finner vi det anmärkningsvärt att det saknas analys av orsaker till sjukfrånvaron och brister rörande rehabiliteringsinsatser.

Gällande barn- och utbildningsnämndens ekonomistyrning grundar sig vår kritik mot nämnden på brister i budgetering, underlag och analyser avseende ekonomin samt brister i uppföljning och åtgärder avseende underskottet. Även om underskottet i absoluta tal inte är så stort jämfört med nämndens totala budgetomslutning, runt 1,5%, vill vi betona vikten av att komma till rätta med de brister som vi identifierat för att utveckla ekonomistyrningen och säkerställa att underskotten inte består eller förvärras.

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden måste utveckla sin kunskap inom vilka verksamheter underskotten finns eller vad underskotten beror på. Vi grundar vår bedömning på vår djupgranskning och våra egna intervjuer i samband med den grundläggande granskningen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och den gemensamma överförmyndarnämnden i Värnamo kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi gör här ett undantag gällande omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, i enlighet med det sakkunniga bitrådets yttrande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig men ser ett utvecklingsbehov avseende omsorgsnämnden.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige uppställt för god ekonomisk hushållning men med tillägget att gällande de finansiella målen bedömer vi att kommunen delvis uppnår en god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och den gemensamma överförmyndarnämnden samt enskilda ledamöter i dessa organ men **riktar en anmärkning mot omsorgsnämnden** och dess ledamöter för brister i styrning, ledning och intern kontroll samt **en anmärkning mot barn- och utbildningsnämnden** för brister i styrning och ledning.

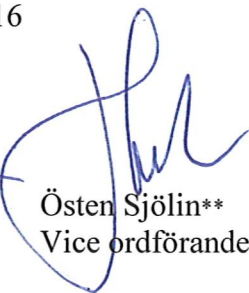
Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Vi åberopar bifogad redogörelse och de rapporter som inte tidigare tillställts fullmäktige. Övriga rapporter har översänts till fullmäktige löpande under året.

Värnamo kommun 2024-04-16

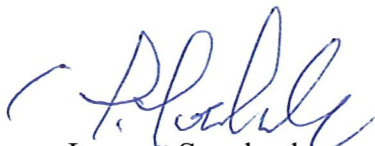
Susanne Andersson*
Ordförande

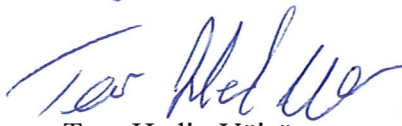
Östen Sjölin**
Vice ordförande

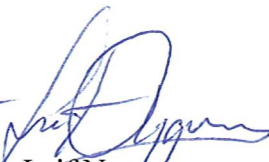
Margaretha Fransson

Lennart Swerlander

Tero Hedin Väisänen

Leif Nygren

Jörgen Kärman

Karl-Magnus Svensson

Lilly Modig ***

Bilagor:

Revisorernas redogörelse 2023

Granskning av årsredovisning 2023

Granskning av God ekonomisk hushållning 2023

Sakkunniges yttrande

De sakkunnigas rapporter (överlämnade till fullmäktige och berörd nämnd)

Granskningsrapporter från lekmanne-revisorerna i de kommunala bolagen

*) Susanne Andersson har inte deltagit i bedömning av omsorgsnämnden pga jäv.

***) Östen Sjölin har inte deltagit i bedömning av samhällsbyggnadsnämnden pga jäv

***) Lilly Modig har inte deltagit i bedömning på grund av frånvaro

Värnamo kommun delar utmärkelsen Sveriges friluftskommun med Kalix kommun 2023.

Några axplock från 2023 års händelser

